Národní pedagogický institut
České republiky

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

15. 5. 2025

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Dokument obsahuje závazné části RVP včetně metodické podpory dostupné k datu exportu.

Aktuální data RVP včetně metodické podpory jsou vždy dostupná na adrese https://prohlednout.rvp.cz.

Obsah

Obecné části 5
Vymezení Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání 6
Hlavní principy Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání 6
Cíle a pojetí předškolního vzdělávání 7
Cíle předškolního vzdělávání 7
Pojetí předškolního vzdělávání 7
Rozvoj klíčových kompetencí a základních gramotností 7
Vzdělávací strategie 8
Návaznost předškolního a základního vzdělávání 9
Pedagogický tým školy 10
Ředitel jako lídr mateřské školy 10
Učitel jako průvodce dětí ve vzdělávání 10
Asistent pedagoga jako partner učitele 11
Podmínky pro realizaci předškolního vzdělávání 12
Psychosociální podmínky 12
Spolupráce školy s rodinou 12
Organizace 13
Životospráva 14
Věcné podmínky 14
Vzdělávací obsah 15
Uspořádání vzdělávacího obsahu 15
Autoevaluace mateřské školy 16
Proces autoevaluace 16
Hodnocení výsledků vzdělávání 16
Zásady pro zpracování, vyhodnocování a úpravu školního vzdělávacího programu 18
Zásady pro tvorbu ŠVP 18
Zásady pro vyhodnocování ŠVP 20
Zásady pro úpravy a změny ŠVP 20
Základní gramotnosti 21
Čtenářská gramotnost 22
Matematická gramotnost 23
Klíčové kompetence 24
Klíčová kompetence k učení 25
Klíčová kompetence komunikační 27
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti 29
Klíčová kompetence osobnostní a sociální 32
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní 35
Klíčová kompetence k řešení problémů 38
Klíčová kompetence kulturní 41
Klíčová kompetence digitální 43
Vzdělávací oblasti 45
Dítě a jeho tělo 46
Tělo, smysly a biologické potřeby 46
Pohyb, hrubá a jemná motorika 48
Praktický život 53
Fyzická zdatnost 55
Ochrana zdraví 56
Dítě a jeho psychika 58
Sebepojetí, autonomie a emoce 58
Myšlenkové operace a procesy 61
Představivost, fantazie, tvořivost 67
Jazyk a řeč 69
Předčtenářské dovednosti 73
Předmatematické představy 76
Dítě, ten druhý a společnost 82
Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti 82
Základy etikety a morální hodnoty 84

Svět lidí a kultury 87
Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování 89
Dítě a svět 93
Poznávání světa a přírody 93
Životní prostředí a jeho ochrana 95
Bezpečné chování 99

Obecné části

KA1

Vymezení Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání

Charakteristika

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) vymezuje hlavní principy, zpřesňuje požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku. [1] Je závazný pro předškolní vzdělávání v mateřských školách, v mateřských školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona, v lesních mateřských školách, v přípravných třídách základních škol a ve třídách přípravného stupně základní školy speciální, zařazených do sítě škol a školských zařízení.

[1] Základní požadavky, podmínky a pravidla jsou legislativně vymezené právními předpisy, kterými se musí každá škola řídit, a to v souladu s jejich aktuálním zněním. V době vydání tohoto dokumentu jsou to zejména tyto: zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, středním odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 563/2004, o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných; vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů; nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 16/2005 Sb., o organizaci školního roku, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů (a příslušné prováděcí předpisy, zejména vyhláška č. 160/2024 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých a dětských skupin); popř. další související předpisy.

Hlavní principy Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání

RVP PV je formulovaný tak, aby:

- definoval kvalitu předškolního vzdělávání z hlediska cílů vzdělávání, podmínek, obsahu i výsledků, které má přinášet;
- zajišťoval srovnatelnou pedagogickou účinnost a kvalitu vzdělávacích programů vytvářených a poskytovaných jednotlivými mateřskými školami;
- vytvářel prostor pro rozvoj různých programů a koncepcí i pro individuální profilaci každé mateřské školy;
- umožňoval mateřským školám využívat různé formy i metody vzdělávání a přizpůsobovat vzdělávání konkrétním regionálním i místním podmínkám, možnostem a potřebám;
- poskytoval rámcová kritéria využitelná pro autoevaluaci i vnější evaluaci mateřské školy a poskytovaného vzdělávání.

KA2

Cíle a pojetí předškolního vzdělávání

Charakteristika

Předškolní vzdělávání podporuje zdravý rozvoj a prospívání každého dítěte, jeho učení, socializaci i společenskou kultivaci. Pojem předškolní vzdělávání v sobě proto zahrnuje všechny aspekty výchovy, vzdělávání a péče.

Pro život dítěte má vzdělávání v předškolním období dalekosáhlý význam. Poznatky pedagogů, psychologů a lékařů dokazují, že většinu toho, co dítě prožije v prvních letech života a přijme z podnětů okolního prostředí, má pro něj trvalou hodnotu.

Cíle předškolního vzdělávání

Hlavním cílem předškolního vzdělávání je rozvíjet osobnost dítěte po stránce sociální, emocionální, kognitivní i fyzické s ohledem na jeho dispozice a jedinečnost tak, aby na konci předškolního vzdělávání bylo samostatnou osobností, schopnou zvládat nároky života, které jsou na ni běžně kladeny v prostředí jí blízkém, především v prostředí rodiny a školy.

Cíle předškolního vzdělávání jsou formulované očekávanými výsledky učení v klíčových kompetencích, očekávanými výsledky učení ve vzdělávacích oblastech a vymezením základních gramotností.

Pojetí předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání přináší dítěti první zkušenost s institucionálním vzděláváním. Jeho záměrem je **podporovat a doplňovat rodinnou výchovu** a v úzké vazbě na ni zajistit dítěti prostředí s dostatkem podnětů k jeho vývoji, socializaci a učení. Nabízí vstřícné a podnětné vzdělávací prostředí, ve kterém se každé dítě cítí jistě, bezpečně a spokojeně. V souladu s demokratickými a humanistickými hodnotami naší společnosti je předškolní vzdělávání orientované na osobnostní rozvoj dítěte, který staví na **respektu k jeho individualitě a jedinečnosti**. Jedná se o individualizované vzdělávání.

V předškolním věku jsou vytvářeny předpoklady pro pokračování ve vzdělávání a pro celoživotní učení tím, že jsou za všech okolností maximálně podporovány rozvojové možnosti každého dítěte, jeho vývojová specifika a potenciality. V etapě předškolního vzdělávání jsou přítomny osobnostní rozdíly mezi dětmi, stejně tak jako rozdíly ve výsledcích jejich učení. Předškolní vzdělávání neusiluje o vyrovnávání těchto rozdílů, ale o **vyrovnávání vzdělávacích šancí každého dítěte**.

Předškolní vzdělávání je založené na **inkluzivních principech**, usiluje o otevřenost a respekt k rozmanitostem ve společnosti a ke vzájemnému porozumění mezi lidmi. Vychází z podstaty, že odlišnost je běžným společenským jevem. Společné vzdělávání je chápáno jako podnětné a obohacující. Představuje právo na začlenění každého dítěte do vzdělávacího systému s respektem k jeho jedinečnosti z různých úhlů pohledu.

Rozvoj klíčových kompetencí a základních gramotností

Klíčové kompetence jsou univerzální nadoborové vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty potřebné k úspěšnému osobnímu, pracovnímu i společenskému životu v 21. století.

Gramotnosti patří k celoživotně se rozvíjející vybavenosti člověka vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami. Uplatňují se zejména tam, kde je kladen důraz na jejich praktické využití v různých individuálních i sociálních kontextech, v rozmanitých životních situacích.

Klíčové kompetence v předškolním vzdělávání směřují k osobnostnímu rozvoji dítěte. Společně s utvářením gramotností představují propedeutiku pro vzdělávací oblasti a obory, se kterými se dítě setká později.

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány kompetence k učení, komunikační, osobnostní a sociální, k občanství a udržitelnosti, k podnikavosti a pracovní, k řešení problémů, kulturní, digitální. Za základní gramotnosti jsou považovány čtenářská a matematická.

Klíčové kompetence a základní gramotnosti tvoří základ pro další příznivý rozvoj a vzdělávání dítěte. Jejich rozvíjení souvisí zejména se vzdělávacími strategiemi, které jsou využívány, a podmínkami, které jsou pro vzdělávání vytvářeny. Předškolní vzdělávání otevírá možnosti pro systematické utváření jejich prvotních základů v míře odpovídající individuálním možnostem každého dítěte.

Metodická podpora

Metodický komentář

Klíčové kompetence nejsou normou, ale směrem či metou rozvoje dítěte. To znamená, že děti vzájemně neporovnáváme a nehodnotíme ve vztahu k normě, které by měly v určitém věku dosáhnout. Na základě pedagogického diagnostikování přihlížíme k individuálním schopnostem a možnostem každého dítěte. Podporujeme rozvoj každé klíčové kompetence v míře pro dítě dosažitelné. Směřování ke klíčovým kompetencím je přítomné ve všech činnostech, které v mateřské škole realizujeme. Ztotožňujeme se s nimi, volíme vzdělávací strategie vedoucí k jejich naplňování a eliminujeme rizika, která dosažení klíčových kompetencí ohrožují.

Směřování ke klíčovým kompetencím je celoživotní proces, který nemůžeme nikdy prohlásit za ukončený a označit jej jako „splněný“. Každá klíčová kompetence vyžaduje stálou podporu. Podmínkou k naplňování všech klíčových kompetencí je vytvoření subjektivního stavu pohody u všech jednotlivých aktérů vzdělávání, který je charakterizován pozitivními emocemi, prostorem pro zaujetí činností, pozitivními vztahy, smysluplností a úspěšným pokrokem. Rizikem je chvat, nervozita a soutěživost. Působením některého z rizik může snadno dojít k deformaci či ztrátě klíčové kompetence.

Pro předškolní vzdělávání jsou vymezené dvě **základní gramotnosti**: matematická a čtenářská. Gramotnost spočívá v tom, že si dítě uvědomuje smysl toho, co se naučilo. Nabyté zkušenosti a vědomosti jsou pro něj užitečné v nejrůznějších životních situacích, dokáže je v případě potřeby prakticky použít. Rozvoj gramotností můžeme založit na maximální podpoře samostatnosti dítěte. Využíváme k tomu co nejvíce prvků formativního přístupu. Je dobré, pokud dítě zná vzdělávací cíle a kritéria hodnocení, učí se je používat a tím jim lépe rozumět při sebehodnocení a vrstevnickém hodnocení.

Čtenářskou gramotnost rozvíjíme kladením otázek vedoucích k porozumění obsahu a hledáním odpovědí na ně, odhalováním podstatných informací, formulováním hlavních myšlenek textu, předvídáním obsahu, odhadováním významu neznámých slov. Děti také tvoří vlastní díla (obrázkový seriál, ilustraci k textu či krátké záznamy), vyvozují závěry, diskutují s ostatními, obhajují své názory nebo se učí přijmout názor druhých, reflektují své čtenářské zážitky. Zásadní úlohu pro rozvoj čtenářské gramotnosti od nejranějšího věku sehrává rodina, která by měla dítěti připravit prostředí s dostatečným množstvím kvalitních podnětů. Mateřská škola může rodinu v tomto ohledu vhodně podpořit vlastním příkladem, vzájemným předáváním inspirace, zapojením rodičů do života školy.

Předškolní období je rozhodující pro založení vztahu dítěte ke knize, k seznamování s různými formami mluveného a čteného projevu. Vedeme děti k rozvoji řeči a rozšiřování slovní zásoby, k pozornosti, soustředění a koncentraci, umění naslouchat, zapamatování si a následnému vyjádření různými způsoby. Pokud u dítěte vznikne zaujetí četbou, vytvoří si také návyk pravidelného čtení, který mu přináší zážitek z četby, zvyšuje se šance, že se jeho čtenářské dovednosti a znalosti budou rozšiřovat. Chceme, aby se z dítěte stal nezávislý a přemýšlivý čtenář, který uvážlivě volí četbu, reflektuje průběh svého čtení a čtenářství, využívá vhodné strategie a postupy při práci s texty.

Základním prostředkem pro rozvoj **matematické gramotnosti** v předškolním vzdělávání je hra, didaktická hra, manipulativní činnosti, situační učení, v geometrii pak modelování a konstruktivní činnosti. Podporujeme děti v rozvoji prostorového vnímaní a vnímání kvantity. Při řešení problémů děti využívají metodu pokus-omyl, experimentování a postřehování. Při řešení logických úloh rozvíjíme jejich důležité myšlenkové operace (třídění, uspořádání, analýza, syntéza, analogie) a práci s podmínkami. Vedeme děti k objasňování postupů a řešení. Vhodným nástrojem je i práce s chybou. V předškolním vzdělávání využíváme „čtení“ obrázkového písma a didakticky laděných pohádek, hádanek, písniček a říkanek s matematickým obsahem. Dítě předškolního věku využívá symbolický jazyk (např. šipky) a rozpozná význam piktogramů, vhodných pro svou věkovou kategorii. Zdokonaluje se při používání pojmů, rozšiřuje si svou slovní zásobu adekvátně věku a situaci. Na své vývojové úrovni zobecňuje získané dílčí zkušenosti a znalosti, objevuje zákonitosti a zdůvodňuje (argumentuje), aktivně používá různé jednoduché matematické záznamy.

V praxi mateřské školy obvykle nelze jednotlivé gramotnosti rozvíjet samostatně, v jedné činnosti se otevírá prostor pro utváření obou základních gramotností i klíčových kompetencí. Záleží na učiteli, jeho plánování činností, volbě vzdělávacích cílů a strategií.

Vzdělávací strategie

K dosažení cílů předškolního vzdělávání jsou využívány vzdělávací strategie, které v plné míře respektují vývojová specifika a způsoby učení dětí předškolního věku, jejich individuální dispozice, potřeby a zájmy. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných učitel zahrnuje do volby vzdělávacích strategií přizpůsobených jejich individuálním potřebám současně i podpůrná opatření, která umožňují plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte. Východisky k volbě vzdělávacích strategií jsou konstruktivismus, vycházející z konstruování poznatků na základě vlastních zkušeností, a informace o osobnosti dítěte získané prostřednictvím metod pedagogického diagnostikování.

Při volbě vzdělávacích strategií je důležité respektovat poznatky o způsobech učení dítěte předškolního věku. K nejvýznamnějším způsobům učení patří **spontánní učení**, probíhající zejména v rámci **hry**, kterou se dítě zabývá na

základě svého zájmu a vlastní volby. Spontánní činnosti a hra jsou významnou součástí denního programu.

Vedle spontánních činností a her jsou v předškolním vzdělávání dětem nabízeny vzdělávací činnosti, které připravuje učitel. Z hlediska míry vedení učitelem mohou být koncipovány jako **nepřímo řízené**, v nichž učitel dává dítěti možnost výběru z rozmanité nabídky. Dalším typem jsou **řízené** vzdělávací činnosti. V obou typech vzdělávacích činností působí učitel v roli průvodce dítěte na jeho cestě za poznáním. Jeho přístup je podporující, projevuje se respektující komunikací, vylučuje manipulaci s dítětem a vytváření soutěživého prostředí.

Vzdělávací činnosti je vhodné realizovat prostřednictvím prožitkového, kooperativního, situačního a sociálního učení.

- **Prožitkové učení** je založené na přímých prožitcích dítěte, na učení se v autentických situacích nebo situacích blízkých reálnému životu. Podporuje zvídavost dítěte, jeho aktivitu a potřebu objevovat.
- **Kooperativní učení**, založené na spolupráci dětí, ponechává dostatek prostoru pro vyjádření sebe sama, umožňuje dětem rozvíjet se v souladu s jejich dispozicemi.
- **Situační učení** staví na využití situací, které se kolem nás v reálném životě dějí. Pomáhá dítěti lépe porozumět světu a dění v něm.
- **Sociální učení** je hlavním nástrojem socializace, při kterém si děti osvojují komplexní způsoby chování a jednání, a to všemi třemi základními formami: sociálním posilováním, nápodobou a identifikací.

V předškolním vzdělávání jsou uplatňovány všechny základní organizační formy: **skupinová, individuální a hromadná**. Zařazování skupinové formy vzdělávání založené na kooperativním učení představuje důležitou vzdělávací strategii předškolního vzdělávání.

Návaznost předškolního a základního vzdělávání

RVP PV definuje pojetí a cíle předškolního vzdělávání, vymezuje klíčové kompetence a jim odpovídající vzdělávací strategie, určuje vzdělávací obsah. Na tyto atributy předškolního vzdělávání plynule navazuje základní vzdělávání, které zejména ve svém počátku uplatňuje stejné vzdělávací strategie. Tím umožňuje dítěti postupně se adaptovat na změnu prostředí, přijímat nové povinnosti a výzvy, přijmout sociální roli žáka. V Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) je tato návaznost podchycena v klíčových kompetencích, základních gramotnostech, vzdělávacích oblastech a průřezových tématech.

Očekávané výsledky učení v klíčových kompetencích a vzdělávacích oblastech z RVP PV dávají učiteli v 1. ročníku základní školy představu o tom, k čemu jsou děti v předškolním vzdělávání vedeny a co obvykle na vstupu do základního vzdělávání dokážou. Učitel na tyto výsledky navazuje s respektem k jejich aktuálním potřebám, možnostem a zájmům.

Dítě na konci předškolního vzdělávání zpravidla:

- projevuje zájem o učení, objevování a poznávání světa kolem sebe;
- poradí si v běžných situacích;
- má osvojené základní sebeobslužné návyky;
- vyjadřuje své potřeby;
- pojmenuje své silné a slabé stránky, zájmy;
- domluví se s ostatními, spolupracuje;
- dodržuje základní společenská pravidla;
- chová se ohleduplně k druhým;
- adaptuje se na nové prostředí a přijímá změny.

KA3

Pedagogický tým školy

Charakteristika

V souladu s pojetím a cíli předškolního vzdělávání je nutné, aby pedagogičtí pracovníci kromě předepsané odborné kvalifikace soustavně prohlubovali své profesní i osobnostní kompetence. Tím je zásadně ovlivněna kvalita předškolního vzdělávání.

Ředitel jako lídr mateřské školy

- Má jasnou vizi a strategii rozvoje mateřské školy.
- Podporuje týmovou spolupráci směřující ke kvalitě a rozvoji mateřské školy.
- Pečuje o příznivé klima a kulturu školy.
- Podporuje respektující spolupráci a prosociální vztahy mezi všemi aktéry předškolního vzdělávání.
- Cíleně podporuje rozvoj a vytváří účinný adaptační program pro začínající učitele.
- Provádí systematické hodnocení zaměstnanců, poskytuje jim zpětnou vazbu a na jejím základě společně s nimi plánuje jejich profesní rozvoj.
- Vytváří podmínky pro samostudium a další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Motivuje pedagogické pracovníky k sebereflexi a poskytování vzájemné zpětné vazby.
- Nastavuje otevřenou a srozumitelnou vnitřní i vnější komunikaci.
- Podněcuje vzájemné učení a sdílení zkušeností.
- Spolupracuje se zřizovatelem a dalšími partnery školy.
- Realizuje pravidelnou autoevaluační činnost zahrnující všechny stránky chodu školy.
- Výsledky autoevaluace využívá k dalšímu rozvoji mateřské školy.
- Provádí sebereflexi a na jejím základě soustavně pracuje na svém osobnostním i profesním rozvoji.

Metodická podpora

Metodický komentář

Člověk pracující v mateřské škole je laskavý a trpělivý, s otevřeným srdcem naslouchá dětským potřebám a pocitům. Díky jeho empatii se každé dítě cítí v bezpečí a přijaté. Kreativita a hravost mu umožňují vytvářet zábavné a podnětné aktivity, které podporují dětskou zvídavost. Je výborným komunikátorem, schopným spolupracovat s rodiči i kolegy, čímž přispívá k harmonickému prostředí, kde se každý cítí vítaný. Nápaditost a flexibilita mu umožňují se přizpůsobit různým potřebám.

Každá role má nezastupitelnou úlohu, která je vymezena právními předpisy, ale zároveň v sobě skrývá osobnostní rozměr.

Ředitel je inspirativní a motivující osobností, která se aktivně podílí na každodenním životě mateřské školy. Jeho schopnost empatie a vedení týmu přispívá k vytvoření pozitivní atmosféry, kde se každý cítí cenný a podporován. Neustále hledá nové způsoby, jak zlepšit vzdělávací procesy a podmínky pro děti. Jeho odhodlání a angažovanost jsou klíčovými faktory, díky nimž mateřská škola vzkvétá a poskytuje dětem kvalitní základy pro jejich další vzdělávání.

Učitel jako průvodce dětí ve vzdělávání

- Uplatňuje k dětem respektující přístup.
- Zapojuje děti do rozhodování o věcech, které se jich týkají, poskytuje příležitosti vyjádřit jejich názor.
- Vědomě pracuje se svými předsudky a zažitými stereotypy.
- Provádí pedagogické diagnostikování, při kterém průběžně sleduje, zaznamenává a vyhodnocuje individuální pokroky dětí v jejich rozvoji a učení. Výsledky využívá pro plánování a další práci.
- Využívá formativní přístup, podporuje sebehodnocení a vrstevnické hodnocení.
- Věnuje pozornost prevenci rizikového chování.
- Provádí sebereflexi a na jejím základě soustavně pracuje na svém osobnostním i profesním rozvoji.
- Využívá vzdělávací strategie, které vedou k naplňování cílů předškolního vzdělávání.
- Aktivně se podílí na vytváření příznivého klimatu a kultury školy.
- Spolupracuje s dalšími členy týmu a sdílí s nimi své poznatky a zkušenosti.
- Svým chováním a jednáním je vzorem lidskosti.
- Domlouvá se se zákonnými zástupci na společném postupu podpory dítěte při jeho výchově, vzdělávání a plynulém přechodu do základní školy.
- Zodpovídá za plánování a realizaci vzdělávání na úrovni třídy, do plánování témat a vzdělávací nabídky zapojuje děti.
- Vnímá rozmanitost jako přirozenou podmínku vzdělávání.

- Koordinuje svoje pedagogické působení s asistentem pedagoga tak, aby mohl sám poskytovat individuální podporu.
- Umožňuje dítěti vybrat si činnost, respektuje jeho tempo, poskytuje mu dostatek času pro dokončení činnosti.

Metodická podpora

Metodický komentář

Člověk pracující v mateřské škole je laskavý a trpělivý, s otevřeným srdcem naslouchá dětským potřebám a pocitům. Díky jeho empatii se každé dítě cítí v bezpečí a přijaté. Kreativita a hravost mu umožňují vytvářet zábavné a podnětné aktivity, které podporují dětskou zvídavost. Je výborným komunikátorem, schopným spolupracovat s rodiči i kolegy, čímž přispívá k harmonickému prostředí, kde se každý cítí vítaný. Nápaditost a flexibilita mu umožňují se přizpůsobit různým potřebám.

Každá role má nezastupitelnou úlohu, která je vymezena právními předpisy, ale zároveň v sobě skrývá osobnostní rozměr.

Učitel mateřské školy je laskavý a citlivý k potřebám dětí, respektuje jejich individualitu a podporuje jejich rozvoj. Inspiruje děti a vytváří pozitivní a bezpečné prostředí, ve kterém se mohou učit a růst. Spolupracuje se zákonnými zástupci a kolegy, aby zajistil harmonický a efektivní vzdělávací proces.

Asistent pedagoga jako partner učitele

- Je součástí týmu.
- Je oporou učitele, pracuje na základě jeho pokynů.
- Uplatňuje k dítěti respektující přístup.
- Spolupodílí se na plánování, realizaci a hodnocení vzdělávání.
- Provádí sebereflexi a na jejím základě soustavně pracuje na svém osobnostním i profesním rozvoji.
- Svým chováním a jednáním je vzorem lidskosti.
- Aktivně se podílí na vytváření příznivého klimatu a kultury školy.

Metodická podpora

Metodický komentář

Člověk pracující v mateřské škole je laskavý a trpělivý, s otevřeným srdcem naslouchá dětským potřebám a pocitům. Díky jeho empatii se každé dítě cítí v bezpečí a přijaté. Kreativita a hravost mu umožňují vytvářet zábavné a podnětné aktivity, které podporují dětskou zvídavost. Je výborným komunikátorem, schopným spolupracovat s rodiči i kolegy, čímž přispívá k harmonickému prostředí, kde se každý cítí vítaný. Nápaditost a flexibilita mu umožňují se přizpůsobit různým potřebám.

Každá role má nezastupitelnou úlohu, která je vymezena právními předpisy, ale zároveň v sobě skrývá osobnostní rozměr.

Asistent pedagoga zastává roli, která je velmi důležitá k doladění celkové pohody ve třídě. Doplňuje učitele tam, kde je třeba. Svým přístupem je učiteli partnerem a dětem oporou.

KA4

Podmínky pro realizaci předškolního vzdělávání

Charakteristika

Zajištění příznivých podmínek má zásadní vliv na kvalitu předškolního vzdělávání a naplňování jeho cílů. Základní podmínky jsou legislativně vymezené příslušnými právními normami. V návaznosti na ně RVP PV podrobněji specifikuje a doplňuje psychosociální podmínky, spolupráci s rodinou, organizaci, životosprávu a věcné podmínky. Mateřské školy vytvářejí uvedené podmínky s ohledem na aktuální potřeby, možnosti a zájmy všech dětí.

Psychosociální podmínky

- Mateřská škola vytváří otevřené a vstřícné klima, ve kterém každé dítě zažívá úspěch, cítí se bezpečně a přijímané.
- Vztahy mezi dospělými a dětmi jsou založené na vzájemném respektu, důvěře, toleranci, ohleduplnosti a zdvořilosti, solidaritě, vzájemné pomoci a podpoře.
- Osobní svoboda dětí je vyvážená potřebou dodržovat řád a pravidla soužití.
- Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Děti mají možnost využít klidný koutek a rozhodnout se, zda se zúčastní společných činností.
- V mateřské škole je dítěti po dohodě s učitelem umožněno mít osobní předmět pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

Metodická podpora

Metodický komentář

- Respektujeme rozdíly mezi dětmi, přijímáme jejich individualitu, využíváme prvky respektující komunikace.
- Chováme se k ostatním tak, jak bychom chtěli, aby se oni chovali k nám.
- Při každodenních činnostech v mateřské škole myslíme především na zájmy dítěte. Jsou situace, kdy je třeba, aby se dítě podřídilo skupině. Vyvažujeme je tím, že si dítě v jiných situacích samo zvolí, zda se činností zúčastní či nikoli, nebo si může činnost vybrat.
- Vytváříme prostor, kde má dítě možnost být zcela stranou veškerého dění. Poskytujeme dítěti, které to potřebuje, soukromí při hygieně či dalších osobních činnostech.
- Osobní předmět může zajistit dítěti lepší adaptaci a jistotu v mateřské škole. Je důležité se domluvit s rodiči na tom, jaký předmět mají vybrat. S dítětem pak domlouváme pravidla pro používání a ukládání.

Spolupráce školy s rodinou

- Zaměstnanci školy přistupují k jednotlivým rodinám s porozuměním a respektem, vytvářejí podmínky ke spolupráci, chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost informací, které jim byly svěřeny.
- Mateřská škola ve spolupráci s rodinou vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Mateřská škola umožňuje zákonným zástupcům podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se vzdělávání i různých programů.
- Mateřská škola nastavuje systém předávání informací o pokrocích v učení, vývoji a další podpoře rozvoje dítěte.
- Mateřská škola podporuje informovanost zákonných zástupců o podmínkách plynulého přechodu dítěte z mateřské do základní školy.
- Mateřská škola informuje zákonné zástupce o možnostech spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky.

Metodická podpora

Metodický komentář

- Pro kvalitní spolupráci s rodinou je důležitá pravidelná, vstřícná a laskavá komunikace. S informacemi o rodině zacházíme citlivě a ohleduplně. Poskytujeme rodinám efektivní zpětnou vazbu, jejímž cílem není hodnotit a srovnávat. Nedáváme nevyžádané rady.

• Kontakt s dítětem a jeho rodinou začíná již před jeho nástupem do mateřské školy. Zaměřujeme se na seznamování zákonných zástupců s jejím prostředím, filozofií a organizačními podmínkami. V tomto období využíváme společných návštěv dítěte s rodiči na zahradě nebo ve třídě. Cílem je nastavení důvěry a jistoty rodičů, kteří tak mohou své dítě lépe podpořit. Zároveň toto období využíváme k získávání informací o dítěti, jeho rodinném zázemí a potřebách. Po nástupu dítěte se zaměřujeme na jeho podporu, vytváření pocitu bezpečí a jistoty. Podle možností a po dohodě s rodiči nastavujeme postupnou adaptaci. Cílem je zvládání odloučení dítěte od rodiny a sladění potřeb dítěte a možností rodiny. Adaptace je ukončena ukotvením dítěte v mateřské škole.

• V případě zájmu rodičů se domluvíme na možnostech jejich zapojení do činností v mateřské škole. Kromě společných akcí využíváme příležitosti k zapojení jednotlivých rodičů formou ukázky svého povolání nebo zájmové činnosti. Rodiče, prarodiče i sourozenci mohou dětem předčítat v domluvených časech. Můžeme pro ně připravit setkání s odborníkem. Zapojujeme rodiče do autoevaluace školy.

• Systém předávání informací o pokrocích dítěte je vytvořen tak, aby zajišťoval pravidelnost a pozitivní dopad na rozvoj dítěte. Na jeho tvorbě a realizaci spolupracuje celý pedagogický tým. Nejefektivnější formou předávání informací jsou individuální schůzky se zákonnými zástupci. Je vhodné rodiče osobně pozvat. Domluvíme s nimi čas, který jim bude vyhovovat. Schůzky realizujeme v soukromí, přátelské a klidné atmosféře. Cílem je společný zájem o dítě a jeho rozvoj. Ke schůzce můžeme přizvat i dítě, které pak samo s využitím portfolia hodnotí své pokroky.

• Iniciujeme maximální informovanost rodičů o možnostech, které zajistí jejich dítěti dobrý start v základní škole.

• V případě potřeby a v zájmu dítěte doporučíme zákonným zástupcům obrátit se na příslušného odborníka, předáme odpovídající kontakt.

Organizace

- Mateřská škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí. K výkonu dohledu patří i pravidelná kontrola vybavení, nastavení pravidel pro vstup třetích osob a přijímání dalších opatření. Konkrétní podmínky nastavuje ve školním řádu.
- Mateřská škola zajišťuje pravidelný denní režim a řád, který je současně natolik flexibilní, aby umožňoval přizpůsobit průběh dne aktuální situaci.
- Součástí denního režimu je prostor pro odpočinek dětí po obědě.
- Vzdělávací činnosti dětí se realizují ve vnitřním i venkovním prostředí.
- Hra, spontánní a nepřímo řízené činnosti převažují nad činnostmi řízenými.
- Mateřská škola poskytuje podpůrná opatření dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a dětem nadaným. Spolupracuje s odborníky školských poradenských zařízení.
- Dětem-cizincům v povinném předškolním vzdělávání je podle příslušného právního předpisu poskytována jazyková podpora. Bezplatná jazyková příprava v rozsahu jedné hodiny týdně je rozdělená do dvou až tří bloků.
- Překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě je zajištěno minimálně v rozsahu 2,5 hodiny denně, v mateřské škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona 3,5 hodiny denně. Škola je povinna upravit dobu přímé pedagogické činnosti asistentů pedagoga, případně dalších pedagogických pracovníků tak, aby nedošlo k porušení ustanovení o nejvyšším přípustném počtu pedagogických pracovníků ve třídě.
- Spojování tříd je maximálně omezeno.

Metodická podpora

Metodický komentář

• Pokud to situace umožňuje, přizpůsobujeme průběh dne aktuálním potřebám a zájmům dětí. Reagujeme na vzniklé podněty a využíváme nabízené příležitosti s ohledem na možnosti dětí. Každému dítěti umožníme vybírat si z pestré nabídky spontánních i řízených činností. Pro řízené i nepřímo řízené činnosti nemáme vyhrazený pevný čas. Vycházíme ze situací a momentálního zájmu dětí. Využíváme aktivně i pobyt venku.

• Do časového harmonogramu dne je nutné každodenně zařadit relaxační chvilku po obědě. Poobědový klidový režim pozitivní měrou ovlivňuje růst, psychický rozvoj, zdraví, náladu i chování dětí, a proto jej nelze vynechat. Doba odpočinku závisí na potřebách dítěte, více v komentáři k životosprávě.

• Je efektivní a žádoucí realizovat vzdělávací činnosti také ve volné přírodě nebo na zahradě mateřské školy kdykoli během dne. Pobyt venku není určený jen ke spontánním aktivitám, je třeba ho využívat k realizaci promyšlené vzdělávací nabídky.

• Hra a další činnosti bez přímého působení učitele jsou nepostradatelným prostředkem pro aktivní učení dětí a jsou příležitostí pro pedagogické diagnostikování. Pravidelně vyhodnocujeme, kolik času během dne se děti věnují hře.

• Jazyková příprava dětí cizinců v povinném předškolním vzdělávání je financována ze státního rozpočtu nastavením PHmax.

• Překrývání učitelů v daném rozsahu je financováno ze státního rozpočtu nastavením PHmax.

• Vzhledem k pocitu bezpečí a jistoty dětí je vhodné vyhýbat se spojování tříd.

Životospráva

- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity a odpočinku každého dítěte.
- Dětem je nabízena pestrá a vyvážená strava. Stravování probíhá s respektem k dítěti.
- Mateřská škola vytváří podmínky pro samostatnost dítěte při stolování. Je podporována kultura stolování.
- Mateřská škola zajišťuje po celý den pitný režim.
- Mateřská škola zajišťuje každodenně dostatek volného pohybu ve třídě i venku.

Metodická podpora

Metodický komentář

• Posláním učitele je vytvářet pro děti příjemné prostředí, vnímat a naplňovat individuální potřeby dětí. Děti mají možnost využít klidný kout k relaxaci kdykoliv během dne. Odpočinek po obědě nelze zcela vynechat, vice v komentáři k organizaci. Dětem s nižší potřebou spánku nabízíme po relaxační chvilce klidové činnosti. Nucení dětí do spánku nebo dlouhého ležení na lehátku je nepřípustné.

• Při stravování hledáme různé způsoby, které u dětí podporují chuť k jídlu. Řídíme se heslem: učitel nabízí a dává možnost volby, dítě vybírá a rozhoduje se, co sní. Nucení dětí do jídla je nepřípustné.

• Podporujeme sebeobsluhu a samostatnost při jídle. Samostatnost povzbuzuje sebevědomí dítěte a motivuje k jídlu. Vedeme děti k tomu, že stravování je zároveň společenská událost, při které se posilují sociální vztahy. Při stolování vytváříme příjemnou atmosféru, současně však dodržujeme pravidla slušného chování.

• Dbáme na dodržování zdravého pitného režimu dětí. Děti mají k dispozici celý den vodu a jsou vedeny k tomu, aby pily pravidelně.

• Každodenní fyzická aktivita je pro děti velmi důležitá. Využíváme maximální dobu pobytu venku. Co nejvíce využíváme zahradu. Podporujeme spontánní pohyb dětí, pestrost pohybu, střídání činností. Nabízíme jim k tomu dostatek pomůcek, nářadí a náčiní.

Věcné podmínky

- Vnitřní prostředí a zahrada mateřské školy jsou logicky strukturované, umožňují rozmanité typy činností dětí.
- Hračky, pomůcky a materiály odpovídají potřebám dětí, jsou dětem dostupné a přehledně uspořádané. Jsou stanovena pravidla pro jejich používání.
- Hračky, pomůcky a materiály podporují naplňování cílů vzdělávání, jsou průběžně doplňovány, obměňovány a účelně využívány.

Metodická podpora

Metodický komentář

• Prostředí mateřské školy je bezpečné, umožňuje dítěti pohyb, volnost a samostatnost ve většině denních činností. Pestrost, estetičnost a účelnost zajišťují bohaté vzdělávací možnosti, nabízejí efektivní organizaci vzdělávání, podněcují dětskou fantazii a umožňují lepší orientaci dětí v prostředí mateřské školy.

• Dbáme na potřeby dětí zajištěním přiměřeného množství podnětů, prostředí nepřehlcujeme. Dostupnost, přehlednost a nastavená pravidla napomáhají rozvoji samostatnosti. Pravidla využíváme také v případě, pokud jsou pomůcky určené jen určité skupině dětí nebo vyžadují speciální zacházení.

• Poutavá a rozmanitá nabídka hraček a pomůcek vede k aktivizaci dítěte, přispívá k experimentování a podporuje představivost a kreativitu. Pravidelná obměna hraček a pomůcek umožňuje zachovat střídmost a přehlednost. Hry a pomůcky nabízíme a obměňujeme dětem podle jejich zájmů, silných stránek či v souladu s aktuálními tématy.

KA5

Vzdělávací obsah

Charakteristika

Vzdělávací obsah v RVP PV:

- odpovídá specifikům předškolního vzdělávání;
- vytváří příležitosti pro učení a vzbuzuje u dětí přirozený zájem o objevování a poznávání;
- představuje kompaktní, vnitřně propojený celek, jehož členění do vzdělávacích oblastí je orientační;
- zohledňuje činnostní a integrované pojetí předškolního vzdělávání;
- stanovuje se s respektem k nerovnoměrnému vývoji dětí předškolního věku.

Uspořádání vzdělávacího obsahu

Vzdělávací obsah je v RVP PV uspořádaný do čtyř vzdělávacích oblastí: biologické, psychologické, sociálně-kulturní a environmentální, které se prolínají, ovlivňují a podmiňují.

Vzdělávací oblasti jsou nazvané:

- **Dítě a jeho tělo**
- **Dítě a jeho psychika**
- **Dítě, ten druhý a společnost**
- **Dítě a svět**

Každá vzdělávací oblast obsahuje okruhy s očekávanými výsledky učení, které jsou formulované pro dobu, kdy dítě předškolní vzdělávání ukončuje. Vyjadřují, co učitel průběžně sleduje, u dítěte podporuje a k jakým cílům směřuje. **Každé dítě dosahuje těchto výsledků v míře odpovídající jeho individuálním možnostem.**

Vzdělávací obsah je realizován prostřednictvím **flexibilně uspořádaných integrovaných bloků**, které propojují všechny vzdělávací oblasti. Témata integrovaných bloků vycházejí ze života, zkušeností a zájmů dětí. Integrované bloky vytvářejí podněty a příležitosti pro celkový rozvoj dítěte.

KA6

Autoevaluace mateřské školy

Charakteristika

Autoevaluace poskytuje škole zpětnou vazbu ke korekci vlastní činnosti a současně slouží jako východisko pro další práci. Jedná se o systematické, pravidelné a komplexní hodnocení jednotlivých oblastí práce školy:

- podmínky vzdělávání
- průběh vzdělávání
- výsledky vzdělávání

Mateřská škola si v rámci tvorby ŠVP vytváří vlastní plán autoevaluace, podle kterého bude postupovat.

Proces autoevaluace

Autoevaluaci provádí ředitel školy s týmem pedagogických i nepedagogických pracovníků a zákonnými zástupci dětí. Pro autoevaluaci si mateřská škola vytváří kritéria, která konkretizují požadavky uvedené v tomto dokumentu.

Výsledky autoevaluace propojuje mateřská škola s výsledky externího hodnocení České školní inspekce. Na jejich základě přijímá opatření vedoucí ke zkvalitnění předškolního vzdělávání. S výsledky autoevaluace jsou její aktéři seznamováni.

Metodická podpora

Metodický komentář

Autoevaluace školy neboli vlastní hodnocení školy je systematický proces, při kterém si školy hodnotí své vlastní výkony a výsledky na základě předem stanovených kritérií. Tento proces zahrnuje sběr a analýzu dat, které poskytují zpětnou vazbu o kvalitě a úrovni dosažených cílů ve vztahu k cílům projektovaným. Záměrem autoevaluace je získat aktuální informace o stavu školy a využít je pro plánování a realizaci jejího dalšího rozvoje. Autoevaluace pomáhá identifikovat silné stránky i oblasti, které je třeba zlepšit. Tento proces je důležitý pro efektivní řízení školy a neustálé zlepšování kvality vzdělávání.

Proces autoevaluace zahrnuje několik kroků:

• ***Stanovení oblastí.*** Oblasti pro autoevaluaci si nastavuje škola v ŠVP.

• ***Stanovení cílů.*** Cíle autoevaluace navazují na konkrétní oblasti popsané v ŠVP ke zlepšení.

• ***Stanovení kritérií.*** Kritéria jsou specifické ukazatele, relevantní pro hodnocení dosažení cílů. Kritéria pro autoevaluaci jsou formulována v souladu s požadavky RVP PV pro jednotlivé cíle, které si škola stanovila na dané období realizace ve svém ŠVP.

• ***Sběr dat.*** Pro sběr a analýzu dat lze použit různých metod a nástrojů. Realizace sběru dat je klíčová pro objektivní hodnocení. Data mohou zahrnovat kvantitativní informace (jako jsou například statistické údaje) nebo kvalitativní informace (jako jsou například zpětné vazby od vedení MŠ, kolegů, rodičů, případně dětí).

• ***Nastavení termínů.*** Stanovení termínů pro jednotlivé kroky autoevaluace pomáhá udržet proces na správné cestě. Termíny by měly být reálné a měly by zohledňovat čas potřebný na sběr dat, jejich analýzu a zpracování zpětné vazby.

• ***Určení odpovědnosti.*** Určení, kdo je za co zodpovědný, je důležité pro efektivní provádění autoevaluace.

• ***Analýza a interpretace dat.*** Po sběru dat následuje jejich analýza a interpretace. Tento krok zahrnuje vyhodnocení získaných informací a jejich porovnání s cíli a kritérii. Analýza by měla být objektivní a měla by identifikovat jak silné stránky, tak oblasti pro zlepšení.

• ***Zpětná vazba a plánování.*** Zpětná vazba by měla být konstruktivní a zaměřená na zlepšení činnosti školy. Na základě výsledků autoevaluace stanoví MŠ nové cíle a pro další období a zapracuje je do nového ŠVP.

Mateřská škola může využít pro svou autoevaluaci mimo jiné i kritéria pro externí hodnocení Českou školní inspekcí. V modifikaci pro předškolní vzdělávání dostupná na webu ČŠI. https://www.csicr.cz/cz/cz/DOKUMENTY/Kriteria-hodnoceni

Hodnocení výsledků vzdělávání

Důležitou oblastí autoevaluace je vyhodnocování výsledků vzdělávání, které spočívá v míře dosahování očekávaných výsledků učení ve vzdělávacích oblastech a klíčových kompetencích. Učitel je vyhodnocuje průběžně a systematicky prostřednictvím metod a nástrojů pedagogického diagnostikování s cílem podpořit každé dítě v jeho učení.

Informace získané o dítěti dokladují učitelé v diagnostickém portfoliu. Do jeho tvorby zapojují dítě, případně i zákonné zástupce. Nasbírané informace jsou zpětnou vazbou o pokrocích ve vývoji a učení dítěte pro všechny tři strany: učitele, dítě i zákonné zástupce. Přístup k nim má také Česká školní inspekce, případně další aktéři vzdělávání.

Učitel je využívá:

- při plánování vzdělávací nabídky,
- jako podklad pro komunikaci se zákonnými zástupci,
- jako nástroj podporující sebehodnocení dítěte.

Vyhodnocování výsledků vzdělávání vyžaduje úzkou spolupráci všech učitelů.

Metodická podpora

Metodický komentář

Zásadním cílem pedagogického diagnostikování je sledování vývoje a potřeb dítěte k zefektivnění vzdělávacího procesu. Diagnostické zjištění je podkladem pro nastavení cílené vzdělávací nabídky, průběžné vyhodnocování podmínek a průběhu vzdělávacího procesu tak, aby každé dítě mohlo zažít pocit úspěchu a sounáležitosti.

Nejedná se o jednorázové vyhodnocení, naopak. Jedná se o průběžné vyhodnocování změn a přizpůsobování se měnícím se potřebám jednotlivých dětí.

Cílem pedagogického diagnostikování je vytvořit systém, který umožní:

• dítě poznat, vycházet z toho, jaké je, jaké jsou jeho možnosti, schopnosti, dovednosti, co již umí a zná;

• identifikovat jeho silné i slabé stránky;

• stanovit si výchozí bod společné cesty, míru a přiměřenost podnětů;

• průběžně podporovat a vyhodnocovat přijímání podnětů, postupů, které dítěti pomáhají v procesu učení a vedou k pozitivní změně;

• vyhodnocovat posuny dílčí, shrnující;

• stanovovat krátkodobé i dlouhodobější cíle.

Hlavním prostředkem diagnostické činnosti učitele v mateřské škole je diagnostické portfolio. Obsahuje širokou škálu různě získaných informací o dítěti. Jeho prostřednictvím může učitel sledovat proces vzdělání a současně pokroky a výsledky vzdělávání jednotlivých dětí. Portfolio současně sumarizuje dosaženou úroveň vývoje dítěte za určité období ve vztahu k jeho předešlému vývoji a ve vztahu k stanoveným cílům, kritériím. Dokumentuje pokroky dítěte, jeho specifika, zájmy a silné stránky.

Práce s portfoliem pomáhá učiteli třídit poznatky z pedagogického diagnostikování, nastavovat, průběžně kontrolovat a reflektovat vzdělávací cíle, a také evaluovat vlastní pedagogickou práci. Podporuje efektivní spolupráci uvnitř školy, a to jak s dalšími učiteli, tak s asistenty pedagoga.

Portfolio je klíčovým nástrojem při plánování vzdělávací nabídky**.** Na základě informací z portfolia může učitel plánovat činnosti, které podporují rozvoj dětí v různých oblastech a zároveň zohledňují jejich individuální potřeby a zájmy.

Portfolio slouží jako nástroj pro poskytování zpětné vazby rodičům o pokrocích a vývoji jejich dětí.

Portfolio je velmi užitečným nástrojem pro podporu sebehodnocení dítěte. Umožňuje dítěti zaznamenávat své úspěchy a pokroky v různých oblastech, což mu pomáhá vidět, jak se zlepšuje a co se mu daří. Klade důraz na silné stránky dítěte, což posiluje jeho sebevědomí a sebedůvěru. Poskytuje vizuální důkaz jeho úsilí a výsledků. Vidět své vlastní pokroky a úspěchy je pro dítě motivující. Slouží jako nástroj pro komunikaci mezi dítětem, rodiči a učiteli. Rodiče a učitelé mohou lépe pochopit, jak dítě vnímá své vlastní učení a kde potřebuje podporu.

KA7

Zásady pro zpracování, vyhodnocování a úpravu školního vzdělávacího programu

Charakteristika

Školní vzdělávací program (ŠVP) je dokument, podle něhož se uskutečňuje vzdělávání dětí v konkrétní mateřské škole. Vychází z požadavků RVP PV. Popisuje, jak konkrétně jsou tyto požadavky naplňovány, co je pro realizaci předškolního vzdělávání v mateřské škole charakteristické. Je přehledný, podává ucelený obraz o mateřské škole. Jedná se o otevřený materiál, který je nutné aktualizovat na základě zjištění plynoucích z autoevaluace, externího hodnocení mateřské školy, úprav RVP PV nebo právních předpisů.

Pokud mateřská škola dodrží zásady pro zpracování školního vzdělávacího programu, bude konkrétní ŠVP v souladu s RVP PV.

Zásady pro tvorbu ŠVP

Odpovědnost za vytvoření ŠVP má ředitel školy. Na tvorbě ŠVP se spolupodílejí pedagogičtí pracovníci, případně další zaměstnanci školy. Svými podněty mohou přispívat i zákonní zástupci. Celkový rozsah ŠVP není stanovený.

ŠVP obsahuje identifikační údaje školy, popisuje charakteristiku školy, pedagogický tým školy, podmínky pro vzdělávání, charakteristiku vzdělávacího programu, vzdělávací obsah a plán autoevaluace.

Identifikační údaje školy

- název dokumentu „Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání“ může být doplněn motivačním názvem, který charakterizuje školu nebo program
- název školy, sídlo, kontakt
- ředitel školy, jméno osoby zodpovědné za tvorbu ŠVP
- údaje o zřizovateli
- číslo jednací
- platnost a účinnost dokumentu
- podpis ředitele a razítko školy nebo elektronický podpis ředitele

Charakteristika školy

- lokalita školy
- charakteristika a specifika budovy/budov
- nejvyšší povolený počet dětí v mateřské škole
- specifika jednotlivých tříd

Pedagogický tým školy

- obecný popis složení týmu školy
- profesní rozvoj pedagogických pracovníků

Podmínky vzdělávání

- psychosociální podmínky
- spolupráce se zákonnými zástupci
- organizace
- životospráva
- věcné podmínky

Charakteristika vzdělávacího programu

- vize a cíle vzdělávacího programu, případně profilace školy
- vzdělávací strategie, které jsou využívány k rozvoji klíčových kompetencí a základních gramotností
- nastavení procesu pedagogického diagnostikování
- způsob zajištění individualizace vzdělávání dětí na základě jejich potřeb, možností a zájmů

Vzdělávací obsah

- integrované bloky ve flexibilním uspořádání
- další projekty a programy

Flexibilně uspořádané integrované bloky, projekty a programy obsahují název, hlavní smysl a účel, očekávané výsledky

učení, ke kterým jejich realizace směřuje. V ŠVP je popsané, jakým způsobem budou učitelé se vzdělávacím obsahem pracovat na úrovni třídy.

Plán autoevaluace

- oblasti autoevaluace
- cíle autoevaluace
- kritéria autoevaluace
- metody a nástroje pro autoevaluaci
- termíny a frekvence autoevaluace
- odpovědnost učitelů a dalších pracovníků

Metodická podpora

Metodický komentář

Spolupráce pedagogického týmu školy na tvorbě ŠVP výrazně zvyšuje jeho kvalitu. Je lépe přizpůsoben specifickým podmínkám i potřebám školy a díky různorodým pohledům lépe zohledňuje potřeby a očekávání všech aktérů vzdělávání. Všichni zúčastnění se cítí více zapojeni a aktivněji podporují realizaci programu.

Při tvorbě ŠVP je vhodné využít pedagogickou radu nebo samostatné dlouhodobější setkání pedagogického týmu, kde na základě zjištění z autoevaluace jednotliví pedagogové navrhují, jak přispět ke zkvalitnění činnosti školy. Pedagogičtí pracovníci přinášejí své odborné znalosti a zkušenosti z praxe, což zajišťuje, že ŠVP je relevantní a prakticky využitelný. Mají také možnost přinášet nové nápady a inovace do činnosti školy.

V ***charakteristice školy*** uvádíme údaje, které se nemění a které zároveň činí školu jedinečnou. Může jít např. o informace spojené s historií školy, její dopravní dostupností, polohou apod., které dokreslují specifičnost školy. Není nutné podat vyčerpávající informace ze všech oblastí, ale právě ty, které souvisí s popisem vzdělávání v dané mateřské škole. Při popisu specifik jednotlivých tříd uvádíme nejen počet tříd a jejich velikost, ale také specifikum složení tříd. Jde zejména o informaci, zda jsou třídy uspořádávány věkově heterogenně či homogenně. Dále můžeme popsat případné zaměření či specifika tříd/y.

U každé jednotlivé ***podmínky vzdělávání*** je důležité konkrétně popsat, jak je v mateřské škole zajištěna.

Do ***charakteristiky vzdělávacího programu*** patří popis *vize*. To je dlouhodobá představa o tom, jakou školu chceme mít, vyjadřuje hlavní účel MŠ, její filozofii a hodnotovou orientaci. Vizi formuluje především ředitel školy, protože ji má ve své představě jako koncepci školy a snaží se zapojit do spolupráce zaměstnance, děti a rodiče. Vize je základem pro stanovení cílů MŠ. Plynou z ní konkrétní dílčí kroky, jejichž dosažení vede k naplnění vize. Při popisu *vzdělávacích strategií* v ŠVP je důležité jasně a konkrétně uvést, jakým způsobem budou rozvíjeny očekávané výsledky učení klíčových kompetencí a základní gramotnosti uvedené v RVP PV. *Systém pedagogického diagnostikování,* který si mateřská škola nastaví, je přehledný, smysluplný a účelný a zároveň poskytuje učiteli prostor pro variabilitu. Veškerá zjištění vypovídající o dítěti a jeho pokrocích jsou důvěrná. Učitelé je dále využívají při komunikaci se zákonnými zástupci, případně pro přípravu zprávy pro odborná pracoviště (PPP, SPC, SPU). *Způsob zajištění individualizace vzdělávání dětí na základě jejich potřeb, možností a zájmů* může být realizován například pravidelným pozorováním dětí při různých činnostech a vedením záznamů o jejich pokrocích a potřebách v rámci pedagogického diagnostikování, individuálními vzdělávacími plány a plány pedagogické podpory, cílenými vzdělávacími strategiemi, zapojením dětí do plánování a úzkou spoluprací s rodiči.

Vzdělávací obsah je uspořádaný do flexibilních integrovaných bloků (IB). To je takové uspořádání, kdy učitel rozhoduje o pořadí a délce realizace jednotlivých IB. Nejsou tedy ukotveny v čase. Pouze flexibilní nastavení IB umožní učiteli reagovat na aktuální zájmy a potřeby dětí a přizpůsobovat jim vzdělávací nabídku. Není svazován povinností zabývat se v daném čase určitým tématem. Při flexibilním řazení jsou IB široké a tvořené obecnějším tématy. Poskytují základní rámec, který učiteli umožní vzdělávací obsah operativně, svobodně a kreativně přizpůsobit aktuálním potřebám a zájmům dětí dané třídy a informacím získaným prostřednictvím pedagogického diagnostikování. Učitel si pro svou třídu vybírá IB, či jeho části, které v daný okamžik odpovídají jejím potřebám, případně vybírá cíle a obsahy z několika IB zároveň.

V ŠVP není cílem uvádět ke každému integrovanému bloku všechny potenciálně možné očekávané výsledky učení vzdělávacích oblastí, ke kterým by realizace mohla směřovat, ale jen ty, které mají k zaměření a obsahu integrovaného bloku největší vazbu.

Další projekty a programy, které doplňují obsah vzdělávání, mohou být jednodenního i dlouhodobějšího charakteru. Mohou být jednorázové, nebo se pravidelně opakovat. Ty, které se opakují, tudíž jsou předvídatelné, škola přímo uvede ve svém ŠVP.

Učitelé jsou zodpovědní **za plánování a realizaci obsahu vzdělávání na úrovni třídy**. Na základě ŠVP si ve vzájemné spolupráci průběžně a operativně v průběhu školního roku svůj plán připravují. Vycházejí ze zjištění pedagogického diagnostikování a důsledně postupují s ohledem na individuální zájmy, potřeby a vývojové možnosti dětí, a to včetně volby témat. Do plánování témat a vzdělávací nabídky zapojují děti. Tvořivě využívají aktuální vzdělávací příležitosti, reagují na návrhy dětí, ptají se jich, co by je zajímalo. Z toho vyplývá, že se mohou věnovat i tématům, která nejsou v ŠVP uvedena.

Časová dotace i realizace plánovaného obsahu se řídí aktuálními zájmy, potřebami a možnostmi dětí. Striktní plánování na jeden týden je nevhodné, neboť neumožňuje prožitek dětí a proniknutí do hloubky tématu, ale vede k povrchnosti a fragmentaci poznatků.

Plán autoevaluace obsahuje *oblasti***,** na které se MŠ v rámci autoevaluace zaměřuje. Měly by korespondovat s *cíli*, které si v ŠVP klade pro zkvalitnění své práce. Mohou být zaměřeny na kvalitu podmínek pro realizaci předškolního vzdělávání, kvalitu pedagogického týmu školy, kvalitu průběhu vzdělávání, kvalitu výsledků vzdělávání. Dále obsahuje *kritéria* pro autoevaluaci, která se formulují pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovila na dané období realizace ŠVP. Stanovují, jak a podle jakých ukazatelů bude hodnocení prováděno.

Pro získání potřebných informací lze použít různých *metod a nástrojů.* Aby byl proces co nejkomplexnější, je vhodné kombinovat hospitace, vzájemné hospitace, dotazníky, rozhovory, pozorování a analýzu dokumentace atd. Je třeba definovat, *kdo bude zodpovědný* za jednotlivé části autoevaluace (sběr dat, analýzu dat, zpracování zprávy). Důležité je zpracovat *harmonogram***,** který zahrnuje všechny fáze autoevaluace, a určit konkrétní *termíny* pro jednotlivé úkoly.

Všichni zúčastnění by měli být s plánem autoevaluace seznámeni.

Zásady pro vyhodnocování ŠVP

Mateřská škola vyhodnocuje ŠVP z pohledu kvality vzdělávání, zejména:

- funkčnosti a srozumitelnosti dokumentu všem učitelům a dalším aktérům
- aktuálnosti personálního zajištění a podmínek pro realizaci vzdělávání
- naplňování vize a cíle, případně profilace školy
- uplatňování vhodných vzdělávacích strategií s ohledem na učení dětí
- funkčnosti procesu pedagogického diagnostikování
- zajištění individualizovaného vzdělávání vycházejícího z aktuálních potřeb, možností a zájmů každého dítěte
- aktuálnosti vzdělávacího obsahu

Metodická podpora

Metodický komentář

Mateřská škola vyhodnocuje ŠVP podle stanovené doby jeho platnosti. Z hodnocení ŠVP by měly vycházet návrhy na změny ŠVP. Znamená to, že pokud si MŠ stanovila dobu platnosti ŠVP na rok, realizuje autoevaluaci každý rok a každý rok upravuje svoje ŠVP. Pokud si MŠ stanovila dobu platnosti ŠVP na tři roky, provádí autoevaluaci minimálně jedenkrát za tři roky a na jejím základě svoje ŠVP aktualizuje.

Zásady pro úpravy a změny ŠVP

ŠVP je možné upravit na základě jeho předchozího vyhodnocení, autoevaluace školy, v souvislosti s úpravou RVP PV nebo změnou právních předpisů, které mají na ŠVP vliv. Pokud není určeno jinak, ŠVP se aktualizuje k začátku nového školního roku.

Zásadnější úpravy jsou obvykle řešeny vydáním nového ŠVP. Úpravy menšího rozsahu mohou být realizovány formou dodatku ke stávajícímu ŠVP.

Forma vydání úprav je v pravomoci ředitele školy, musí být zajištěna jednoznačnost a srozumitelnost upraveného ŠVP, musí být zřejmé, odkdy jsou změny účinné a že změny vydal ředitel školy. Každá verze ŠVP má vlastní číslo jednací.

Metodická podpora

Metodický komentář

Změny ŠVP jsou školy povinny provést na základě změn RVP PV, které vydává MŠMT formou opatření ministra, včetně pokynů ke změnám, data platnosti změn a způsobu náběhu vzdělávání v souladu s danými změnami.

Nový ŠVP je zcela přepracovaný dokument ve všech podstatných částech nebo ve většině podstatných částí. Změny mohou mít zásadní dopad na realizaci vzdělávání.

Upravený ŠVP přináší změny jen v některých podstatných částech ŠVP (integrované bloky, podmínky vzdělávání apod.) nebo v dílčích částech (dílčí změna organizace vzdělávání, změna některé z podmínek vzdělávání apod.).

Dodatek k ŠVP se využívá v situacích, kdy se jedná o dílčí nebo časově omezenou změnu, kterou je možné zapracovat do ŠVP při nějaké další větší změně ŠVP (dílčí doplnění textu některé kapitoly, dočasná změna materiálních podmínek apod.).

ŠVP i jeho změny se archivují ve shodě se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů.

Základní gramotnosti

CGR

Čtenářská gramotnost

Charakteristika základní gramotnosti

Čtenářská gramotnost představuje soubor znalostí, dovedností a postojů při práci s texty v nejširším slova smyslu. Schopnost porozumět textům a efektivně zpracovávat informace je základním předpokladem procesu učení. Vstřícný vztah ke čtení chápeme jako základní předpoklad pro další rozvoj čtenářství a čtenářské gramotnosti.

Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji čtenářské gramotnosti. V některých případech je rozvoj čtenářské gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy je gramotnost rozvíjena prostřednictvím vhodně zvolené vzdělávací strategie.

MGR

Matematická gramotnost

Charakteristika základní gramotnosti

Matematická gramotnost je schopnost uplatnit získané vědomosti, dovednosti, návyky, postoje a hodnoty při řešení nejrůznějších úkolů a životních situací s využitím matematického jazyka. Vede dítě k rozpoznání matematické situace v různých kontextech, souvislostech a životních situacích, k volbě a využívání matematického jazyka při jejich popisu, řešení a vyvození závěrů. Ukazuje dítěti smysluplnost učení a umožňuje mu zažít radost z úspěšně vyřešené situace.

Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji matematické gramotnosti. V některých případech je rozvoj matematické gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy je gramotnost rozvíjena prostřednictvím vhodně zvolené vzdělávací strategie.

Klíčové kompetence

KKU

Klíčová kompetence k učení

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě je otevřené k objevování a poznávání světa kolem sebe. Vyhodnocuje svoje pokroky v učení, rozvíjí své kritické myšlení.

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

KKU-000-000-PV1-001
Při učení využívá strategie pokusu a omylu.

Metodická podpora

Komentář

Dítě se nebojí chybovat a má radost z odstranění chyby. Vyhodnocuje své činnosti, přichází na chybu a odstraní ji. V některých případech chybu přijme a využije jako alternativní řešení. Formativní přístup spočívající v oceňování procesu učení, poskytování popisné zpětné vazby pozitivně ovlivňuje učení dítěte. Další podporou je skupinová práce, při které děti sdílejí své nápady a postřehy.

Rizika

- Poukazování na chybu jako problém.
- Ulpívání na jednom způsobu řešení.
- Nedostatek prostoru a času pro učení.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KKU-USU-000-ZV5-001
Monitoruje své procesy učení.

KKU-000-000-PV1-002
Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost.

Metodická podpora

Komentář

Dítě se nejlépe soustředí na základě vnitřní motivace. Pokud je činností zaujaté, nenechá se vytrhnout. K záměrnému soustředění dítě potřebuje znát smysl a cíl činnosti. Dokončuje započatou činnost, a to i pro něj méně atraktivní.

Rizika

- Nevhodná vnější motivace.
- Přerušování započatých činností.
- Zlehčování volby dítěte.
- Nedostatek času nebo jeho špatná organizace.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KKU-USU-000-ZV5-001
Monitoruje své procesy učení.

KKU-000-000-PV1-003
Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje.

Metodická podpora

Komentář

Dítě má hlubší znalosti o věcech, činnostech a oblastech, které ho zajímají. Klade otázky, hledá na ně odpovědi, pátrá po příčinách a souvislostech. Hledá vysvětlení jevů, které pozoruje nebo které zažívá. Zajímá se o knihy a dožaduje se jejich čtení. Zajímají ho příběhy vrstevníků, propojuje je s vlastním životem a zkušenostmi. Oceňování iniciativy dítěte, naslouchání jeho názoru, citlivé korigování nesprávného či zkresleného prekonceptu napomáhá dítěti v motivaci k dalšímu poznávání.

Rizika

- Poučování a předávání hotových poznatků.
- Zlehčování a zesměšňování odpovědí dítěte.
- Nucení do činností.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KKU-SMU-000-ZV5-001
Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.

KKU-000-000-PV1-004
Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.

Metodická podpora

Komentář

Dítě používá získané poznatky a zkušenosti v nových souvislostech. Předává je vrstevníkům i svým blízkým. Zvnitřněná pravidla užívá v běžných situacích i ve hře. Podmínkou transferu dovedností, vědomostí, a především návyků do praxe je popisná zpětná vazba, která je dítěti poskytována v průběhu činností.

Rizika

- Neefektivní komunikační způsoby.
- Předávání nevhodných vzorců chování.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KKU-SMU-000-ZV5-001
Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.

KKK

Klíčová kompetence komunikační

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě vyjádří své myšlenky, prožitky a zkušenosti. Komunikuje v běžných situacích s dětmi i s dospělými. Projevuje se kultivovaně, v souladu se základními pravidly komunikace.

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

KKK-000-000-PV1-001
Vyjadřuje se různými způsoby.

Metodická podpora

Komentář
Dítě srozumitelně vyjadřuje své myšlenky, pocity a názory verbálně i neverbálně, gestem, postojem, pohybem. Projevuje se i různými uměleckými prostředky.

Rizika

- Nedostatečný prostor pro vyjádření.
- Negativní přijetí či odmítnutí sdělení dítěte.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KKK-VYJ-000-ZV5-001
Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.

KKK-000-000-PV1-002
Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny.

Metodická podpora

Komentář
Dítě sdílí své zážitky. Hovoří o svých zájmech a očekáváních. Vyjadřuje svá přání. Hodnotí své i skupinové činnosti a výsledky práce. Vyzdvihuje pozitiva a pojmenovává problémy, se kterými se setkalo.

Rizika

- Necitlivý přístup k projevům dítěte.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KKK-VYJ-000-ZV5-001
Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.

KKK-000-000-PV1-003
Klade otázky a hledá na ně odpovědi.

Metodická podpora

Komentář
Dítě projevuje zájem o svět a jeho zákonitosti kladením otázek. Nevyhýbá se ani existenciálním otázkám. Aktivně vyhledává zdroje a informace, které mu pomohou najít odpovědi.

Rizika

- Přehlížení a zlehčování otázek.
- Negativní reakce na otázky.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KKK-VYJ-000-ZV5-001
Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.

KKK-000-000-PV1-004
Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává.

Metodická podpora

Komentář
Dítě efektivně využívá dostupné prostředky k získávání informací a ke komunikaci. Pracuje s knihami, časopisy, encyklopediemi. Spolu s učitelem využívá k získávání informací nebo vzdálené komunikaci internet.

Rizika

• Omezený přístup k informačním zdrojům.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KKK-POR-000-ZV5-001
Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímo vyjádřených významů.

KKK-000-000-PV1-005
Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace.

Metodická podpora

Komentář
Dítě s respektem a zájmem aktivně naslouchá ostatním. Vede kultivovaný dialog a uplatňuje zásady efektivní komunikace.

Rizika

• Absence komunikačních pravidel.

• Přehlížení sdíleného.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KKK-AKN-000-ZV5-001
Během mluvené interakce respektuje základní potřeby komunikačního partnera.

KOB

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě se chová v souladu se základními pravidly soužití a myšlenkami udržitelného rozvoje.

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

KOB-000-000-PV1-001
Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí.

Metodická podpora

Komentář

Dítě si uvědomuje, že je součástí přírody a že ji svým chování může ovlivňovat. Vztah k přírodě si vytváří prožitkem z pobytu v přírodě a vhodnými vzory ze svého okolí. Nejde jen o poznávání přírody, ale o porozumění, jak se v přírodě chovat a chránit ji.

Rizika

- Nevhodný vzor chování v přírodě.
- Omezený pobyt v přírodě.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KOB-RES-000-ZV5-001
Chová se citlivě k živým jedincům i k přírodě a svému okolí jako celku.

KOB-000-000-PV1-002
Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji.

Metodická podpora

Komentář

Dítě diskutuje o tom, jak naše chování ovlivňuje náš život i život dalších generací. V každodenních situacích přispívá svým chováním k udržitelnému rozvoji.

Rizika

- Nevhodný vzor chování k nápodobě.
- Nedostatečná osvěta tématu.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KOB-UDR-000-ZV5-001
Sdílí své myšlenky o variantách budoucího vývoje z hlediska udržitelnosti.

KOB-ZPS-000-ZV5-001
Uvědomuje si vzájemnou propojenost společenských a ekologických aspektů různých situací ve svém okolí.

KOB-000-000-PV1-003
Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí.

Metodická podpora

Komentář

V činnostech, o kterých si dítě rozhodlo samo, je zodpovědné za svou volbu a realizaci. Nese důsledky svých rozhodnutí.

Rizika

- Nedostatek příležitostí pro samostatné rozhodování.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KOB-ODP-000-ZV5-001
Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.

KOB-000-000-PV1-004
Přispívá k fungování společenství v mateřské škole.

Metodická podpora

Komentář
Dítě se svým chováním podílí na harmonickém, bezpečném a příjemném klimatu. Prostřednictvím vzájemné podpory, spolupráce a respektu k ostatním přispívá k pocitu zodpovědnosti a sounáležitosti všech zúčastněných.

Rizika

- Protěžování nebo naopak ignorování dítěte a jeho schopností.
- Nedostatek příležitostí převzít odpovědnost za některé činnosti a úkoly dětmi.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KOB-PCP-000-ZV5-001
Dává účelně najevo, co si přeje ve svém okolí změnit.

KOB-000-000-PV1-005
Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých.

Metodická podpora

Komentář
Dítě se podílí na vytváření pravidel, což mu umožňuje jejich lepší pochopení a následné dodržování. Dítě respektuje názor, osobní prostor i volbu ostatních.

Rizika

- Absence pravidel.
- Prosazování předem daných pravidel.
- Nerespektování jazyka dětí, uchylování se k univerzálním označením.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KOB-PCP-000-ZV5-001
Dává účelně najevo, co si přeje ve svém okolí změnit.

KOB-000-000-PV1-006
Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat.

Metodická podpora

Komentář
Rozpoznává a reflektuje nespravedlivé situace a hledá způsoby jejich konstruktivního řešení. Dětem pomáhá k porozumění příčinám a řešení nastalých situací používání popisného jazyka.

Rizika

- Osobní zaujatost.
- Přehlížení, zlehčování nespravedlnosti.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KOB-PCP-000-ZV5-001
Dává účelně najevo, co si přeje ve svém okolí změnit.

KOS

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě objevuje samo sebe, navazuje vztahy s ostatními.

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

KOS-000-000-PV1-001
Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci.

Metodická podpora

Komentář
Dítě rozpozná a pojmenuje, co je mu příjemné a co ne. Stanoví si hranice a nedovolí je druhému překročit odmítnutím nebo požádáním o pomoc.

Rizika
- Nevhodné vzory, reakce.
- Potírání práv dítěte.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KOS-WEL-000-ZV5-001
Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing).

KOS-000-000-PV1-002
Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého.

Metodická podpora

Komentář
Dítě se obrací o pomoc v případě, kdy si neví rady, jak situaci samo řešit nebo cítí obavy.

Rizika
- Zlehčování situace nebo problému.
- Odmítání pomoci.
- Řešení problému za dítě.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KOS-ODO-000-ZV5-001
Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává.

KOS-000-000-PV1-003
Pojmenuje vlastní silné stránky.

Metodická podpora

Komentář
Dítě na základě svých zkušeností i hodnocení ostatních posuzuje, co se mu daří. Prezentuje své dovednosti a zájmy.

Rizika
- Poukazování na slabé stránky a chyby.
- Porovnávání výkonů dětí.
- Nekonkrétní zpětná vazba.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KOS-SEB-000-ZV5-001
Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.

KOS-000-000-PV1-004
Projevuje důvěru v sebe sama.

Metodická podpora

Komentář
Dítě je sebejisté, zapojuje se do her a činností. Přijímá výzvy a projevuje zájem o nové věci. Je hrdé na svou práci i sebe sama, věří svým schopnostem.

Rizika

- Znevažování dítěte.
- Absence skupinových a kooperativních činností, které by dětem umožnily spolupracovat.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KOS-SEB-000-ZV5-001
Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.

KOS-000-000-PV1-005
Vyjadřuje svůj názor.

Metodická podpora

Komentář
Dítě prezentuje svůj názor na prožívané i pozorované situace. Sděluje svůj názor spontánně i na požádání ostatních, vysvětluje ho a obhajuje.

Rizika

- Nerespektování, zlehčování či zesměšňování názoru.
- Nedostatek prostoru k vyjadřování vlastních názorů.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KOS-SEB-000-ZV5-001
Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.

KOS-000-000-PV1-006
Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým.

Metodická podpora

Komentář
Dítě si uvědomuje své vlastní emoce a na jejich základě vnímá emoce druhých. Naslouchá ostatním, podporuje je a pomáhá jim. Problémové situace řeší citlivě, s ohledem na druhé.

Rizika

- Zlehčování, popírání emocí.
- Absence příkladů empatického a ohleduplného chování.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KOS-EMP-000-ZV5-001
Všímá si potřeb druhých a reaguje na ně.

KOS-000-000-PV1-007
Rozlišuje vhodné a nevhodné chování.

Metodická podpora

Komentář
Dítě si všímá a posuzuje přiměřenost chování v různých situacích. Diskutuje o významu projevů vhodného chování a jeho pozitivním přínosu pro společnost, stejně jako o důsledcích nevhodného chování.

Rizika

• Nevhodný vzor.

• Přehlížení vhodného i nevhodného chování a jednání.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KOS-VZT-000-ZV5-001
Rozvíjí vztahy s ostatními.

KOS-000-000-PV1-008
Chová se v souladu se základními společenskými pravidly.

Metodická podpora

Komentář
Dítě se řídí základními pravidly etikety, ovládá vhodné společenské chování. Rozlišuje mezi chováním doma a ve škole, a chováním ve společnosti.

Rizika

• Nevhodný vzor.

• Nedostatek příležitostí k fixování správného společenského chování.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KOS-VZT-000-ZV5-001
Rozvíjí vztahy s ostatními.

KPP

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě rozvíjí své nápady, využívá příležitosti, reaguje na změny. Vytváří si základy pracovních dovedností a vztah k práci.

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

KPP-000-000-PV1-001
Přichází s vlastními nápady.

Metodická podpora

Komentář

Dítě uplatňuje své myšlenky a nápady, kreativitu při různorodých činnostech a ve hře. Plánuje, navrhuje, jakým tématům se věnovat, co se chce naučit, co ho zajímá. Přináší nápady na činnosti. Je iniciativní.

Rizika

- Nedostatečný prostor k realizaci spontánních her a činností.
- Absence příležitostí své nápady vyjádřit.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KPP-NAP-000-ZV5-001
Je otevřený nápadům, příležitostem a výzvám.

KPP-000-000-PV1-002
Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností.

Metodická podpora

Komentář

Dítě realizuje činnosti dle vlastních představ či v souladu se zadáním. Vybírá materiál a pomůcky na základě vlastního uvážení i předchozí zkušenosti. Vybírá si partnery ke spolupráci.

Rizika

- Nepodnětné prostředí, nedostatek pomůcek a materiálů.
- Předávání jednotných šablon, materiálů a postupů.
- Nedostatek prostoru pro vlastní výběr a volbu.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KPP-ZDR-000-ZV5-001
Promýšlí potřebné zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.

KPP-000-000-PV1-003
Ke změnám přistupuje jako k příležitostem.

Metodická podpora

Komentář

Dítě se flexibilně přizpůsobuje změnám plánovaným i nečekaným, pozitivně je přijímá. Podílí se na plánování změn. Kreativně přistupuje k řešení nenadálých změn. Uplatňuje své nápady ke změnám.

Rizika

- Mnoho změn najednou.
- Komunikace změny jako problému a ohrožení.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KPP-NAP-000-ZV5-001
Je otevřený nápadům, příležitostem a výzvám.

KPP-000-000-PV1-004
Dokáže měnit cesty k dosažení cíle.

Metodická podpora

Komentář
Dítě dokáže pro splnění cíle měnit strategie, pomůcky, materiál i tým, se kterým pracuje.

Rizika

- Předkládání hotového řešení.
- Jednotný postup.
- Zlehčování volby dítěte.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KPP-ZDR-000-ZV5-001
Promýšlí potřebné zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.

KPP-000-000-PV1-005
Dokončí, co započalo.

Metodická podpora

Komentář
Dítě dokončuje i činnost, kterou si samo nevybralo. Překonává překážky. Prokazuje vytrvalost a odhodlání. V případě potřeby osloví kamaráda.

Rizika

- Násilné přerušování činností a hry.
- Spěch a tlak na výkon.
- Striktní představa, jak má dokončená činnost vypadat.
- Vyžadování dokončení bez ohledu na kontext, potřeby a možnosti jednotlivých dětí.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KPP-ZDR-000-ZV5-001
Promýšlí potřebné zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.

KPP-000-000-PV1-006
Organizuje a realizuje svoje činnosti.

Metodická podpora

Komentář
Dítě si vytvoří plán pro danou činnost, připraví potřebné kroky k jejímu provedení a poté ji uskuteční. Pravidelně hodnotí své činnosti a jejich výsledky. Tím se zlepšuje a zvyšuje svou efektivitu.

Rizika

- Převaha řízených činností.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KPP-REA-000-ZV5-001
Navrhuje realizaci aktivit v jednotlivých krocích.

KPP-000-000-PV1-007
Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi.

Metodická podpora

Komentář
Dítě vyhledává příležitost ke společné hře a činnostem. Předkládá své návrhy. Domlouvá se s ostatními. Diskutuje o různých možnostech a zvažuje různé pohledy, podílí se na rozhodnutí. Dodržuje domluvené. Přijímá různé role. Uplatňuje své nápady i nápady ostatních.

Rizika

• Nedostatek prostoru pro skupinové činnosti.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KPP-TYM-000-ZV5-001
Podílí se na spolupráci ve skupině.

KPP-000-000-PV1-008
Spolupodílí se na společných rozhodnutích.

Metodická podpora

Komentář
Dítě se aktivně zapojuje do procesu společného rozhodování, vyjadřuje své názory a naslouchá názorům ostatních.

Rizika

• Nedostatek příležitostí pro participaci dětí.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KPP-TYM-000-ZV5-001
Podílí se na spolupráci ve skupině.

KPP-000-000-PV1-009
Oceňuje práci i úsilí druhých.

Metodická podpora

Komentář
Dítě projevuje uznání a respekt k práci i úsilí ostatních. Vyjadřuje pozitivní zpětnou vazbu.

Rizika

• Nevhodný vzor poskytování zpětné vazby.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KPP-TYM-000-ZV5-001
Podílí se na spolupráci ve skupině.

KRP

Klíčová kompetence k řešení problémů

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě si poradí v běžných situacích, pracuje s chybou, zpracovává informace. Reflektuje bezprostředně prožité situace.

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

KRP-000-000-PV1-001
Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů.

Metodická podpora

Komentář

Dítě konstruktivně pracuje s chybou a využívá ji jako příležitost ke zlepšování. Je otevřené novým přístupům a myšlenkám navzdory chybování. Vysvětlí, jak chyba vznikla a napraví ji.

Rizika

- Negativní hodnocení chyb.
- Přílišné zaměření na chyby.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KRP-RPS-000-ZV5-001
Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy.

KRP-000-000-PV1-002
Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti.

Metodická podpora

Komentář

Dítě přizpůsobuje své chování a jednání na základě dříve získaných zkušeností. Na základě předešlých výsledků upravuje své metody a strategie tak, aby byly efektivnější.

Rizika

- Předkládání hotových řešení.
- Nedůvěra k dítěti.
- Neadekvátní náročnost řešeného problému.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KRP-RPS-000-ZV5-001
Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy.

KRP-000-000-PV1-003
Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje.

Metodická podpora

Komentář

Dítě aktivně hledá vysvětlení jevů, které ho obklopují. Všímá si detailů ve svém okolí, sleduje rozmanitosti, prozkoumává nové prostředí a situace. Bádá, stanovuje si a ověřuje hypotézy, provádí pokusy.

Rizika

- Nedostatek příležitostí, materiálů a pomůcek k experimentování a bádání.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KRP-VED-000-ZV5-001
Vychází při rozhodování a řešení problémů z objektivních dat a informací.

KRP-000-000-PV1-004
Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací.

Metodická podpora

Komentář
Dítě postupuje cestou pokusu a omylu. Vymýšlí řešení problémů, která mohou být i neobvyklá. Nenechá se odradit, hledá a prověřuje nová řešení.

Rizika

- Kritizování a odmítání nápadů dětí.
- Podsouvání hotových řešení.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KRP-BAD-000-ZV5-001
Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.

KRP-000-000-PV1-005
Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli.

Metodická podpora

Komentář
Dítě zná cíl, ke kterému směřuje, zvažuje různé možnosti, jejich výhody i nevýhody. Vybírá to nejvhodnější řešení.

Rizika

- Omezování dítěte v rozhodování.
- Nezohledňování individuálních schopností a potřeb dítěte.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KRP-BAD-000-ZV5-001
Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.

KRP-000-000-PV1-006
Tvořivě pracuje s informacemi.

Metodická podpora

Komentář
Dítě hledá, porovnává a ověřuje informace. Sdílí je a diskutuje s ostatními, utváří si vlastní závěry. Prověřuje je na základě vlastní zkušenosti i prostřednictvím dalších zdrojů.

Rizika

- Nedostatek nebo nadbytek informací.
- Nedostatek příležitostí samostatně nacházet, zpracovávat a vyhodnocovat informace.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KRP-KRP-000-ZV5-001
Uvědomuje si důležitost ověřování informací.

KRP-000-000-PV1-007
Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů.

Metodická podpora

Komentář
Dítě manipuluje s reálnými autentickými předměty a materiály, využívá zdroje z přirozeného prostředí. Vyhledává informace z různorodých tištěných materiálů. Využívá i digitální pomůcky doporučené učitelem.

Rizika

- Převaha jednoho ze zdrojů informací.
- Předávání hotových informací.
- Nevhodné či nadměrné využívání digitálních zdrojů.

KKT

Klíčová kompetence kulturní

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě přijímá kulturní a uměleckou rozmanitost ve společnosti, vyjadřuje se uměleckými prostředky.

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

KKT-000-000-PV1-001
Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí.

Metodická podpora

Komentář

Dítě si vytváří vztah k uměleckým a kulturním hodnotám, které má ve svém okolí. Seznamuje se s kulturním děním, tradicemi, svátky, regionální uměleckou tvorbou. Vyhledává umělecké objekty ve svém okolí.

Rizika

• Nedostatek přímých zážitků a jejich nahrazování vyprávěním nebo obrazovým materiálem.

• Nedostatek příležitostí k poznávání kultury a umění (autorské čtení, divadelní představení, beseda s výtvarníky, historiky).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KKT-KON-000-ZV5-001
Uvede příklady některých kulturních institucí, projevů umění a kulturního dění ve svém okolí.

KKT-000-000-PV1-002
Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty.

Metodická podpora

Komentář

Dítě vyjadřuje a sdílí pocity a dojmy, které v něm vyvolaly různé umělecké či kulturní zážitky. Spontánně a autenticky reaguje na různé formy umění. Všímá si zajímavých a hodnotných podnětů. Respektuje subjektivitu vnímání. Dítě promítá své zážitky do spontánních činností a hry.

Rizika

• Jednostranná nabídka podnětů, absence reflexe.

• Nedostatek příležitostí k vyjádření pocitů a dojmů.

• Předkládání vlastního vnímání jako jediného správného.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KKT-UMK-000-ZV5-001
Vnímá umění a kulturu jako způsob poznávání světa a vypovídání o něm.

KKT-000-000-PV1-003
Zapojuje se do tvůrčích činností.

Metodická podpora

Komentář

Tvůrčí činnosti jsou pro dítě jedním ze způsobů vyjádření vztahu ke světu a prostředkem komunikace. Dítě vyhledává tvůrčí činnosti odpovídající jeho zájmu, schopnostem a talentu. Proces tvorby je pro něj důležitější a přínosnější, než výsledek. Projevuje v nich radost a zaujetí, přinášejí mu pocit uspokojení. Oceňování úsilí, podpora sebedůvěry, plánování a realizace činností jako skupinových a kooperativních pomáhají dítěti odbourávat obavy a nechuť zapojovat se do tvůrčích činností.

Rizika

- Důraz na produkt.
- Zasahování do procesu tvorby dítěte.
- Upravování výsledku učitelem.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KKT-SVJ-000-ZV5-001
Vyjadřuje své myšlenky a pocity prostředky různých druhů umění.

KKT-000-000-PV1-004
Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních.

Metodická podpora

Komentář

Dítě se seznamuje s jedinečností dětí a dospělých ve svém okolí. Přirozeně přijímá jejich tělesné, kulturní jazykové i jiné odlišnosti. Spolupracuje se všemi dětmi bez rozdílu. Snaží se dorozumět různými způsoby. Pomáhá nově příchozímu osvojit si pravidla, je chápající a respektující. Rozmanitost dětí ve třídě a činnosti, které umožňují zapojení všech, jsou pro dítě obohacující.

Rizika

- Xenofobní přístup k jedincům z jiného prostředí.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KKT-IDR-000-ZV5-001
Porovnává kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní kultury i jiných kultur.

KDI

Klíčová kompetence digitální

Charakteristika klíčové kompetence

Dítě se seznamuje s možnostmi využívání digitálních technologií. Rozvíjí své informatické myšlení.

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

KDI-000-000-PV1-001

Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.

Metodická podpora

Komentář

Dítě využívá digitální technologie jako doplněk k získávání informací a k vlastnímu učení. Doplňuje si tím informace, které nemůže získat jinak. S pomocí digitální mapy dítě plánuje, prochází nebo kontroluje trasu, zaznamenává značky/piktogramy. Digitální lupu nebo mikroskop používá k prozkoumávání detailů různých objektů. Získané poznatky ze svých objevů porovnává s informacemi z jiných zdrojů a dosavadními zkušenostmi. Výsledky svého bádání ověřuje. K zachycování událostí, činností a změn používá digitální fotoaparát nebo tablet.

Rizika

- Nedostatečné materiální vybavení mateřské školy podnětnými pomůckami (digitální lupa, digitální mikroskop).
- Pasivní sledování v počítači či na tabletu.
- Nadměrné využívání technologií.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KDI-TDO-000-ZV5-001
Vytváří jednoduchý digitální obsah v rámci plnění stanovených výukových cílů.

KDI-DAT-000-ZV5-001
Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.

KDI-ZAP-000-ZV5-001
Informace a jiná digitální data podle potřeby sdílí se svými blízkými a učiteli.

KDI-000-000-PV1-002

Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií.

Metodická podpora

Komentář

Dítě vnímá digitální technologie, se kterými se běžně setkává, nejen jako zdroj zábavy, ale i jako zdroj informací, užitečného pomocníka v běžných životních situacích, pracovní nástroj nebo prostředek komunikace. Rozlišení užitečnosti a nástrah používání digitálních technologií usnadňují dítěti příběhy, sdílení zkušeností, diskuse. Vizualizace času a nastavení pravidel mu pomáhají regulovat čas strávený u obrazovky. Dítě se seznamuje s působením a riziky reklamy, etickými pravidly.

Rizika

- Nedostatečný prostor pro poznávání přínosů a rizik užívání technologií.
- Absence pravidel pro trávení času u obrazovky.
- Sdílení nevhodného obsahu.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KDI-BZK-000-ZV5-001
Respektuje pravidla bezpečného zacházení s digitálními zařízeními i daty a zásadami zdraví neohrožujícího chování v digitálním prostředí.

KDI-000-000-PV1-003
Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy.

Metodická podpora

Komentář

Dítě systematicky posuzuje různá řešení, volí to nejvhodnější pro danou situaci. Plánuje a řídí svoje činnosti. Rozpozná podstatné od nepodstatného pro řešení problémů nebo situace. Vybírá, které aspekty problému jsou podstatné pro jeho řešení. Získává, zaznamenává, uspořádává, strukturuje data a informace, předává je druhým. Využívá instrukce vedoucí k cíli. Určuje a dodržuje pořadí jednotlivých kroků. Orientuje se ve čtvercové síti.

Rizika

• Nedostatek příležitostí k rozvoji informatického myšlení.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

KDI-VIN-000-ZV5-001
Využívá digitální technologie doporučeným způsobem k zefektivnění vlastní práce.

Vzdělávací oblasti

DJT

Dítě a jeho tělo

Charakteristika vzdělávací oblasti

Biologická oblast je zaměřená na zdravý rozvoj dítěte. Cílem je podporovat a rozvíjet pohybový vývoj, tělesnou zdatnost, pohybové, manipulativní, sebeobslužné a praktické dovednosti, zdravé životní návyky i postoje a celkovou pohodu dítěte. Očekávané výsledky učení v řadě případů směřují kromě základních gramotností i k rozvoji pohybové a zdravotní gramotnosti.

TSB

Tělo, smysly a biologické potřeby

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DJT-TSB-000-PV1-001
Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce.

Metodická podpora

Komentář

Schopnost vnímat své tělo a co nejpřesněji ovládat jeho jednotlivé části je základem pro veškerý pohyb. Podporujeme pozitivní vztah dětí k vlastnímu tělu a zaměřujeme jejich pozornost na děje, které v něm probíhají. Nabízíme činnosti, které vedou k vnímání sebe sama, k prohlubování znalostí o těle i k šetrnému a bezpečnému přístupu ke svému tělu. Pohybové hry a činnosti orientujeme na seznamování se s vlastním tělem, pojmenovávání jeho částí, včetně vzájemných vztahů a funkcí, i postupné rozeznávání detailů. Výsledky učení v tomto okruhu úzce souvisí s oblastí Dítě a jeho psychika.

Příklady

• Rozšiřujeme postupně slovní zásobu dětí při pojmenovávání částí těla (rameno, paže, loket, koleno, chodidlo, pata, názvy prstů, čelo, krk, břicho) a vnitřních orgánů (srdce, mozek, plíce, žaludek, střeva).

• Posuzujeme vzájemné vztahy mezi částmi vlastního těla dítěte (na hlavě máme uši, nos, pusu, oči, ale i tváře, čelo, bradu a rty; hlavu máme na krku).

• Při pohybových hrách a cvičeních podporujeme orientaci v tělesném schématu dítěte, vyzýváme k popisu i ke konkrétnímu označení (pravou rukou si chytni levé koleno; zavři oči a ukazováčkem se dotkni nosu; postav se na jednu nohu a řekni, na které stojíš).

• Využíváme písně a říkadla, skládačky a encyklopedie pro podporu znalostí o lidském těle.

• Nabízíme činnosti, které vedou k poznatkům o narození, růstu těla, jeho fungování a základních proměnách (zaznamenáváme výšku dětí a porovnáváme ji s minulým obdobím).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-005-ZV5-024
Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.

DJT-TSB-000-PV1-002
Zachovává správné držení těla.

Metodická podpora

Komentář

V mateřské škole máme jedinečnou příležitost ovlivňovat správné držení těla dětí a zaměřit se na prevenci vadného držení těla. Vytváříme prostor pro pohybové činnosti. Protahovacími i posilovacími cviky a střídáním pohybových a klidových činností podporujeme u dětí správné držení těla. V případě potřeby volíme korektivní cvičení podle druhu oslabení.

Příklady

• Sledujeme držení těla dětí, podporujeme je ve správných pohybových návycích (při statických polohách jako stání, sezení a ležení i při dynamickém pohybu).

• Prostřednictvím přirozeného pohybu a vyrovnávacích, posilovacích i protahovacích cvičení u dětí pozitivně ovlivňujeme svalovou souhru a spolupráci, zdokonalujeme ovládání jejich pohybového aparátu.

• Nabízíme pohybové hry a činnosti, které vedou k vyrovnávání svalových dysbalancí (zkrácené a ochablé svaly).

• Při záměrných pohybových činnostech dbáme na zachovávání správné výchozí polohy i poloh v průběhu cviku.

• Ve spolupráci s rodiči řešíme případné vznikající nedostatky v držení těla dětí.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CZB-TEV-001-ZV5-001
Zvládá v souladu s individuálními možnostmi osvojované pohybové dovednosti a uplatňuje je v individuálních a týmových pohybových činnostech.

CJS-CJS-005-ZV5-024
Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.

DJT-TSB-000-PV1-003
Rozlišuje pomocí všech smyslů.

Metodická podpora

Komentář

Smyslové vnímání je pro poznávání světa v předškolním věku zásadní, a proto je ve všech činnostech přiměřeně situacím využíváme a rozvíjíme. Děti jsou leckdy zahlceny zrakovými a sluchovými vjemy, často zprostředkovanými médii. Zrak i sluch se tak mohou stávat méně citlivými k jemnějším podnětům. Proto nabízíme dětem činnosti, které kultivují zrakové i sluchové vnímání a rozlišování. Vytváříme příležitosti pro poznávání světa také pomocí dalších smyslů – hmatu, čichu a chuti. Vnitřní čití a vnímání dotykem prostřednictvím pokožky celého těla dětem rozšiřují poznatky o těle, jeho poloze, napětí a pohybu.

Příklady

• Pozorujeme a zkoumáme s dětmi různé objekty se zapojením všech smyslů (pozorujeme přírodu, posloucháme zpěv ptáků, čicháme ke květinám, hmatem poznáváme přírodniny).

• Prostřednictvím her a dalších činností posilujeme hmatovou, sluchovou a zrakovou paměť (postřehové hry, Kimovy hry, hra na tichou poštu).

• Nabízíme činnosti, při kterých dítě porovnává hmatový a zrakový vjem (nejprve hmatem určí objekt, následně se zrakem přesvědčí o skutečnosti).

• Využíváme zrakovou i sluchovou analýzu a syntézu (skládání puzzle, hra slovní fotbal).

• Při ochutnávání podporujeme rozlišování a pojmenování vjemů (slané, hořké, sladké, kyselé, horké, studené, hladké, hrubé, měkké, tvrdé).

• Využíváme i vytváříme společně s dětmi smyslové a další hry (obrázkové pexeso, ale také čichové, sluchové, hmatové a hmotnostní pexeso).

• Experimentujeme s chutěmi a vůněmi (nabídka koření při přípravě těsta).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-004-ZV5-018
Oceňuje rozmanitost přírody a způsobů jejího poznávání na základě reflexe společně prožité výukové zkušenosti.

DJT-TSB-000-PV1-004
Naplňuje své biologické potřeby.

Metodická podpora

Komentář

Respektující přístup a vstřícnost k individuálním potřebám dětí je základním předpokladem pro to, aby se děti cítily v mateřské škole bezpečně a příjemně. Je také podmínkou pro rozvoj samostatnosti a sebevědomého chování dítěte.

Příklady

• Vedeme děti k uvědomění si jejich biologických potřeb.

• Vytváříme podmínky pro vyjádření pocitů a biologických potřeb dětí (hlad, žízeň, chlad, horko).

• Podporujeme děti, aby vhodnou formou vzhledem k situaci sdělovaly své biologické potřeby bez obav a studu.

• Prostřednictvím běžných situací i formou námětových her podporujeme toleranci dětí k projevům biologických potřeb ostatních (únava mladších dětí ve skupině).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-005-ZV5-031
Plánuje vlastní denní režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.

CJS-CJS-005-ZV5-024
Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.

PHJ

Pohyb, hrubá a jemná motorika

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DJT-PHJ-000-PV1-001
Zvládá základní pohybové dovednosti.

Metodická podpora

Komentář

Pohybové dovednosti jsou základem veškerých aktivit v životě člověka (pracovních, odpočinkových, zájmových). Zdokonalování pohybových dovedností je závislé na možnostech jejich provádění. Proto dětem vytváříme příznivé podmínky a poskytujeme jim prostor, čas a pomůcky pro pohybové činnosti. Podporujeme přirozený pohyb dětí, který rozvíjí tělesnou zdatnost a obratnost, zdokonaluje hrubou a jemnou motoriku, orientaci v čase a prostoru. Využíváme různé formy her a pohybových činností pro posilování osobnostních vlastností a postojů i prosociálního chování dětí.

Příklady

• Podporujeme děti v přirozeném pohybu především při pobytu venku.

• Nabízíme pohybové činnosti rozvíjející nelokomoční, lokomoční a manipulativní dovednosti (chůze, běh, skákání, lezení, plazení, šplhání, házení, chytání, kopání, cvrnkání).

• Prostřednictvím her a cvičení umožňujeme dětem zaujímat různé polohy a tvořivě je měnit. Zařazujeme také hry rozvíjející rovnovážné polohy.

• Podporujeme děti v kooperativních pohybových činnostech.

• Volíme různorodé aktivity, aby byla zachována všestrannost a komplexnost pohybu dětí, minimalizujeme tak brzké jednostranné sportovní zatížení.

• Vytváříme příležitosti k postupnému ovládání sportovních dovedností (základy sportovních her, atletiky, gymnastiky).

• Nabízíme různé pomůcky k pohybu (odrážedla, tříkolky, koloběžky).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CZB-TEV-001-ZV5-001
Zvládá v souladu s individuálními možnostmi osvojované pohybové dovednosti a uplatňuje je v individuálních a týmových pohybových činnostech.

CZB-TEV-001-ZV5-005
Uplatňuje základní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech, svým jednáním předchází nebezpečným situacím a při jejich vzniku adekvátně reaguje.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/2712ff

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJT-PHJ-000-PV1-002
Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost.

Metodická podpora

Komentář

Hra a přirozený pohyb v různorodém prostředí pomáhají efektivně rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti dětí. Cíleně nabízíme pohybové činnosti, které vedou k orientaci v prostoru, rozvoji obratnosti a flexibility, bezpečnému zvládnutí pohybu v terénu a dalšímu motorickému učení. Vytváříme příležitosti pro volný i organizovaný pohyb s důrazem na pohyb v přírodě a rozmanitém terénu.

Příklady

• Nabízíme pestré, podnětné a bezpečné prostředí, vhodné pro volný pohyb dětí. Využíváme zahradu, hřiště, okolí školy a volnou přírodu.

• Podporujeme pohyb dětí v přírodním i uměle vytvořeném terénu (chůze a běh do kopce i z kopce, podlézání, přeskakování, klouzání, brodění, přelézání).

• Nabízíme dětem činnosti rozvíjející jejich obratnost (rovnovážná, rytmická a koordinační cvičení, hry podporující orientaci v prostoru).

• Vedeme děti k pohybu na nerovnostech i na různém povrchu (tráva, sníh, led, písek, kameny, voda).

• K pohybovým hrám využíváme různé pomůcky (herní prvky na zahradě, lana, boby, lopaty na sníh).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CZB-TEV-001-ZV5-001
Zvládá v souladu s individuálními možnostmi osvojované pohybové dovednosti a uplatňuje je v individuálních a týmových pohybových činnostech.

CZB-TEV-001-ZV5-005
Uplatňuje základní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech, svým jednáním předchází nebezpečným situacím a při jejich vzniku adekvátně reaguje.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/eff5b0

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJT-PHJ-000-PV1-003
Koordinuje pohyby těla, ruky a oka.

Metodická podpora

Komentář

Koordinace pohybu je schopnost ovládat a sladit různé části těla tak, aby dítěti umožnily provádět komplexní a přesné pohyby. Svalovou koordinaci a zpřesňování pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky děti zdokonalují vlastní aktivitou. Koordinace ruky a oka je důležitá pro úspěšné zvládání mnoha každodenních činností. Propojení vizuálního vnímání s pohyby rukou umožňuje přesnější manipulaci s různými předměty. Podporujeme u dětí spontánní pohyb a nabízíme všestranná a pestrá koordinační cvičení.

Příklady

• Pozorujeme dítě, zda se pohybuje koordinovaně a jistě. Podporujeme činnosti zdokonalující pohyby celého těla.

• Vytváříme příležitosti pro pohybové hry s náčiním (míče, stuhy, švihadla), udržování rovnováhy (chůze na kládě, úzké lávce, kladině, rovnováha při rotačním pohybu).

• Nabízíme pestré a různorodé podněty rozvíjející manipulativní dovednosti, koordinaci očí a končetin (házení, chytání, koulení, kopání, odbíjení). Podporujeme a zařazujeme kooperativní pohybové činnosti ve dvojicích či skupinách.

• Při pohybových hrách a cvičeních využíváme netradiční pomůcky (přírodniny, drátěnky, víčka od PET lahví, klubíčka vlny, papírové koule).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

UAK-HTD-001-ZV5-002
Využívá jednoduché postupy a prostředky vycházející z hudby, tance, divadla při samostatných i společných interpretačních a tvůrčích činnostech.

JJK-CJL-001-ZV5-003
Vytváří vlastní písemná sdělení s využitím osvojených mluvnických a pravopisných pravidel a znalosti vybraných slohových útvarů.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/acf28d

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJT-PHJ-000-PV1-004
Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.

Metodická podpora

Komentář

Jemná motorika se pojí s drobnými pohyby a lze ji rozvíjet při zacházení s běžnými předměty a při každodenních činnostech. Zdokonalování v oblasti jemné motoriky se odráží v sebeobsluze dětí, při tvořivých činnostech z rozmanitých materiálů, při používání různých nástrojů a pomůcek. Rozvinutá motorika mluvidel je jedním z předpokladů správné výslovnosti. Jednoduché hry a cvičení určené k rozvoji mluvních orgánů vedou ke zdokonalování pohyblivosti mluvidel a správným artikulačním pohybům. Přispíváme tak k rozvoji řečových dovedností.

Příklady

• Zapojujeme děti do běžných každodenních činností, podporujeme je v jejich samostatnosti (šroubování, zapínání zipů a knoflíků, stříhání, krájení).

• Přizpůsobujeme volbu pomůcek a materiálů úrovni jemné motoriky každého konkrétního dítěte.

• Prostřednictvím pestré nabídky činností podporujeme zdokonalování jemné motoriky i tvořivost, představivost a spolupráci dětí (muchlání, navlékání, lepení, stavění ze stavebnic, vyšívání).

• Formou hry a situačního učení zvyšujeme u dětí pohyblivost rtů a jazyka i uvolnění ramen, krku a čelistí (foukání, kloktání, olizování, prskání).

• Rozvíjíme motoriku mluvidel pěveckými činnostmi, podporujeme tak i správné dýchání do břicha a hrudníku.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-001
V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/fad354

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJT-PHJ-000-PV1-005
Zvládá základy grafomotoriky.

Metodická podpora

Komentář

Grafomotorika je soubor účelně vykonávaných pohybů, které umožní dítěti graficky se projevovat. Odvíjí se od dobře uvolněné paže a ruky i posílených svalů prstů. Tyto dovednosti jsou důležité pro správné držení kreslícího a psacího náčiní i pro přiměřený tlak na něj. Nabízíme dětem různorodé činnosti, které podporují zdokonalování jemné motoriky. Pracovní listy představují až poslední krok při rozvoji grafomotorických dovedností.

Příklady

• Zařazujeme manipulativní činnosti s různými materiály (mačkání a trhání papíru, válení a koulení plastelíny, keramické hlíny, hnětení těsta).

• Podporujeme děti v činnostech, při kterých zpřesňují jemnou motoriku a spontánně uvolňují rameno, loket a zápěstí (přenášení materiálů špetkovým úchopem, manipulace s pinzetami a kolíčky na prádlo, kresba na velkou plochu, kresba ve stoje a v kleče, kresba prstem do písku, mouky, sněhu).

• Pro grafické vyjádření nabízíme dětem i netradiční pomůcky (klacíky, molitanové houbičky, barva nanesená na kolech autíčka, na provázku).

• Zařazujeme psychomotorická cvičení, která napomáhají k rozvoji grafomotorických dovedností.

• Dbáme na správné sezení, úchop náčiní a správné dýchání.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-003
Vytváří vlastní písemná sdělení s využitím osvojených mluvnických a pravopisných pravidel a znalosti vybraných slohových útvarů.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/fe34d6

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJT-PHJ-000-PV1-006
Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.

Metodická podpora

Komentář

Spojením pohybu a hudebních výrazových prostředků umožňujeme dětem přirozeným způsobem vyjádřit vlastní pocity. Vzájemné propojení pohybu, rytmu a hudby je dětem přirozené. Přináší jim radost a vede ke zkvalitňování pohybových dovedností, orientace v prostoru a pohybové paměti. Vlastní i společný prožitek pak napomáhá k rozvoji sebedůvěry, ke sdílení a spolupráci dětí i vzájemnému respektu.

Příklady

• Podporujeme rytmický pohyb dětí. Vedeme je k napodobení, dodržení a vytvoření rytmu.

• Při pohybových a rytmických hrách podporujeme propojení pohybu se zpěvem.

• Při zpěvu motivujeme děti k pohybu (tanci, rytmické chůzi, hře na tělo).
• Nabízíme dětem různorodé hudebně-pohybové činnosti.
• Podporujeme děti ve vyjádření vlastního pocitu z hudby a pohybových představ (ztvárnění slyšené melodie).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CZB-TEV-001-ZV5-002
Tvoří podle zadání, své fantazie, hudebního či rytmického doprovodu varianty jednoduchých pohybových dovedností.

UAK-HTD-001-ZV5-002
Využívá jednoduché postupy a prostředky vycházející z hudby, tance, divadla při samostatných i společných interpretačních a tvůrčích činnostech.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/3d7549

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJT-PHJ-000-PV1-007
Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu.

Metodická podpora

Komentář

Podmínkou pro opakování pohybu podle vzoru či pokynu je správná zraková a sluchová analýza a dostatečná schopnost koordinace pohybu. Při kopírování pohybu či provádění pohybu podle pokynu citlivě pracujeme s chybou, průběžně provádíme korekce a následnou úpravu.

Příklady

• Provádíme jednoduché pohyby, které dítě může napodobit.
• Nabízíme pohybové hry a činnosti, při kterých pokyn zadáme a zároveň pohyb ukážeme (vlastním příkladem, pomocí loutky, na obrázku a piktogramu).
• Zařazujeme srozumitelné pokyny, podle kterých mohou děti pohyb vykonat bez zrakové opory. Pracujeme s názvoslovím, které je stručné a názorné.
• Pro kontrolu provedených pohybů využíváme zrcadlové plochy.
• Vytváříme příležitosti, kdy vzor pro určitý pohyb vykonají nebo pokyn zadají děti samostatně.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CZB-TEV-002-ZV5-006
Reaguje správně na základní pokyny, povely, signály a vykonává podle nich individuální i týmovou pohybovou činnost.

CZB-TEV-001-ZV5-001
Zvládá v souladu s individuálními možnostmi osvojované pohybové dovednosti a uplatňuje je v individuálních a týmových pohybových činnostech.

UAK-HTD-001-ZV5-002
Využívá jednoduché postupy a prostředky vycházející z hudby, tance, divadla při samostatných i společných interpretačních a tvůrčích činnostech.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/e88130

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJT-PHJ-000-PV1-008
Vyhledává příležitosti k pohybu.

Metodická podpora

Komentář
Aktivní přístup dětí k pohybu podporujeme nabídkou pestrých činností, podnětného prostoru a různorodých pomůcek. Preferujeme spontánní pohybové činnosti dětí. Hledáme společně možnosti pohybového vyžití. Povzbuzujeme děti v osobitých přístupech k pohybu. Samozřejmostí je zajištění a kontrola bezpečnosti.

Příklady

- Umožňujeme volný přístup k herním prvkům, pomůckám, nářadí či náčiní.
- Motivujeme děti k vlastním pohybovým činnostem, především ve venkovním prostředí.
- Návrhy dětí na pohybové činnosti oceňujeme a snažíme se je realizovat.
- Reflektujeme s dětmi bezpečnost a nároky jejich nápadů na pohybové činnosti.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CZB-TEV-001-ZV5-004
Zapojuje se do organizace svého pohybového režimu, plánuje své pohybové činnosti a jejich konkrétní realizaci.

CZB-TEV-001-ZV5-001
Zvládá v souladu s individuálními možnostmi osvojované pohybové dovednosti a uplatňuje je v individuálních a týmových pohybových činnostech.

CJS-CJS-005-ZV5-031
Plánuje vlastní denní režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.

CJS-CJS-005-ZV5-024
Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/4ee182

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

PZI

Praktický život

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DJT-PZI-000-PV1-001
Zvládá sebeobsluhu.

Metodická podpora

Komentář
Předpokladem pro zvládání sebeobsluhy je rozvinutá hrubá i jemná motorika, vizuomotorika a mentální vyspělost. Období, kdy chce dítě dělat většinu činností samo a vše si vyzkoušet, můžeme využít i k rozvoji sebeobsluhy. Trpělivě a důsledně podporujeme automatizaci sebeobslužných návyků.

Příklady

• Využíváme situačního učení, nabízíme dětem dostatek prostoru pro sebeobsluhu.

• Podporujeme sebeobsluhu dětí zejména v oblastech hygieny, oblékání, stravování a stolování (smrkání, obouvání, nalévání).

• Umožňujeme dětem starat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky (ustlání postele, vymytí barvy ze štětců).

• Nabízíme příležitosti k vrstevnickému učení, a tím podporujeme spolupráci a vzájemnou pomoc dětí (zavazování tkaniček, pletení copánků).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-005-ZV5-024
Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.

DJT-PZI-000-PV1-002
Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami.

Metodická podpora

Komentář
Připravujeme prostředí a pracovní prostory, které podněcují samostatnou činnost dítěte a umožňují i spolupracovat. Nabízíme skutečné a funkční nářadí, nástroje a pomůcky, které jsou ve vhodné velikosti pro děti předškolního věku. Domlouváme pravidla pro jejich postupné ovládání a bezpečné užívání. Volíme činnosti pozitivně ovlivňující vztah dětí k práci, k vědě, technice i životnímu prostředí.

Příklady

• Podporujeme děti ve zkoušení různých pracovních a polytechnických činností (konstruování, montáž, demontáž, zatloukání hřebíků, smirkování, manipulace s různými typy uzávěrů, karabin a přípojek).

• Nabízíme materiály a pomůcky, které oslovují všechny smysly a nabízejí nové poznatky prostřednictvím praktických činností, vlastních vjemů a zkušeností.

• Nabízíme příležitosti k jednoduchým úklidovým pracím i k činnostem kultivujícím prostředí (úklid ateliéru, hrabání listí, aranžování květin, leštění zrcadel).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-TCH-001-ZV5-001
Zhotovuje výrobky z technického materiálu s využitím tradičních, inovativních a digitálních technologií za dodržení zásad hygieny a bezpečnosti práce.

DJT-PZI-000-PV1-003
Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem.

Metodická podpora

Komentář
Prostředí připravujeme tak, aby podporovalo samostatnost a nezávislost dětí. Dětem jsou všechny sebeobslužné pomůcky plně k dispozici. Motivujeme děti k převzetí vlastní aktivity při řešení různých situací. Iniciativu dětí cíleně oceňujeme, a tak podporujeme vnitřní zájem dítěte o rozvoj vlastní aktivní role.

Příklady

• Jsme příkladem v řešení běžných denních situací (utírání rozlitého čaje, úklid svého stolu).

• Děti se podílejí na přípravě některých jídel (mazání, krájení, strouhání) a samostatně se stravují (dbáme na správný úchop lžíce, vidličky a nože).

• Děti si připravují místo ke stolování (prostřou si, nalijí si nápoj, skládají ubrousky, přinesou si židli).

• Děti se samostatně starají o čistotu svého zevnějšku (převléknou si polité tričko, zašpiněné kalhoty, očistí si boty).

• Děti využívají úklidové pomůcky a samostatně pečují o pořádek (zametou drobky, uklidí hračky).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-005-ZV5-031
Plánuje vlastní denní režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.

CJS-CJS-005-ZV5-024
Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.

FZD

Fyzická zdatnost

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DJT-FZD-000-PV1-001
Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.

Metodická podpora

Komentář

Fyzická zdatnost, tedy schopnost vyrovnat se s vnějšími vlivy a zátěží, je důležitá pro zdraví člověka po celý život. Vytrvalost, sílu a odolnost dětí se optimálně rozvíjí při spontánním pohybu v dostatečně velkém prostoru uvnitř i venku. Zásadní je i široká nabídka pomůcek, které jim poskytnou možnosti k různorodému pohybu.

Příklady

• Nabízíme dětem činnosti podporující jejich odolnost (pobyt v přírodě i za nepříznivých podmínek).

• Pravidelně dětem nabízíme hry a činnosti, které vedou k dynamickému pohybu po delší dobu (honičky, cvičení na stanovištích, tanec, delší chůze a běh v přírodě).

• Společně s dětmi vymýšlíme a realizujeme činnosti, ve kterých mohou prohlubovat vytrvalost a sílu (jízda na koloběžce, hledání pokladu, stopování, úpolové hry).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CZB-TEV-001-ZV5-003
Uplatňuje osvojované postupy vedoucí k rozvoji tělesné zdatnosti, k duševní a sociální pohodě, k pozitivnímu naladění, k překonávání námahy a obtíží spojených s tělesnou zátěží.

DJT-FZD-000-PV1-002
Překonává fyzické překážky.

Metodická podpora

Komentář

Schopnost překonávat fyzické překážky podporuje sebevědomí dítěte. Vyrovnat se s vnějšími vlivy, překonat nepříjemné pocity a překážky souvisí s psychickou zdatností dětí. Nabízíme dětem hry a činnosti, které jim umožňují koordinovat lokomoci a udržovat stabilitu. Podporujeme spontánní všestranný pohyb dětí.

Příklady

• Pro pohyb využíváme přírodní prostředí (hry v lese, běh mezi stromy, lezení přes kameny).

• Připravujeme ve vnitřním i venkovním prostředí nabídku pohybových činností, která umožňuje dětem překonávat různé překážky.

• Podporujeme děti ve vlastním vytváření překážkových drah, nabízíme jim rozmanité nářadí, náčiní a jiné pomůcky.

• Vedeme děti k vzájemné pomoci při přípravě i v průběhu pohybových činností.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CZB-TEV-001-ZV5-003
Uplatňuje osvojované postupy vedoucí k rozvoji tělesné zdatnosti, k duševní a sociální pohodě, k pozitivnímu naladění, k překonávání námahy a obtíží spojených s tělesnou zátěží.

OZD

Ochrana zdraví

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DJT-OZD-000-PV1-001
Má osvojené základní hygienické návyky.

Metodická podpora

Komentář

Téma hygieny je v předškolním vzdělávání velmi důležité, protože si děti vytvářejí hygienické návyky pro celý život. Z hlediska hygieny a péče o zdraví je potřebné znát své tělo i funkce jeho jednotlivých částí. Zvnitřnění základních hygienických návyků a automatizace jejich provádění jsou důležitou součástí rozvoje dítěte v předškolním věku.

Příklady

• Využíváme rituály a cíleně děti podporujeme v péči o osobní hygienu a porozumění jejímu významu (mytí a utírání rukou, česání vlasů, používání toaletního papíru a splachovacího zařízení, používání kapesníku).

• Jsme dětem příkladem v uplatňování dalších základních hygienických návyků (kýchání a kašlání se zakrytými ústy).

• Reagujeme na vzniklé situace a vysvětlujeme dětem nutnost dodržování hygienických zásad (výměna znečištěného oblečení).

• Hrou, prostřednictvím příběhu nebo příkladem jiného dítěte odstraňujeme nechuť či obavy z některých činností spojených s hygienou.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-005-ZV5-031
Plánuje vlastní denní režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.

CJS-CJS-005-ZV5-024
Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.

DJT-OZD-000-PV1-002
Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí.

Metodická podpora

Komentář

Diskutujeme s dětmi o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy. Seznamujeme děti se zásadami zdravého životního stylu i se základními pojmy užívanými ve spojení se zdravím, pohybem a sportem. Cílem je, aby děti porozuměly základním mechanismům péče o tělo a zdravému životnímu stylu, neboť porozumění je předpokladem pro zvnitřnění návyků péče o zdraví.

Příklady

• Prostřednictvím konkrétních situací i příběhů demonstrujeme dětem pozitivní účinky pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, střídání činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě a otužování.

• Seznamujeme děti s faktory poškozujícími zdraví, včetně návykových látek a závislostí.

• Diskutujeme s dětmi o některých způsobech ochrany zdraví, povzbuzujeme je ve sdílení jejich názorů a zkušeností.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-005-ZV5-022
Dodržuje pravidla bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí, prokáže zodpovědné jednání při styku s neznámými osobami, předměty a látkami.

CJS-CJS-005-ZV5-031
Plánuje vlastní denní režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.

CJS-CJS-005-ZV5-024
Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.

DJT-OZD-000-PV1-003
Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

Metodická podpora

Komentář

Pro bezpečné chování dětí jsou základním předpokladem srozumitelná a domluvená pravidla, na jejichž tvorbě se děti podílejí. Při činnostech používáme vhodné ochranné pomůcky a jsme dětem příkladem. Vedeme je také k ochraně svého fyzického soukromí a vnímání integrity, hodnoty a jedinečnosti jejich těla.

Příklady

• Vedeme děti k přiměřenému a bezpečnému chování (vhodná obuv při výletu do přírody, opatrnost při manipulaci s nožem, horkými nápoji).

• Seznamujeme děti s možnými riziky při pohybu, sportu, praktických i pracovních činnostech a diskutujeme s nimi o způsobech prevence úrazů.

• Zdůvodňujeme společně s dětmi používání ochranných pomůcek (přilba a chrániče při bruslení, pracovní rukavice a ochranné brýle při řezání dřeva), chráníme i své smysly (ochrana očí před vířícím se prachem, pískem, slunečním jasem, ochrana sluchu při nadměrném hluku, ochrana dýchací soustavy rouškou před nemocemi).

• Diskutujeme s dětmi o ochraně jejich fyzického soukromí a rozdílech v různých situacích (intimní péče o tělo v soukromí rodiny, v prostředí mateřské školy a vhodné chování na veřejnosti).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-005-ZV5-022
Dodržuje pravidla bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí, prokáže zodpovědné jednání při styku s neznámými osobami, předměty a látkami.

DJP

Dítě a jeho psychika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Psychologická oblast je zaměřená na podporu psychické zdatnosti a odolnosti, duševní pohody a důvěry ve vlastní schopnosti dítěte. Cílem je vytvářet příležitosti pro rozvoj jeho intelektu, jazyka a řeči, poznávacích a myšlenkových procesů a funkcí, představivosti, fantazie, citů a vůle. Podpora schopností a dovedností dítěte vede k posílení jeho sebepojetí a seberealizace. Očekávané výsledky učení v mnoha případech směřují kromě základních gramotností i k rozvoji informatického myšlení a finanční gramotnosti.

SAE

Sebepojetí, autonomie a emoce

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DJP-SAE-000-PV1-001
Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory.

Metodická podpora

Komentář

Postupné osamostatnění dítěte je základní podmínkou rozvoje autonomní osobnosti a připravenosti dítěte na vstup do základního vzdělávání. Respektujeme individuální specifika dítěte v rychlosti a rozsahu osamostatňování. Učitel je klíčovým aktérem v podpoře pocitu pohody dítěte v mateřské škole. Podporujeme osamostatnění tím, že nabízíme dítěti otevřený vztah s učitelem/učiteli jako bezpečný most do dětského společenství a k získání autonomní role dítěte ve skupině. Pozitivně s dětmi ve skupině reflektujeme, pokud se jim podaří odloučit od rodičů na kratší i delší časový úsek. Cíleně oceňujeme schopnost být delší dobu bez přítomnosti rodičů. Posilujeme tak sebevědomí a emocionální samostatnost dítěte.

Příklady

• Sledujeme, jak dítě zvládá odloučení od rodičů v průběhu docházky do mateřské školy. Průběh osamostatňování zaznamenáváme jako součást dokumentace dítěte.

• Nabízíme činnosti podporující aktivní roli dítěte ve dvojici, malé či větší skupině, ve třídě, kdy dítě samo přebírá určitou roli v kooperativní hře, ve skupinové činnosti; reaguje na otevřenou nabídku realizovat konkrétní činnost či úkol.

• Cíleně nabízíme dítěti možnost předat vzkaz, předmět, informaci jiné skupině dětí ve třídě, učiteli ze sousední třídy, nebo nepedagogickému personálu a sledujeme, jak dítě činnost zvládne.

• Nabízíme dopolední či celodenní akce a výlety mimo areál školy a umožňujeme tak dětem se osamostatňovat a aktivně vstupovat do dětského společenství.

• Vícedenní akce umožňuje dětem získat zkušenost s osamostatněním se od rodiny a zvládnout delší odloučení.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-OSV-001-ZV5-001
Rozpozná své vybrané osobnostní vlastnosti, silné stránky a zkouší uplatňovat sebepoznání ve svém jednání.

DJP-SAE-000-PV1-002
Orientuje se v základních emocích a pocitech.

Metodická podpora

Komentář

Orientace dítěte v základních emocích a pocitech je klíčová pro jeho socializaci. Nabízíme proto dětem činnosti, při nichž mají zkušenost s jinými osobami, antropomorfizovanými postavami či věcmi, které prožívají určitou emoci. Iniciujeme sdílení, rozhovory s dětmi a diskuse o tom, jak se daní jedinci cítí a jaká může být příčina vysledovaných emocí. Pojmenováváme různé pozitivní i negativní emoce a uvažujeme o nich. Vedeme děti k uvědomění si vlastních emocí, formulování emocionálních potřeb. Poznáváme s dětmi, že emoce jsou přirozenou součástí prožívání a jsou spojeny s fyziologickými projevy. Reflektujeme s dětmi zkušenosti s rozmanitými emocemi, i to, že rozpoznání emocí je základem pro zvládnutí našich pocitů a životních situací.

Příklady

• Využíváme dětskou literaturu a různé druhy příběhů, které přináší zkušenost postav s emocemi. Identifikujeme emoce a popisujeme je. Rozpoznáváme vzorce prožívání a jednání postav v různých emocionálních stavech.

• Pro popis emocí hledáme příklady z vlastního života dítěte.

• Využíváme každodenní situace v mateřské škole a mluvíme s dětmi o tom, co prožíváme, jak se u toho cítíme, co je nám příjemné, co nikoli a proč (porušení pravidel chování, ublížení druhému, veřejné vystoupení, empatické chování).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-OSV-002-ZV5-004
Rozpozná základní emoce a potřeby své i druhých lidí a zkouší uplatnit vnímavost k nim ve svém jednání.

CSP-OSV-001-ZV5-002
Všímá si svého prožívání v běžných i náročných situacích, uplatňuje základní postupy předcházení stresu, jeho zmírňování a vyhledání pomoci.

CSP-OSV-001-ZV5-001
Rozpozná své vybrané osobnostní vlastnosti, silné stránky a zkouší uplatňovat sebepoznání ve svém jednání.

DJP-SAE-000-PV1-003
Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám.

Metodická podpora

Komentář

Vytváříme dětem emocionálně bezpečné prostředí, s adekvátním množstvím rozmanitých podnětů, které jim umožní jejich emocionalitu a prožívání kultivovat ve vztahu k sobě i druhým. Využíváme přirozeně vzniklých situací a nabízíme činnosti, které umožní dítěti rozvíjet pozitivní emoční ladění ve vztahu k sobě, druhým dětem a dospělým. Poskytujeme dětem vzory pro vhodné prožívání emocí a způsobů jejich naplňování.

Příklady

• Seznamujeme děti s různou úrovní důvěrnosti vztahů s ostatními a odlišnostmi emočního chování v kontaktu s různě blízkými lidmi.

• Analyzujeme způsoby, jak jiné osoby jednaly v konkrétních situacích a jaké by byly další vhodné možnosti zpracování konkrétní emoce.

• Vytváříme situace, v nichž se děti mohou učit reagovat za rozmanitých okolností. Využíváme dramatizaci příběhů, v nichž postavy prožívají určité emoce jako následek jednání druhých. Hledáme různé varianty řešení situací.

• Děti přivádíme k uvědomění, že emoce mají různou intenzitu, kterou je nutné volit v návaznosti na konkrétní sociální situaci.

• Ve spolupráci s rodinou zajišťujeme dětem prostředí, které není přehlcené podněty, aby nedocházelo k přetížení jejich emocionálního prožívání.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-OSV-002-ZV5-004
Rozpozná základní emoce a potřeby své i druhých lidí a zkouší uplatnit vnímavost k nim ve svém jednání.

JJK-CJL-001-ZV5-004
Posoudí výpověď v konkrétní situaci a adekvátně reaguje.

CSP-OSV-001-ZV5-001
Rozpozná své vybrané osobnostní vlastnosti, silné stránky a zkouší uplatňovat sebepoznání ve svém jednání.

DJP-SAE-000-PV1-004
Navazuje a rozvíjí citové vazby.

Metodická podpora

Komentář

Schopnost navazovat a rozvíjet zdravé citované vazby je klíčová pro budoucí život dítěte. Vytváříme příležitosti pro setkávání dítěte s jiným dítětem, setkávání dítěte s dětmi z jiných skupin i tříd. Tím rozšiřujeme jejich možnosti navazovat kamarádské vztahy a citové vazby. V sociální interakci se děti učí překonávat stud, strach, nejistotu a další emocionální bariéry způsobené různými příčinami. Iniciujeme běžný kontakt dětí s dalšími dospělými v mateřské škole.

Příklady

• Připravujeme situace, kdy dítě vstoupí přirozeně do nových kontaktů s dětmi. Vytváříme příležitost k interakci dětí, které spolu běžně nemají bližší kontakt.

• Umožníme kontakt dětem z různých skupin v době volné hry otevřením tříd ve stejném patře, speciálními programy pro blízké třídy, cíleným setkáváním v prostoru zahrady.

• Vědomě pracujeme s programem dětí věkově homogenních a heterogenních tříd tak, abychom využili přínosy a také kompenzovali rizika obou uspořádání.

• Iniciujeme kontakt s dalšími generacemi a skupinami osob.

• Nabízíme činnosti a provázíme dítě situacemi, kde se může samo zachovat empaticky.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-OSV-002-ZV5-004
Rozpozná základní emoce a potřeby své i druhých lidí a zkouší uplatnit vnímavost k nim ve svém jednání.

DJP-SAE-000-PV1-005
Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění.

Metodická podpora

Komentář

Přijmout a vyjádřit ocenění je důležité pro budování vztahů k ostatním i sobě. Individuálně i ve skupině proto pozitivně komentujeme situace, kdy se děti projevují žádoucím chováním. Oceňujeme dítě, když se mu něco podaří, dosáhne svého cíle nebo překoná překážku. Vytváříme tím vzor pro děti, jak reagovat a vyjadřovat ocenění sobě i druhým. Pomáháme dětem formulovat ocenění vlastní činnosti i druhého.

Příklady

• Aktivně vyhledáváme situace v životě dětí, které můžeme ocenit. Dbáme na objektivní hodnocení činnosti dítěte tím, že používáme popisný jazyk.

• Pravidelně zařazujeme reflektivní rozhovory o činnosti dítěte, a to individuálně i se skupinou.

• Dokumentujeme pokroky dítěte vizualizací rozmanitých výsledků činností v prostorách třídy a vkládáním do jeho portfolia spolu s ním.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-004
Posoudí výpověď v konkrétní situaci a adekvátně reaguje.

DJP-SAE-000-PV1-006
Vyrovná se s neúspěchem.

Metodická podpora

Komentář

Schopnost vyrovnat se s neúspěchem je nesmírně důležitá pro spokojenost v osobním, školním i pracovním životě. Podporujeme proto dítě, aby aktivně vstupovalo do her a různých typů činností a vyvíjelo volní úsilí při dosahování svého cíle. Současně ho podporujeme v tom, aby vnímalo jako přirozené, že ne vše se ihned zdaří a že chyba je přirozená součást učení a našeho života.

Příklady

• Reflektujeme příklady, jak se jiné osoby vyrovnávaly se zkušeností neúspěchu. Hovoříme o tom, jaké jsou vhodné možnosti řešení situace. Využíváme příběhy, literaturu pro děti, obrazový a filmový didaktický materiál a dramatizaci.

• Pracujeme se situacemi neúspěchu jednotlivců i skupiny. Reflektujeme je jako součást procesu učení. Podporujeme a oceňujeme, pokud děti vstoupí opětovně do činnosti, překonávají překážky, hledají jiná a nová řešení.

• Hledáme společná řešení pro příkladové situace. Společně s dětmi sdílíme jejich zkušenosti z rozmanitých situací učení, při nichž se vyrovnaly s neúspěchem.

• Podporujeme odolnost dětí v různých životních situacích oceňováním adekvátních přístupů a strategií při řešení neúspěchu.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-OSV-001-ZV5-002
Všímá si svého prožívání v běžných i náročných situacích, uplatňuje základní postupy předcházení stresu, jeho zmírňování a vyhledání pomoci.

CSP-OSV-001-ZV5-001
Rozpozná své vybrané osobnostní vlastnosti, silné stránky a zkouší uplatňovat sebepoznání ve svém jednání.

MOP

Myšlenkové operace a procesy

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DJP-MOP-000-PV1-001
Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.

Metodická podpora

Komentář

Pravidelnosti, rytmus, symetrie a zákonitosti jsou přirozenou součástí mnoha rovin našeho života. Jejich sledování v rozmanitých prostředích a na různých tématech významně obohacuje rozvoj dítěte. Využíváme běžné situace a prostředí pro jejich uplatnění a sledování. Rozvíjíme hloubku myšlení dítěte tím, že iniciujeme činnosti, při nichž dítě postřehne, určí i využije tyto jevy. Odhalení pravidelností umožňuje dětem určit, jak bude daný vzor nebo řada pokračovat. Využíváme vhodně také situační učení. Při rozeznávání i vytváření pravidelností a rytmů, dbáme na vytváření prostoru pro tvůrčí činnosti dětí a podporujeme jejich fantazii. Pravidelnosti a rytmus jsou základním principem existence živých organismů, včetně pravidelného tlukotu srdce, tepu, dechu. To je užitečné sledovat i na svém těle. Proto tento výstup úzce souvisí s oblastí Dítě a jeho tělo.

Příklady

• Vedeme děti ke sledování jevů jejich každodenního života a všímáme si pravidelností, rytmů, symetrií a zákonitostí v nich. Vhodné je postupovat od statických jevů ke krátkodobým časovým úsekům až po dlouhodobé (pozorování přírodnin, vnímání plynutí času) včetně rituálů (pravidelný průběh pobytu v mateřské škole, sledování zákonitostí v přírodě).

• Při doplňování libovolného pravidelného vzoru v rovině (mozaika, pás) využíváme manipulativních činností, které více podporují práci s chybou i metodu pokus-omyl. Pracujeme s různou složitostí vzoru.

• Symetrii vnímáme jako jednu z důležitých příležitostí pro zkoumání pravidelností. Připravujeme proto pro děti materiál, na kterém mohou daný jev pozorovat, ale i vytvářet souměrné objekty. Pro doplnění druhé poloviny symetrického obrázku nabízíme varianty různých polovin (levá, pravá, horní, dolní). Dokreslování obrázků není v předškolním věku účelné, nevzniká symetrický obraz.

• Využíváme rozmanitých oborů pro zkoumání i vytváření pravidelností a rytmů. Například v oblasti zahradnictví (sázení zeleniny – pravidelné mezery, střídání ředkev – kedlubna), rukodělné práce (pravidelně se střídající korálky), hudba (práce s různými rytmickými i melodickými motivy, využití rytmických hudebních nástrojů).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

MAT-MAT-005-ZV5-012
Rozpozná, zdůvodní, doplní a tvoří pravidelnosti a řady čísel.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/481e36

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-MOP-000-PV1-002
Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi.

Metodická podpora

Komentář

Dobrou průpravou na životní situace včetně školního prostředí je aktivní vyhledávání vztahů a porozumění souvislostem, především na základě vlastních zkušeností dítěte. Nabízíme různé soubory, kde existují společné a odlišné znaky objektů a dítě je může identifikovat na základě smyslového vnímání. Využíváme příležitosti a předkládáme materiály ke zkoumání, odhalování shodných, podobných či rozdílných znaků. Děti mohou materiály posoudit a posléze pojmenovat shodu, podobu nebo odlišnost.

Příklady

• Nabízíme i společně s dětmi vytváříme hry, ve kterých děti vyhledávají shodu prostřednictvím hmatových, zvukových, čichových a zrakových podnětů.

• Využíváme příběhy a pohádky pro vyhledání postav se shodnými projevy, vlastnostmi, charaktery.

• Využíváme vhodných situací pro vyhledávání rozdílných objektů, jevů, rozdílných charakterů osob a jejich vzájemných vztahů a souvislostí.

• Při práci s lupou, mikroskopem nebo digitálním zařízením se dítě aktivně seznamuje s principem podobnosti (zvětšení, zmenšení).

• Připravujeme dvojice objektů, které jsou na první pohled stejné, ale při zkoumání jiné vlastnosti zjistíme rozdíly. Připravujeme i dvojice objektů, které jsou na první pohled rozdílné, ale při zkoumání jiné vlastnosti zjistíme shodu. Dobrou příležitostí po tuto skutečnost může být diskuse nad různými řešeními dětí či modelovými řešeními.

• Nabízíme a využíváme činnosti, kdy dítě cíleně nebo spontánně vyhledává stejný, podobný či rozdílný materiál, nebo dílky stavebnice.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

MAT-MAT-004-ZV5-011
Vyhledá všechny prvky nebo skupiny prvků splňující dané podmínky.

CJS-CJS-004-ZV5-017
Porovná jednotlivé organismy z hlediska jejich podobných a odlišných znaků a vzájemné příbuznosti.

INF-INF-001-ZV5-002
Znázorní konkrétní situaci na základě její analýzy a určení významných prvků a vztahů mezi nimi.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/0e6dfc

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-MOP-000-PV1-003
Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají.

Metodická podpora

Komentář
Při posouzení skupiny předmětů či jevů vedeme děti k pozorování a postřehu tak, aby rozpoznávaly, čím jsou předměty, objekty, jevy a situace charakteristické, jakou mají společnou vlastnost. Můžeme využít každodenních situací, pohádek, příběhů a pobytu venku. Cíleně zařazujeme také vytřídění objektů, které danou vlastnost nemají. Při vzdělávacích aktivitách se děti učí zdůvodnit své řešení a argumentovat.

Příklady

• Tvoříme jednoduché hádanky, ve kterých děti zobecňují na základě charakteristických vlastností předmětů, zvířat nebo postav.

• Připravíme skupiny drobných předmětů z různých materiálů. Dítě vytřídí předmět, který není vyroben ze zadaného materiálu.

• Připravíme skupinu objektů jedné charakteristické vlastnosti (měkké, tvrdé, drsné, hladké, pevné, křehké) a dítě se pokusí společnou vlastnost objektů odhalit.

• Popíšeme situaci a dítě z nabídky vybere, čím je daná situace charakteristická (humorná, veselá, nebezpečná, napínavá, dramatická, kamarádská) a zdůvodní svůj výběr.

• Při běžných činnostech a hrách vedeme děti k pozorování objektů a jevů, u kterých můžeme najít společnou vlastnost (všechny děti mají na vycházce na hlavě čepici; při hře Člověče, nezlob se všem hráčům náhodně zbývá jedna figurka na startu).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

MAT-MAT-004-ZV5-011
Vyhledá všechny prvky nebo skupiny prvků splňující dané podmínky.

CJS-CJS-004-ZV5-017
Porovná jednotlivé organismy z hlediska jejich podobných a odlišných znaků a vzájemné příbuznosti.

INF-INF-001-ZV5-002
Znázorní konkrétní situaci na základě její analýzy a určení významných prvků a vztahů mezi nimi.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/5de04b

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-MOP-000-PV1-004
Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat.

Metodická podpora

Komentář
Využíváme a navozujeme situace, kdy lze posoudit reálnost jevů i vlastností, a tím lépe porozumět světu a dění v něm. Vedeme děti k posouzení jisté míry pravděpodobnosti na jednoduchých příkladech. Tak vytváříme základ pro vnímání pravděpodobnosti jevů. Je velmi cenné se věnovat i zdůvodnění, a tím u dětí budovat základy argumentace. Jde o příležitosti k rozvíjení a posílení kauzálního a kritického myšlení.

Příklady

• Využíváme situací ze života dětí, které dobře znají. Umožňujeme jim posuzovat, zda některá situace může/nemůže nastat, případně s jakou mírou jistoty (Budeme mít dnes rajskou omáčku, když byla k obědu včera?).

• V různých situacích uvažujeme o míře jistoty, s jakou můžeme tvrzení vyjádřit (v případě předpovědi počasí si zcela jistí být nemůžeme).

• Vycházíme i ze situací, které mohou děti rozhodnout jednoznačně. Posouzení míry jistoty jevu záleží na zkušenostech a znalostech dětí (Bude zítra pondělí, když je dnes středa?).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

MAT-MAT-004-ZV5-010
Experimentuje, eviduje a popisuje náhodné jevy.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/59a9b6

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-MOP-000-PV1-005
Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.

Metodická podpora

Komentář
Soustředíme se na prvotní vnímání kauzality, kdy dítě získává cennou zkušenost s příčinou a důsledkem při každém svém jednání. Podporujeme kauzální myšlení při různorodých činnostech v běžných situacích a při hře.

Příklady

• Využíváme situací z běžného života, kdy vedeme děti k uvědomění si příčin a důsledků svého jednání (pokud příliš nakloní talíř s polévkou, polévka se vylije).

• Zařazujeme hry, kdy dítě rozliší příčinu a důsledek a použije tuto zkušenost ve své herní strategii (schovávaná; Člověče, nezlob se).

• K uvědomování si souvislostí můžeme děti vést pomocí pokládání otázek. Čerpáme z širokého spektra života dítěte, a to včetně příležitostí k nabývání socioemočních dovedností (Proč jste mne teď neslyšeli? – děti vysvětlují a zdůvodňují - byl tu velký hluk).

• Využíváme příběhy postav z dětské literatury. Hledáme příčiny a důsledky jejich chování.

• Sledujeme děje příběhů. V průběhu odhadujeme, jak by mohl příběh pokračovat.

• Vytváříme/zprostředkováváme dětem podněty pro zkoumání a objevování souvislostí a vztahů, uvědomování/odhalování příčin a důsledků. Při badatelských činnostech se zaměříme i na vysvětlení pozorovaného jevu.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

MAT-MAT-004-ZV5-010
Experimentuje, eviduje a popisuje náhodné jevy.

DJP-MOP-000-PV1-006
Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání.

Metodická podpora

Komentář
Ve spontánních činnostech, nepřímo řízených i řízených, se objevují takové, ve kterých děti pracují s jednou či více podmínkami. Tyto podmínky mívají podobu mluveného slova, obrázku nebo gesta. Při komunikaci s dětmi je důležité si uvědomit, jak složitý/jednoduchý jazyk používáme, včetně toho, s jakým počtem podmínek pracujeme. Při vytváření společných pravidel pro život v dětském společenství si nejprve stanovíme podmínky, které považujeme pro dobré soužití za podstatné a následně z toho vyvozujeme pravidla.

Příklady

• Nejprve se dítě učí splnit jednu podmínku, a to i ve svém jednání (před obědem si umyje ruce).

• Postupně pracujeme s více podmínkami (vezmi si na stolečku červený hrneček). Zařazujeme záměrně i podmínky negativní (vezmi si na stolečku hrneček, který není červený).

• Uklízíme hračky do přihrádek podle podmínek, které můžeme stanovit společně s dětmi nebo připravit schéma jako předlohu.

• Využíváme herních situací, kdy jsou podmínky zaznamenány symbolickým jazykem. Nabízíme didaktické pomůcky a hračky, které pracují s mřížkou, tabulkou, schématy a podmínkami.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

MAT-MAT-004-ZV5-011
Vyhledá všechny prvky nebo skupiny prvků splňující dané podmínky.

INF-INF-002-ZV5-005
Sestaví v blokově orientovaném jazyce program, ve kterém používá opakování a podprogramy, opraví případné chyby.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/3e5141

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-MOP-000-PV1-007
Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech.

Metodická podpora

Komentář

Rozvíjení analytického a syntetického myšlení zvyšuje schopnost řešit běžné situace a problémy, rozhodovat se racionálně. Tím posiluje sebedůvěru a samostatnost dítěte. Myšlenková analýza a syntéza vede k hlubšímu porozumění světu a jeho fungování, podporuje tak schopnost se v něm lépe orientovat. Využíváme situace a činnosti, které vyžadují zrakovou nebo sluchovou analýzu a syntézu, střídáme zadání ústní i zadání s předlohou.

Příklady

• Využijeme běžné značky a piktogramy, jejichž interpretace vyžaduje zrakovou analýzu a posouzení významu značky.

• Nabízíme činnosti, kdy děti pomocí sluchu odhadují, odkud se ozývá zvuk, využívají tak sluchovou analýzu. Střídáme různé zvukové zdroje.

• Nabízíme dětem puzzle, tangramy, pentamina a mozaiky v přiměřené obtížnosti, kterou postupně zvyšujeme.

• Zařazujeme činnosti, kdy dítě využívá předlohu. Tím si rozvíjí analyticko-syntetické myšlení.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

INF-INF-002-ZV5-005
Sestaví v blokově orientovaném jazyce program, ve kterém používá opakování a podprogramy, opraví případné chyby.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/db0f14

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-MOP-000-PV1-008
Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.

Metodická podpora

Komentář

Pro podporu konstrukčního myšlení je nutné střídání činností s předlohou i s využitím fantazie. Nabízíme dítěti možnosti skládání obrázků v rovině a sestavování objektů v prostoru. Předpokladem pro žádoucí individualizaci je vytvoření podmínek pro hru se skládačkami a stavebnicemi různého druhu. Jejich pestrá nabídka vytváří prostor pro vlastní výběr dítěte, který je podstatný pro jeho motivaci, navíc tím umožňujeme různé způsoby práce, a tak i různý způsob konstrukčního myšlení.

Příklady

Připravíme prostředí tak, že dítě:

• skládá obrázek z dílků (počet postupně zvyšujeme) podle předlohy, případně bez předlohy,

• skládá obrázek, sestavuje objekt podle pokynů zadávaných ústně, a to i dětmi,

• vytváří vlastní konstrukci a komentuje svůj výtvor (co sestavilo, jak to funguje, k čemu to slouží),

• sestavuje prostorový objekt podle plánku, schématu různého druhu (2D i 3D),

• přiřadí plánek, schéma k prostorovému objektu,

• vytvoří/dotvoří plánek, schéma prostorového objektu a objekt podle nich sestaví.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

MAT-MAT-003-ZV5-008
Konstruuje geometrické útvary podle zadaných parametrů.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/da8684

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-MOP-000-PV1-009
Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.

Metodická podpora

Komentář

Nabízíme hry a činnosti, které dávají možnost pro uplatnění strategie. Při opakování konkrétní hry si dítě upevňuje pravidla a postupně se s nimi ztotožňuje. V tomto procesu učení je prostor pro vytváření herních strategií. Na základě zkušeností a analogie vedeme děti k předvídání situací. Jednání dítěte je dobrou příležitostí pro pozorování jeho pokroků. Naučí-li se dítě hrát pexeso s určitým druhem obrázků, analogicky bude umět hrát i jiné pexeso. Zásadní pro možnost vytváření strategií je individualizace při zvolení obtížnosti zadání.

Příklady

• Po seznámení dětí s pravidly her si všímáme, jaké herní strategie volí. Pozorujeme, jak se mění volby strategií vzhledem k osobnosti dítěte, ale i typu hry (pohybové hry, deskové hry, kooperativní hry).

• Pozorujeme, zda děti při hře využívají analogii. Zda pracují výhradně se svojí zkušeností či využívají ve hře i poznatky ze hry ostatních dětí.

• Opakujeme zařazení her, čímž vytváříme dětem prostor pro práci s vlastní zkušeností. Všímáme si, zda děti opakují/neopakují chyby, zda modifikují použité strategie a jakým způsobem.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

INF-INF-002-ZV5-005
Sestaví v blokově orientovaném jazyce program, ve kterém používá opakování a podprogramy, opraví případné chyby.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/4d5df2

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-MOP-000-PV1-010
Ověří správnost řešení.

Metodická podpora

Komentář

Ověřování správnosti řešení rozvíjí u dětí kritické myšlení i vhodnou práci s chybou. Při ověřování vlastního řešení se učí analyzovat a hodnotit vlastní práci. Případné nalezení chyb dává dětem příležitost učit se, jak chybu napravit. To je velmi významné jako podpora učení, samostatnosti a odpovědnosti. Umožňujeme dítěti ověřovat svá řešení pomocí manipulace, nejen odhadem. Podporujeme ověřování správnosti řešení ve skupinových činnostech, čímž rozvíjíme sociální a komunikační dovednosti dětí. Dáváme příležitost k vrstevnickému učení.

Příklady

• Využíváme běžných situací, pozorujeme u dítěte schopnost ověřování správnosti řešení (při zapínání košile si dítě zkontroluje, že mu žádný knoflík ani dírka nepřebývá).

• Vedeme děti k odhadu a jeho následnému ověření pomocí manipulace.

• Při určování shodnosti rovinných útvarů je velmi účinné jejich shodnost ověřovat překrytím. V tomto případě je nutná manipulativní činnost, kdy dítě posoudí, že co se kryje, je shodné.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

INF-INF-002-ZV5-005
Sestaví v blokově orientovaném jazyce program, ve kterém používá opakování a podprogramy, opraví případné chyby.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/1e2486

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

PFT

Představivost, fantazie, tvořivost

Očekávané výsledky učení:
Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DJP-PFT-000-PV1-001
Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.

Metodická podpora

Komentář

Schopnost využívat svou představivost, fantazii a tvořivě přistupovat k různým úkolům a situacím je důležitým předpokladem pro úspěch dítěte v učení i běžném životě. Vytváříme příležitosti a podněty, které budou stimulovat zájem dítěte o rozmanité způsoby vyjadřování představ (umělecké, literární, pohybové, polytechnické). Podněcujeme u dítěte zájem o zachycování skutečnosti ze svého okolí a vyjadřování svých vjemů pomocí různých technik i s využitím digitálních technologií. Vytváříme atmosféru podporující hluboké zaujetí dítěte pro činnost a podporujeme individuální vyjádření dítěte. Návazně na realizaci práce dětí (individuální i skupinové) podporujeme interpretaci a reflexi výstupu činnosti dítěte. Iniciujeme sdílení nad tvorbou mezi dětmi a oceňujeme individuální vyjádření dětí.

Příklady

• Nabízíme dětem hudební, výtvarné, literární, pohybové a jiné podněty, při nichž mohou rozvíjet své představy o příslušných jevech a zpracovávat je podle své fantazie.

• Připravujeme pro děti rozmanité vyjadřovací prostředky tak, aby si mohly samy vybrat způsob svého vyjádření. Tím podporujeme vnitřní motivaci dítěte pro činnost a variabilitu realizace.

• Po realizaci činnosti s dětmi sdílíme průběh a výsledky jejich činnosti, hovoříme o jejich tvorbě a učíme děti naslouchat a vnímat rozmanité prožitky a pohledy druhých.

• Zaznamenáváme průběh i výsledky činností dětí pořizováním fotografií a videozáznamů, využíváme tyto výstupy pro reflexi, společné sdílení s dětmi i rodiči. Demonstrujeme tak dětem možnosti využití digitálních technologií. Dokumentování individuálních i skupinových činností nám umožňuje podporovat rozvoj sebehodnocení a reflektovat učení dítěte.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

UAK-HTD-002-ZV5-005
Vyjádří svůj zážitek z hudebního, divadelního nebo tanečního díla nebo programu.

UAK-HTD-001-ZV5-002
Využívá jednoduché postupy a prostředky vycházející z hudby, tance, divadla při samostatných i společných interpretačních a tvůrčích činnostech.

JJK-CJL-001-ZV5-009
Tvořivě pracuje s uměleckým textem.

UAK-VFV-001-ZV5-002
Vyjadřuje výtvarnými prostředky vjemy, pocity, prožitky, myšlenky, představy a zkušenosti a realizuje svůj tvůrčí záměr.

UAK-VFV-001-ZV5-004
Experimentuje s výtvarnými a filmovými prostředky a uplatní je ve vlastní tvorbě a tvořivé hře.

DJP-PFT-000-PV1-002
Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.

Metodická podpora

Komentář

Seberealizace dítěte, tedy vyjádření prostřednictvím vlastní fantazie, podporuje jeho učení a naplňuje jeho potřeby. Nenarušujeme tvořivý proces dítěte. Ve vhodných situacích podporujeme fantazii dítěte otevřenými otázkami, které stimulují další rozvoj fantazijních představ či činností. Vytváříme prostor pro sdílení výsledků činností dětí mezi sebou. Tím obohacujeme zkušenosti dětí a rozvíjíme jejich tvořivost. Připravujeme pro děti širokou paletu vyjadřovacích prostředků, materiálů a technik. Poskytujeme dětem podnětným prostředím otevřené příležitosti pro zkoumání materiálů, experimentování a tvorbu v návaznosti na jejich vnitřní potřebu vyjádření.

Příklady

• Vytváříme vhodné podmínky a uspořádání prostoru, zajišťujeme dostatek času a vhodných podnětů pro rozvoj fantazie dětí.

• Podporujeme individuální aktivitu dítěte, ale také kooperativní činnost, kdy děti společně tvoří a komunikují spolu o svých nápadech.

• Oceňujeme, když dítě sdílí a vyjadřuje svou fantazii v různých oblastech. Jako hodnotu spatřujeme, že každé dítě je charakteristické jinou podobou fantazijních představ. Podporujeme takto individuální projev a tvořivost dítěte. Přínosem je originální vyjádření dítěte, protože v něm se odráží jeho fantazie a tvořivost.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

UAK-HTD-001-ZV5-002
Využívá jednoduché postupy a prostředky vycházející z hudby, tance, divadla při samostatných i společných interpretačních a tvůrčích činnostech.

UAK-HTD-002-ZV5-005
Vyjádří svůj zážitek z hudebního, divadelního nebo tanečního díla nebo programu.

JJK-CJL-001-ZV5-009
Tvořivě pracuje s uměleckým textem.

UAK-VFV-001-ZV5-002
Vyjadřuje výtvarnými prostředky vjemy, pocity, prožitky, myšlenky, představy a zkušenosti a realizuje svůj tvůrčí záměr.

UAK-VFV-001-ZV5-004
Experimentuje s výtvarnými a filmovými prostředky a uplatní je ve vlastní tvorbě a tvořivé hře.

JAR

Jazyk a řeč

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DJP-JAR-000-PV1-001
Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.

Metodická podpora

Komentář

Řeč má pro vývoj dítěte mimořádný význam. Slouží jako nástroj myšlení, ovlivňuje poznávání a učení. Je důležitá pro utváření sociálních vztahů, pro orientaci a fungování v lidské společnosti. Ve spolupráci s rodinou stimulujeme přirozený vývoj řeči dětí, jejich řečové dovednosti. Tím minimalizujeme vznik či rozvoj řečových vad a poruch, napomáháme odhalení nesprávného řečového vývoje u dětí.

Příklady

• Pro rozvoj řeči využíváme nápodobu a poskytujeme dětem správný mluvní vzor.

• Věnujeme pozornost obratnosti mluvních orgánů, sluchové percepci a fonematické diferenciaci.

• V běžných situacích, formou her a prostřednictvím pěveckých činností vedeme děti ke správnému, klidnému dýchání a správné, zřetelné a jasné výslovnosti, k celkovému zkvalitňování mluvního projevu.

• Demonstrujeme osobním příkladem, že živější a rozmanitá intonace i kontrolovaná proměnlivost tempa řeči posluchače zaujme a udrží jejich pozornost.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-001
V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci.

DJP-JAR-000-PV1-002
Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno.

Metodická podpora

Komentář

Bohatost jazyka umožňuje dítěti lépe a přesněji se vyjadřovat. Slovní zásoba je důležitá pro kvalitní a srozumitelnou komunikaci. Podporujeme děti v obohacování slovní zásoby a v jejím aktivním používání. Vedeme děti k rozšiřování množství slovních obratů. Vytváříme příležitosti pro sociální interakce a konverzace.

Příklady

• Podporujeme děti v určování a pojmenovávání předmětů a jevů ve svém okolí. Vycházíme od skutečných objektů, navazujeme zástupnými předměty, 3D modely a obrázky.

• Vedeme děti k používání širokého spektra výrazů běžně používaných v jeho prostředí. Přibližujeme dětem i některá slova méně frekventovaná nebo významově složitější.

• Vybízíme děti k vyjadřování myšlenek, nápadů, mínění, pocitů a prožitků. Povzbuzujeme je a umožňujeme jim popsat situaci, událost, komentovat zážitky a aktivity.

• Vytváříme příležitosti poznávat, vyhledávat a užívat slova nadřazená i podřazená, slova protikladného či stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-002
Využívá znalosti o slovní zásobě a způsobech jejího rozšiřování v komunikaci a při práci s textem.

JJK-CJL-001-ZV5-001
V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci.

DJP-JAR-000-PV1-003
Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty.

Metodická podpora

Komentář

Komunikace je jednou z nejdůležitějších lidských schopností. Podporou správného a srozumitelného vyjadřování odstraňujeme či minimalizujeme případné překážky ve vzdělávání a socializaci dítěte. Pestrou nabídkou a různými strategiemi podporujeme řeč dětí a komunikaci. Ve spolupráci s rodiči řešíme správnost jazykových dovedností dítěte.

Příklady

• Vedeme děti k aktivnímu užívání všech slovních druhů ve správném tvaru, čase, slovosledu a významu.

• Poskytujeme dětem správný mluvní vzor.

• Povzbuzujeme děti k navazování řečových kontaktů a rozhovorů, k formulování otázek, námětů, názorů a vyjadřování smysluplných odpovědí.

• Podporujeme děti ve vyjadřování ve vhodně zformulovaných větách a souvětích.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-001
V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci.

DJP-JAR-000-PV1-004
Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.

Metodická podpora

Komentář

Paměť je schopnost uchovávat a vybavovat si informace a vjemy. Dobře rozvinutá paměť má vliv na celkový průběh vzdělávání a je nezbytná pro fungování v běžném životě. Kultivováním sluchové paměti zefektivňujeme proces zapamatování a vybavování. Zvyšujeme také kapacitu krátkodobé i dlouhodobé paměti.

Příklady

• Podporujeme děti v zapamatování a opakování říkadel, básní, rozpočítadel a písní.

• Nabízíme příležitosti vyřídit vzkaz.

• Povzbuzujeme děti k vybavování toho, co se stalo v nedávné minulosti a k reprodukci zážitků.

• Zařazujeme dramatizaci krátkých pohádek, příběhů i prožitých situacích.

• Podporujeme děti, aby sdílely zážitky z mateřské školy s rodiči.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-002
Využívá znalosti o slovní zásobě a způsobech jejího rozšiřování v komunikaci a při práci s textem.

DJP-JAR-000-PV1-005
Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově.

Metodická podpora

Komentář
Sluchové vnímání ovlivňuje řeč, myšlení a je nástrojem komunikace. Důležité je, aby děti zvládly nejen naslouchat sdělení, ale také mu porozuměly a správně ho interpretovaly. Během každodenních činností i prostřednictvím her napomáháme kultivaci sluchového vnímání a rozlišování.

Příklady

• Nabízíme dětem příležitosti k rozpoznávání zvuků, určování zdroje zvuku i směru pohybu zvuku.

• Vedeme děti k rozlišování zvuků (shodné, odlišné, krátké, dlouhé, hluboké, vysoké, příjemné, nepříjemné).

• Využíváme běžných situací a volíme činnosti vedoucí k identifikaci zvuků .

• Podporujeme vyčleňování konkrétních zvuků od okolních.

• Zařazujeme rozpoznávání známých písní či melodií.

• Nabízíme jazykové hry, ve kterých s dětmi určujeme první hlásku ve slově či reagujeme na domluvené akustické signály.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-003
Vytváří vlastní písemná sdělení s využitím osvojených mluvnických a pravopisných pravidel a znalosti vybraných slohových útvarů.

JJK-CJL-001-ZV5-001
V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci.

DJP-JAR-000-PV1-006
Rozpozná rým, rytmizuje.

Metodická podpora

Komentář
Zařazováním rytmů, rytmizací a reprodukcí rytmů rozvíjíme osvojování jazyka. Využívání rytmů obecně podporuje efektivnější zapamatování.

Příklady

• Vytváříme příležitosti ke tvoření rýmů dětmi.

• Podporujeme děti v rytmizování říkadel, rozpočítadel a využíváme rytmizované pohádky.

• Nabízíme dětem hra a činnosti, ve kterých mají poznat a najít k sobě slova, která se rýmují.

• Experimentujeme se slovy a doplňujeme chybějící slova rýmů.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-009
Tvořivě pracuje s uměleckým textem.

DJP-JAR-000-PV1-007
Vypráví jednoduchý děj.

Metodická podpora

Komentář

Soustředěné sledování příběhu či vyprávění, porozumění slyšenému a zapamatování si děje patří k základním předpokladům pro vyprávění. Vyprávěním se vracíme ke společným prožitkům.

Příklady

• Podporujeme děti ve spontánním vyprávění výjimečných zážitků i běžných situací.

• Společně „čteme“ a prohlížíme knihy, sledujeme divadelní představení či filmy a podporujeme následné vyprávění dětí s vizuální či akustickou oporou.

• Vytváříme příležitosti, kdy děti mají možnost poslouchat čtené či vyprávěné příběhy, pohádky a vedeme je k zachycení hlavní myšlenky a samostatnému vyprávění děje.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-001
V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci.

DJP-JAR-000-PV1-008
Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.

Metodická podpora

Komentář

Pro akceptování slovních i obrazových instrukcí je nutné, aby se na ně dítě soustředilo a dostatečně jim porozumělo. Porozumění průběžně ověřujeme. Postupně zařazujeme i složitější instrukce z hlediska obsahu i struktury.

Příklady

Nabízíme činnosti umožňující práci podle slovního, obrázkového i grafického návodu, ze zvukového i video záznamu:

• instrukce využíváme bezprostředně, ale i s časovou prodlevou,

• náročnost instrukcí stupňujeme v návaznosti na schopnosti dětí (po částech/vcelku, jednodušší/složitější struktura instrukcí a slovních formulací),

• slovní i obrazové instrukce zařazujeme i při kooperativních a skupinových činnostech, kdy děti instrukce analyzují a zpracovávají společně.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-TCH-003-ZV5-003
Provádí jednoduché konstrukční činnosti s návodem i bez návodu.

INF-INF-002-ZV5-004
Navrhne posloupnost kroků řešení jednoduchého problému.

DJP-JAR-000-PV1-009
Formuluje instrukce a předá je ostatním.

Metodická podpora

Komentář

Schopnost formulovat instrukci v různých situacích a činnostech je důležitá pro učení dítěte i pro jeho interakci s druhými. Komunikační schopnosti se rozvíjejí při předávání informací a instrukcí mezi dětmi. Vytváříme dostatek příležitostí, kdy se dítě postupně nápodobou učí zpracovat a zformulovat instrukci pro druhé.

Příklady

• Volíme jednoduché a krátké instrukce, které děti mají předat druhým.

• Vytváříme příležitosti a zařazujeme činnosti, kdy dítě může vymyslet a předávat instrukce vrstevníkům.

• Připravíme obrázky, schémata a symboly, ze kterých děti skládají instrukce pro druhé.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CZB-TEV-002-ZV5-010
Spolupracuje při organizaci pohybových činností ve známých prostorech určených pro realizaci tělesné výchovy.

INF-INF-002-ZV5-004
Navrhne posloupnost kroků řešení jednoduchého problému.

DJP-JAR-000-PV1-010
Rozliší český jazyk od jiných jazyků.

Metodická podpora

Komentář

Děti připravujeme na život ve vícejazyčné společnosti. Využíváme přirozených situací, které přináší život dítěte i konkrétní dění v mateřské škole. Umožňujeme dítěti získat zkušenost s jazykovou rozmanitostí v naší společnosti a uvědomit si existenci jiných jazyků.

Příklady

• Reflektujeme s dětmi situace, kdy poznávají, že lidé se dorozumívají různými jazyky, a že je možno se jim učit.

• Pokud máme ve třídě vícejazyčné děti, začleňujeme jejich jazyky do každodenních činností, spolupracujeme s jejich rodinami.

• Vícejazyčnost prezentujeme jako přínos pro dorozumívání ve společnosti.

• Využíváme příležitosti, kdy děti mohou postřehnout jednoduché popěvky či písně v jiném jazyce.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-007
Experimentuje s jazyky a buduje si vztah k učení se jazykům.

PDO

Předčtenářské dovednosti

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DJP-PDO-000-PV1-001
Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu.

Metodická podpora

Komentář

Při výběru knih dětmi sehrává rozhodující úlohu podnětné prostředí, ve kterém mají k dispozici pestrou nabídku knih, vhodný prostor. Důležitý je i náš přístup ke knihám a ke čtení. Čtenářské koutky a knihovny jsou dětem vždy přístupné a podněcují pozitivní vztah ke knihám a časopisům. Knihy a další textové i obrazové materiály jsou dětem k dispozici ve vnitřním i venkovním prostředí.

Příklady

• Vedeme děti k různému využívání knih osobním příkladem dle použití k pobavení, poučení, potěšení, ověření informací, či odpočinku.

• Nabízíme dětem rozmanité druhy knih a časopisů, materiály různých žánrů a typů.

• Společně s dětmi zařizujeme a vybavujeme klidné a pohodlné čtenářské koutky, kde jsou knihy či jiné materiály ve výšce očí dětí a otočené titulní stranou dopředu.

• Nabídku knih a časopisů obměňujeme v návaznosti na zájmy dětí, na tematické zaměření i ve spolupráci s rodinami dětí.

• Jsme dětem k dispozici při výběru knih a časopisů.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-005
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických.

DJP-PDO-000-PV1-002
Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.

Metodická podpora

Komentář
Zaměřujeme pozornost k soustředěnému sledování a porozumění příběhu. Vytváříme prostor k tomu, aby děti příběh prožily, pochopily hlavní myšlenku a zařadily ji do kontextu svého vlastního života. Podporujeme děti v následné reprodukci děje.

Příklady

• Společně vybíráme dětskou literaturu či divadelní představení, které děti zajímají.

• Výrazně předčítáme, vyprávíme a recitujeme. Vytváříme prostor pro zaujetí dětí, jejich pozorné a soustředěné sledování a jsme vzorem pro souvislé vyjadřování.

• Zařazujeme činnosti vázané k příběhu před četbou, během ní i po ní. Tím aktivizujeme děti a umožňujeme jim hlubší porozumění předčítanému.

• Podněcujeme děti k doptávání, pokud něčemu nerozumí. Doplňujícími otázkami ověřujeme správné porozumění textu.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-005
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických.

DJP-PDO-000-PV1-003
Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav.

Metodická podpora

Komentář
Analýzou děje přispíváme k jeho hlubšímu pochopení. Využíváme děj k rozpoznávání charakteristik postav a jejich vztahů, k rozlišování dobra a zla. Dáváme dětem prostor pro vyjádření vlastního porozumění děje, hodnocení jednání postav i průběhu děje. Motivujeme děti k vyjádření shod či rozdílů mezi tím, co čteme a jejich vlastními zkušenostmi.

Příklady

• Společně s dětmi analyzujeme děj, jeho části a klíčové momenty příběhu. Diskutujeme o variantách řešení jednotlivých situací v příběhu.

• Dáváme dětem prostor pro vyjádření vlastní interpretace na základě dosavadních zkušeností a znalostí.

• Povzbuzujeme děti ve sdílení osobních pohledů, čímž podporujeme vrstevnické učení.

• Podporujeme děti, aby při shrnutí děje zaměřily pozornost na důležité informace a porozuměly jim.

Hodnoty

• Zdravá planeta

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-005
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických.

DJP-PDO-000-PV1-004
Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.

Metodická podpora

Komentář

Předvídání děje z obrázku, dokončování příběhu i jiné čtenářské strategie pomáhají dětem lépe porozumět textu. Na základě probíhajícího děje si při čtení neustále vytváříme představy a očekávání o tom, jak se příběh dál vyvine a porovnáváme ho s textem. Podporujeme děti v aktivním přístupu k různým textům a práci s nimi.

Příklady

- Povzbuzujeme děti k vyjadřování odhadu na základě dostupných informací z obrázku, názvu či předchozího textu.
- Vracíme se s dětmi k jejich předpovědím a společně je reflektujeme.
- Nabízíme dětem možnost dokončit příběh či vymyslet jinou variantu pokračování.
- Vedeme děti k přemýšlení o zjevných i skrytých významech textu.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-009
Tvořivě pracuje s uměleckým textem.

JJK-CJL-001-ZV5-005
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických.

DJP-PDO-000-PV1-005
Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.

Metodická podpora

Komentář

Pro dobrou orientaci v běžném životě je užitečné dětem postupně ve vhodných situacích zprostředkovat porozumění jednoduchým symbolickým jazykům, piktogramům i znakům.

Příklady

- Využíváme piktogramy pro vytvoření schématu (záznam počasí, program dne).
- Zaměříme pozornost na symboly, piktogramy a znaky v okolí školy.
- Nabízíme dětem a podle potřeb s nimi vytváříme nové piktogramy. Odhadujeme jejich význam a diskutujeme o něm.
- Při pobytu venku využíváme k označení místa nebo směru různé typy šipek a další dohodnuté znaky.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-005
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických.

INF-INF-001-ZV5-001
Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout, vyslovuje odpovědi na základě dat.

DJP-PDO-000-PV1-006
Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.

Metodická podpora

Komentář

Vyhledáváme příležitosti k častému předčítání. Společně s dětmi využíváme knihy, časopisy a jiné textové či obrazové materiály. Do čtenářských chvilek zařazujeme reflexi, kdy mají děti možnost vyjádřit svůj názor, sdílet své pocity a rozhodovat se, co chtějí dál číst nebo co se potřebují dále dozvědět. Vytváříme respektující prostředí, ve kterém mají děti zájem reagovat na texty, vyprávět, vyjadřovat a sdílet své zážitky.

Příklady

- Vedeme děti ke sdílení svých prožitků z četby různými způsoby.
- Povzbuzujeme děti v přemýšlení nad předčítaným textem a v argumentaci.
- Podporujeme je ve formulování vlastních závěrů a poučení.
- Využíváme různé metody, kdy děti mohou dokumentovat a zdůvodňovat svá zjištění.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-005
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických.

JJK-CJL-001-ZV5-008
Vyjadřuje svoje prožitky ze čtení nebo poslechu uměleckého textu.

PMP

Předmatematické představy

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DJP-PMP-000-PV1-001
Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností.

Metodická podpora

Komentář

Využíváme situace a zařazujeme činnosti na různá témata tak, aby se dalo provádět párování, třídění a vytřídění. Dítě zkoumá objekty z pohledu různých vlastností jedním nebo více smysly. Hledá dvojici, která k sobě významově patří nebo je shodná (páruje). Na základě svého pozorování a zkoumání vytváří skupiny objektů (třídí). Vybírá objekty dané vlastnosti nebo určuje ty, které danou vlastnost nemají (vytřídí). Nabízíme náměty a situace, kde dítě může hledat různé varianty sestav, pořadí a provádět změnu pořadí. Rozvíjíme tak jeho schopnost kombinovat.

Příklady

• Nabízíme soubory objektů vhodných pro vyhledávání dvojic, které k sobě významově patří.

• Zařazujeme skládání půlených obrázků, které nejsou nutně symetrické, ale dílky patřící k sobě tvoří celek.

• Připravujeme soubory objektů na třídění podle různých kritérií. Obtížnost gradujeme ve smyslu kritéria (barva, druh dopravního prostředku, původ zvířat) i počtu objektů.

• Využíváme příležitosti k argumentaci, kdy dítě rozhodne a zdůvodní, který objekt do dané skupiny nepatří.

• Volíme soubory vhodných objektů, které lze třídit pomocí jednoho ze smyslů.

• Z nabídky triček a kalhot děti vytvářejí různé kombinace oblečení.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

MAT-MAT-003-ZV5-006
Modeluje a rozpozná geometrické útvary.

MAT-MAT-004-ZV5-011
Vyhledá všechny prvky nebo skupiny prvků splňující dané podmínky.

CJS-CJS-004-ZV5-020
Porovná základní vlastnosti látek jednotlivých skupenství na základě vlastních pokusů.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/85d6cc

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-PMP-000-PV1-002
Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času.

Metodická podpora

Komentář

Na příkladech ze života dětí i činností v mateřské škole vedeme děti k rozpoznávání a uspořádávání objektů podle různých posuzovaných vlastností. Zařazujeme chronologické uspořádání děje, pracovního postupu, denního cyklu. Soustředíme se i na rozfázování děje. Podporujeme rozvoj informatického myšlení.

Příklady

• Sadu různě dlouhých pastelek dítě uspořádá podle velikosti nebo podle barevné škály s využitím vzoru.

• Děti uspořádají kartičky s fotografiemi nebo obrázky a skládají rozfázovaný děj (příběh, pohádku, píseň, vývoj motýla, růst hrášku, postup při skládání origami).

• Společně s dětmi vyfotografujeme jednotlivé fáze děje (stavíme hrad, kreslíme obrázek, ukusujeme banán). Vytvořené fotografie využijeme pro rekonstrukci děje, který jsme s dětmi prožili.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-004-ZV5-020
Porovná základní vlastnosti látek jednotlivých skupenství na základě vlastních pokusů.

INF-INF-001-ZV5-001
Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout, vyslovuje odpovědi na základě dat.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/e78e7c

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-PMP-000-PV1-003
Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění.

Metodická podpora

Komentář

Zaměřujeme se na určení počtu reálných předmětů a postupně zařazujeme zástupné modely (prsty, puntíky na hrací kostce, žetony). Rozmístění předmětů záměrně měníme tak, aby dítě nefixovalo počet předmětů na jejich rozmístění (vzor hrací kostky). Podporujeme v různých situacích vazbu „kolik – tolik“, která je pro vnímání stejného počtu zásadní. Respektujeme individuální způsob určení počtu, sledujeme u dítěte vývojovou řadu: hmat, metoda prodlouženého prstu, zrak. Při určování počtu pracujeme i s pohybem a zvukem.

Příklady

• V průběhu spontánních činností a v běžných situacích využíváme situace pro určení množství.

• Využíváme běžné situace pro podporu ukotvení vazby „kolik-tolik“.

• Hrajeme hry, ve kterých podporujeme určování počtu kroků a zvukových signálů.

• Hrajeme deskové hry s hrací kostkou, vytváříme hrací plánky společně s dětmi.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

MAT-MAT-001-ZV5-001
Řeší problémy s přirozenými čísly (včetně nuly) v kontextu reálných situací.

CJS-CJS-006-ZV5-033
Používá peníze v běžných modelových situacích.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/fde075

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-PMP-000-PV1-004

Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů.

Metodická podpora

Komentář

Upřednostňujeme manipulaci s drobným materiálem před grafickým záznamem. Respektujeme osobitý způsob určování množství. Grafické záznamy počtu (čárky, kolečka, hvězdičky) zavádíme bez použití číslic, a tak podporujeme upevnění vazby „kolik – tolik“. Ta je podstatná pro průpravu na matematiku v základním vzdělávání.

Příklady

• Pro porovnávání kvantity využíváme manipulaci s drobným materiálem (žetony, magnety, víčka, kaštany).

• Porovnání množství provádíme nejprve pomocí manipulace a pozorujeme osobitý způsob řešení dítěte (přiřazuje systematicky – využívá párování, vytváří řady nebo skupiny).

• Podporujeme různé druhy zaznamenávání kvantity (při házení míčků do koše si děti zaznamenají úspěšný pokus čárkou, další děti stejný počet zaznamenají na počitadle nebo tvoří hada z kostek). Jednotlivé záznamy porovnáme.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

MAT-MAT-001-ZV5-001
Řeší problémy s přirozenými čísly (včetně nuly) v kontextu reálných situací.

MAT-MAT-005-ZV5-013
Řeší jednoduché reálné problémy s využitím rovnosti a nerovnosti.

CJS-CJS-004-ZV5-019
Odhadne a změří vhodnými měřidly vzdálenost, čas, hmotnost, objem a teplotu, výsledek měření uvede se správnými jednotkami a zjištěné informace využije v praktických situacích.

CJS-CJS-006-ZV5-033
Používá peníze v běžných modelových situacích.

INF-INF-003-ZV5-007
Zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data pro vymezený problém.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/763d45

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-PMP-000-PV1-005

Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary.

Metodická podpora

Komentář

Zaměřujeme se na rozlišení a popis vlastností objektů, který je základem pro objevování společných/odlišných znaků geometrických objektů. Respektujeme předmětné pojmy (střecha, věžička, měsíc, pyramida). Učitel důsledně odlišuje pojmenovávání prostorových objektů od názvů rovinných útvarů (3D objekt ze stavebnice není trojúhelník).

Příklady

• Hledáme a popisujeme tvarově zajímavé vlastnosti objektů, se kterými se dítě běžně setkává v přírodě i v blízkém okolí (kláda, kámen, ulita, dlažba, tyč u dopravní značky).

• Komunikace mezi dětmi je pro identifikaci dominantních vlastností efektivní. Volíme a umožňujeme hry ve dvojici, kdy jeden druhému popisuje, který stavebnicový díl má využít.

• Prostřednictvím modelování zajistíme rozlišování prostoru a roviny (z vystřižených 2D částí sestavíme 3D objekt).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

MAT-MAT-003-ZV5-006
Modeluje a rozpozná geometrické útvary.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/9fac28

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-PMP-000-PV1-006
Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy.

Metodická podpora

Komentář

Orientace v prostoru je pro dítě prvotní, nejprve dítě vztahuje vše vůči sobě a vlastnímu tělu. Orientaci v rovině zařazujeme postupně, nejprve na obrázku, na volné ploše, pak v mřížce a tabulce. Zařazujeme vzájemnou polohu dvou a více objektů v prostoru a v rovině podle obtížnosti (nad, pod, v, mezi, na, u, nahoře, dole, vedle). Relativní pojmy (vpravo od, vlevo od, před, za) je třeba vyhodnotit vzhledem k situaci (vůči čemu, komu, v jakém směru polohu popisujeme). Vyžadujeme i zdůvodnění, které mnohdy obhájí řešení dítěte, a můžeme tak předejít nedorozumění.

Příklady

• Vycházíme z běžných situací nejbližšího okolí dítěte a podporujeme jeho orientaci ve třídě, šatně, zahradě a v okolí.

• Využíváme pobytu i mimo mateřskou školu, v blízkém okolí či na výletě. Při procházce do okolí se ptáme, kudy půjdeme, kam odbočíme, co vidíme za křižovatkou.

• Z důvodu bezpečnosti opakujeme, kterými směry se rozhlížíme při přecházení silnice.

• Při komunikaci využíváme slovních spojení určujících polohu (postav se vedle, sedni si mezi, polož knihu nahoru do police, lžíci dej vpravo od talíře).

• Určení vzájemné polohy může být nejednoznačné a má více řešení. Citlivě vyhodnocujeme řešení dítěte v konkrétním případě (instrukci „postavte se před skluzavku“ lze vyhodnotit několika způsoby, neexistuje jedna možnost).

• Volíme slovní pokyny pro dokreslování, dolepování obrázků, zdobení 3D objektů (dortů, karnevalových čepic).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

MAT-MAT-003-ZV5-007
Orientuje se v rovině a v prostoru.

CJS-CJS-001-ZV5-002
Využívá mapy k orientaci a vyjadřování o světě kolem nás.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/38f070

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-PMP-000-PV1-007
Sestavuje prostorové objekty podle předlohy.

Metodická podpora

Komentář

Nabízíme předlohy podporující rozvoj zrakové a sluchové analýzy, vnímání vztahů a souvislostí, využívání zkušeností a zručnosti dítěte. Pracujeme s rovinnou předlohou 3D objektu (pohled na objekt z jedné strany, fotografie, kresba v perspektivě). Podporujeme tak čtení prostoru z roviny jako důležitou průpravu pro prostorové vidění.

Příklady

• Předlohy pro stavbu prostorových objektů střídáme a citlivě gradujeme pro zajištění individualizace při konstrukčních činnostech.

• Předlohy mohou být zadané 3D vzorem, kdy dítě sestavuje stejnou nebo naopak odlišnou stavbu ze stejných dílků; obrázkem nebo fotografií (prostorový pohled nikoliv pouze nárys); schématem půdorysu pro stavbu kostkových staveb s vyznačením počtu kostek; zvukovou předlohou (ústně zadávané pokyny s podmínkami vztahů a souvislostí).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-TCH-003-ZV5-003
Provádí jednoduché konstrukční činnosti s návodem i bez návodu.

MAT-MAT-003-ZV5-006
Modeluje a rozpozná geometrické útvary.

MAT-MAT-003-ZV5-008
Konstruuje geometrické útvary podle zadaných parametrů.

INF-INF-002-ZV5-004
Navrhne posloupnost kroků řešení jednoduchého problému.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/7d614b

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DJP-PMP-000-PV1-008
Určí míru objektů a porovná je pomocí poměřování.

Metodická podpora

Komentář

Porovnávání objektů je jednou ze základních činností. Děti si volí různá kritéria pro porovnávání, a zkoumají vlastnosti předmětů, jevů a postav. Podporujeme vytváření představ dítěte o míře objektů na základě vlastních zkušeností a fyzických manipulací. K měření využíváme vlastního těla dětí (kroky, stopy, lokty, pídě) a příhodných objektů (stuha, provázek, kyblík, krabice). V případě pokládání základů pro měření je dominantním znakem velikost objektů. Můžeme ji vnímat v podobě délky, obsahu či objemu. Ve všech zmíněných případech volíme reálný objekt jako vhodnou „jednotku“ (špejli, kartičku, hrnek).

Příklady

• Při manipulativních a konstrukčních činnostech využíváme situací, kdy děti potřebují dva stejně velké objekty (dvě stejně vysoké věže, aby přes ně mohly umístit střechu, dvě stejně dlouhé tyčky na základ žebříku, dvě stejné ruličky na výrobu dalekohledu).

• Porovnáváme dva objekty (jsou stejné, je jeden objekt větší/menší než druhý). Při výrobě zvířátek z kaštanů potřebujeme čtyři stejně dlouhé špejle na nohy koně nebo větší počet stejných špejlí na bodlinky pro ježka.

• Rozvíjíme představu o obsahu (zkoumáme, jestli se nám na stůl vejdou všechny kartičky pexesa).

• V rámci badatelských činností porovnáváme objem (zkoumáme, zda se nám sklenice plná vody podaří přelít do nádoby jiného tvaru a stejného objemu).

• Rozvíjíme představu o objemu (při úklidu vkládáme kostky do krabice tak, aby se tam všechny vešly, jde o vyplnění prostoru).

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

MAT-MAT-002-ZV5-005
Využívá standardní jednotky délky k odhadu, měření a porovnávání, prostřednictvím manipulace zjišťuje obsah a objem.

CJS-CJS-004-ZV5-020
Porovná základní vlastnosti látek jednotlivých skupenství na základě vlastních pokusů.

CJS-CJS-004-ZV5-019
Odhadne a změří vhodnými měřidly vzdálenost, čas, hmotnost, objem a teplotu, výsledek měření uvede se správnými jednotkami a zjištěné informace využije v praktických situacích.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/f713d2

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DDS

Dítě, ten druhý a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Sociálně-kulturní oblast je zaměřená na utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, kultivaci a obohacování jejich vzájemné komunikace. Orientuje se na socializaci dítěte mimo prostředí rodiny, rozvoj společenského chování, jednání a vystupování. Otevírá dítěti nové příležitosti k získávání zkušeností v mezilidských vztazích. Cílem je rozvíjet znalosti, dovednosti, návyky a postoje, které mu umožní aktivně se podílet na životě ve společnosti, být otevřené k individuálním potřebám, specifikům a rozmanitostem druhého, rozumět světu kultury, umění, národních tradic, duchovních a materiálních hodnot. Očekávané výsledky učení v mnoha případech směřují kromě základních gramotností i k rozvoji mediální gramotnosti.

ASO

Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti

Očekávané výsledky učení:
Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DDS-ASO-000-PV1-001
Poradí si v nové situaci.

Metodická podpora

Komentář

Sledujeme situace, které jsou pro dítě nové. Pozorujeme, jak se zorientuje, jak vyhodnocuje podmínky a zda volí vhodná řešení. Doprovázíme ho celým procesem vyrovnávání se změnou. Iniciujeme situace, ve kterých může dítě prohlubovat získané dovednosti. Podporujeme jeho interakci s dalšími dětmi i dospělými. Specificky doprovázíme dítě po dobu adaptace v mateřské škole a dalšími důležitými momenty přechodů či změn.

Příklady

• Pozorujeme a dokumentujeme chování a jednání dítěte v průběhu adaptace. Průběžně ho podporujeme v dílčích krocích. Cíleně zaznamenáváme první dny dítěte v mateřské škole a společně vytváříme například knihu „Můj první týden v mateřské škole“ či jiný výstup dokumentace do portfolia.

• Pozorujeme, jak dítě přistupuje k novým situacím v životě (poznávací, pohybové, umělecké, sociální a další; např. nový druh činnosti v MŠ, nové materiály, hry, chutě, životní situace jako narození sourozence, přechod do nové třídy, vstup do role školáka).

• Dokumentujeme a vyhodnocujeme strategie dítěte při setkání s novými situacemi.

• Cíleně podporujeme dítě ve zvládání nových situací, diskutujeme s ním a reflektujeme je. Podporujeme jeho připravenost příště reagovat na základě stávající zkušenosti.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-002-ZV5-010
Posoudí, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a digitálním prostředí, v modelové situaci se vymezí vůči nepříjemné nebo rizikové komunikaci.

CJS-CJS-005-ZV5-030
Uplatňuje respektující chování při navazování vztahů a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování, obrátí se na důvěryhodnou osobu či instituci v případě pocitu ohrožení.

DDS-ASO-000-PV1-002
Začlení se do skupiny.

Metodická podpora

Komentář
Vedeme děti k odpovědnosti za své jednání ve vztahu k druhému a za své rozhodování. Vytváříme příležitosti pro dítě, kdy může přijmout a spoluvytvářet společná pravidla, zvyklosti a prostředí, a tak podporujeme začlenění a sounáležitost. Podporujeme u dětí prosociální chování k ostatním lidem a vytváření postojů jako jsou tolerance, respekt, empatie.

Příklady

• Nabízíme činnosti a hry, v nichž se děti učí být k sobě otevření, respektující a přijímající.

• Hovoříme s dětmi o pravidlech ve společenství třídy a mateřské školy. Společně reflektujeme jejich přínos pro náš společný život.

• Nabízíme různé činnosti, které umožní porozumět právům a povinnostem členů společenství třídy, mateřské školy i společnosti.

• Vedeme děti k pochopení významu přijetí druhého, akceptace názoru, potřeb či postupu jiných dětí a dospělých.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-OSV-002-ZV5-003
Zapojuje se do interakce ve skupině, rozpoznává svůj přínos a přínos druhých ve skupinové činnosti.

CJS-CJS-002-ZV5-010
Posoudí, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a digitálním prostředí, v modelové situaci se vymezí vůči nepříjemné nebo rizikové komunikaci.

DDS-ASO-000-PV1-003
Přijímá různé sociální role.

Metodická podpora

Komentář
Vytváříme příležitosti, ve kterých děti mohou přijímat různé role. Podporujeme děti v porozumění a přijetí autorit na základě vlastní zkušenosti s vedoucí rolí, rolí podřízenou i rolí na stejné sociální úrovni.

Příklady

• Iniciujeme diskuse s dětmi, ve kterých hovoříme o různých typech situací a sociálních rolí.

• Nabízíme činnosti, v nichž si může dítě vyzkoušet různé sociální role, a tak mu umožňujeme se připravit na situace z běžného života.

• Využíváme dramatizace a prožitkového učení pro získání zkušeností dítěte s autoritami a jejich významem.

• Hovoříme o rozmanitých variantách sociálních rolí ve společnosti a hledání naší odpovědnosti k sobě navzájem.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-OSV-002-ZV5-003
Zapojuje se do interakce ve skupině, rozpoznává svůj přínos a přínos druhých ve skupinové činnosti.

CJS-CJS-002-ZV5-010
Posoudí, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a digitálním prostředí, v modelové situaci se vymezí vůči nepříjemné nebo rizikové komunikaci.

DDS-ASO-000-PV1-004
Ovlivňuje směřování společné činnosti.

Metodická podpora

Komentář
Vytváříme příležitosti, kdy děti spolurozhodují o činnostech či společném programu. Pozorujeme a podporujeme děti při kooperativních a spontánních činnostech. Podporujeme zájem dítěte účastnit se rozhodování o společných činnostech. Vedeme děti k odpovědnosti za svá rozhodnutí v rámci rozhodovacího procesu ve skupině a třídě.

Příklady

• Nabízíme prosociální činnosti, v nichž se děti učí společně realizovat aktivitu a samostatně upravovat její směřování i průběh.

• Vytváříme příležitosti pro aktivní zapojení dětí do plánování programu třídy (hlasování, formulace preferencí dětí k programu, volba tématu pro komunitní odpoledne s rodiči, vybírání pohybových her, volba materiálů).

• Vedeme děti k převzetí odpovědnosti za rozhodnutí a realizaci dohodnutých činností.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-OSV-002-ZV5-003
Zapojuje se do interakce ve skupině, rozpoznává svůj přínos a přínos druhých ve skupinové činnosti.

CZB-TEV-002-ZV5-009
Při pohybových činnostech jedná v duchu fair play, respektuje pohybové dovednosti, předpoklady a zájmy ostatních.

DDS-ASO-000-PV1-005
Navazuje a udržuje dětská přátelství.

Metodická podpora

Komentář

Vytváříme příležitosti pro poznání charakteristik kamarádství, přátelství a vzájemných vztahů. Umožňujeme dětem z různých skupin společná setkávání pro poznávání, vytváření a posilování vzájemných vztahů. Diskutujeme s dětmi o významu přátelství pro lidský život. Hovoříme o hranicích v přátelství, o bezpečných vztazích, důvěře i ochraně před nezdravými vztahy.

Příklady

• Reflektujeme s dětmi různé podoby kamarádství, přátelství a soudržnosti a vzájemné pomoci lidí.

• Na příbězích s dětmi vyvozujeme charakteristiky různých podob vztahů ve společnosti. Využíváme příběhy s dětskými hrdiny, bajky, vhodnou filmovou tvorbu pro děti, divadlo.

• V návaznosti na fiktivní příběhy můžeme podporovat vztahy dětí ve třídě i jejich vztahy s vrstevníky v rodině i v blízkém okolí.

• Nabízíme prosociální činnosti vedoucí k prevenci rizikových vztahů s vrstevníky.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-002-ZV5-010
Posoudí, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a digitálním prostředí, v modelové situaci se vymezí vůči nepříjemné nebo rizikové komunikaci.

CJS-CJS-005-ZV5-030
Uplatňuje respektující chování při navazování vztahů a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování, obrátí se na důvěryhodnou osobu či instituci v případě pocitu ohrožení.

ZEH

Základy etikety a morální hodnoty

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DDS-ZEH-000-PV1-001
Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.

Metodická podpora

Komentář

Využíváme prožité i modelové situace, které jsou důležité v životě dítěte. Dětem tak přibližujeme způsoby zdvořilého chování a vhodné interakce mezi lidmi. Vytváříme příležitosti pro vyzkoušení a osvojení vzorců vhodného vystupování v kontaktu s dospělými i dětmi v různých sociálních rolích.

Příklady

• Pokud je to možné, vzniklou situaci využijeme pro diskusi a reflexi chování dětí a dospělých s daném momentu. Není-li to možné, zaznamenáme situaci např. na fotografii či krátké video a vracíme se k ní s dětmi při vhodné chvíli.

• Vytváříme příležitosti pro to, aby si děti mohly osvojit vhodné komunikační prostředky a rozuměly tomu, že jazyk využíváme různě, podle toho, v jaké sociální roli se nachází mluvčí ve vztahu k posluchači.

• Navštěvujeme různá místa a prostředí, která vyžadují specifické chování.

• Podporujeme činnosti, v nichž si mohou děti vyzkoušet různé typy rolí a s tím spojené vzorce chování.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-002-ZV5-008
Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.

DDS-ZEH-000-PV1-002
Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.

Metodická podpora

Komentář

Hovoříme s dětmi o hodnotě věcí kolem nás. Společně s dětmi hledáme jednotlivé příklady, jak věci vznikají. Zdůrazňujeme také to, že za jejich existencí je lidská práce a spotřebované přírodní zdroje. S dětmi zdůvodňujeme, proč jsou hračky, pomůcky a věci pro nás prospěšné. Vedeme děti k respektu a udržitelnému chápání materiálních hodnot oproti konzumnímu přístupu k věcem.

Příklady

• Při kontaktu s hračkami, pomůckami a věcmi ve třídě učitel šetrné zacházení demonstruje svým osobním příkladem.

• Při každodenním pobytu ve třídě posilujeme a pozitivně komentujeme správné zacházení s hračkami, pomůckami a věcmi.

• V případech, kdy je to možné, ukazujeme dětem, že lze věci opravit, renovovat a znovu používat.

• Pomůcky či hračky s dětmi společně vyrábíme, umožníme tak porozumět úsilí, které stojí za vznikem věcí.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-002-ZV5-008
Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.

DDS-ZEH-000-PV1-003
Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.

Metodická podpora

Komentář

Reflektujeme s dětmi potřeby jednotlivců i nás jako společenství. Pomáháme dětem rozpoznat jejich vlastní potřeby a naplňovat je s ohledem na ostatní. Využíváme běžných situací a činností k reflexi vzorců chování dětí ve skupině. Společně s dětmi vytváříme vlastní pravidla a vyhodnocujeme jejich efektivitu. Oceňujeme, pokud někdo jedná spravedlivě. Učíme se nahlížet otázky spravedlnosti v různých situacích kolem nás. Pravidla společenského soužití vnímáme jako široký pojem, pod který patří sociální pravidla, morální hodnoty, práva, povinnosti a odpovědnost každého v aktuální situaci a své roli.

Příklady

• Diskutujeme s jednotlivci i skupinou dětí jejich potřeby a způsoby naplnění.

• Pravidla ve třídě formulujeme spolu s dětmi v návaznosti na aktuálně vzniklé situace, společně vytváříme vizualizaci a vyvěsíme ji na viditelném místě.

• Učíme děti pracovat s pravidly. Pozorujeme, zda si děti pravidla zvnitřnily a hovoříme s dětmi o tom, jak se nám daří se podle pravidel řídit, co potřebujeme upravit a co už jsme zvládli.

• Podporujeme děti v uvědomění významu pravidel pro harmonické soužití v třídě, ale také v přesahu na pravidla soužití ve společnosti.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-002-ZV5-009
Rozpozná v modelových situacích, které právo člověka bylo porušeno nebo jaká povinnost byla zanedbána.

CJS-CJS-001-ZV5-005
Prokáže pochopení principu hlasování a jeho významu pro život v demokratické společnosti.

DDS-ZEH-000-PV1-004
Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.

Metodická podpora

Komentář

Hra má edukativní přínos pro děti, protože jim umožňuje rozvíjet celé spektrum dovedností. Patří k nim také osvojování, vytváření a dodržování pravidel. Předpokládáme, že pokud se naučí děti dodržovat pravidla her, spontánních i řízených činností, bude se to promítat i v dodržování pravidel v běžném životě. Při tvorbě pravidel spolupracujeme s dětmi, dbáme na jejich přiměřené množství, konkrétní a pozitivní formulaci, srozumitelnost a kontrolovatelnost. Učitel je dětem při dodržování pravidel příkladem, průběžně na konkrétní situaci ověřuje porozumění pravidlům, pozitivně hodnotí jejich dodržování.

Příklady

• Pravidla formulujeme v podobě popisu očekávaného chování dětí.

• Pravidla je vhodné společně s dětmi graficky zpracovat tak, aby jim děti rozuměly.

• Každý školní rok vytváříme s dětmi pravidla znovu, postupně podle potřeby a tak, aby byla srozumitelná všem. V průběhu roku existující pravidla s dětmi revidujeme.

• V případě porušování pravidel hledáme spolu s dětmi příčiny jejich nedodržování a diskutujeme s nimi o následcích.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-002-ZV5-009
Rozpozná v modelových situacích, které právo člověka bylo porušeno nebo jaká povinnost byla zanedbána.

CJS-CJS-002-ZV5-008
Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.

CZB-TEV-002-ZV5-007
Dodržuje základní pravidla jednoduchých her a soutěží, adekvátně reaguje na zjevné přestupky.

CJS-CJS-001-ZV5-005
Prokáže pochopení principu hlasování a jeho významu pro život v demokratické společnosti.

DDS-ZEH-000-PV1-005
Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.

Metodická podpora

Komentář

Iniciujeme činnosti, ve kterých děti zaujímají stanovisko, formulují a obhajují svůj názor, reflektují jej ve vztahu k druhým a navrhují jeho úpravy. Podporujeme děti v naslouchání druhému a řešení konfliktů prostřednictvím sdílení svých názorů, formulování potřeb a domluvy.

Příklady

• Využíváme přirozeně vzniklé situace a iniciujeme momenty, ve kterých s dětmi diskutujeme o různých pohledech a variantách řešení.

• Vedeme děti k porozumění, že vždy existuje řada možností, z nichž vybíráme podle situace, názorů a potřeb všech zúčastněných.

• Vedeme děti k uvědomění, že dělat kompromis je užitečné. Je cestou k naplňování cílů a potřeb společenství i jednotlivců. Názor každého je důležitý bez rozdílu jeho pozice ve skupině, znevýhodnění nebo naopak jeho výsadního postavení.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-OSV-002-ZV5-003
Zapojuje se do interakce ve skupině, rozpoznává svůj přínos a přínos druhých ve skupinové činnosti.

CJS-CJS-002-ZV5-010
Posoudí, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a digitálním prostředí, v modelové situaci se vymezí vůči nepříjemné nebo rizikové komunikaci.

CJS-CJS-001-ZV5-005
Prokáže pochopení principu hlasování a jeho významu pro život v demokratické společnosti.

SLK

Svět lidí a kultury

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DDS-SLK-000-PV1-001
Pojmenuje místo a zemi, ve které žije.

Metodická podpora

Komentář
Podporujeme rozvoj povědomí dítěte o místě, kde žije. Napomáháme rozvoji kladného vztahu dítěte k obci, regionu a zemi.

Příklady

• Objevujeme s dětmi okolí mateřské školy a pojmenováváme místa, kde se nacházíme, co vidíme v okolí.

• Pokud se přirozeně setkáme s mapami či orientačními tabulemi, využíváme je pro rozvoj představ dětí o jejich okolí a orientaci v něm. Využíváme vlastní mapy, plány a schémata krajiny při plánování a realizaci činností. Motivujeme děti k tvorbě vlastních map.

• Pozorujeme a dokumentujeme změny v našem regionu a místě.

• Navštěvujeme kulturní, přírodní i technické památky v okolí.

• Rozvíjíme povědomí dětí o České republice, státních symbolech a historii naší země.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-001-ZV5-004
Posoudí na základě lokalizace specifika vlastního regionu, krajů ČR, sousedních států ČR a vybraných států v odlišných částech Evropy i světa a vliv těchto specifik na život v nich.

DDS-SLK-000-PV1-002
Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.

Metodická podpora

Komentář
Mateřská škola je otevřenou institucí, je součástí komunity a obce. Spolupodílí se na akcích a slavnostech, které podporují kulturní tradice a zvyky, setkávání a mezigenerační vztahy.

Příklady

• Vyhledáváme příležitosti spolupráce mateřské školy s místními organizacemi a spolky s možností aktivního zapojení dětí.

• Připravujeme s dětmi akce podporující regionální tradice, kterých se může účastnit i veřejnost.

• Sledujeme kulturní dění v našem okolí a využíváme jej jako příležitost k vrůstání do komunity. Navštěvujeme s dětmi památníky a muzea v okolí.

• Tvoříme s dětmi s využitím potenciálu regionálních tradic.

• Seznamujeme děti prostřednictvím praktických činností s životem předchozích generací. Využíváme k tomu tradiční nástroje, pracovní postupy a techniky.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-003-ZV5-014
Vyjádří vlastními slovy význam vybraných státních svátků, významných dnů, regionálních výročí a tradic.

CJS-CJS-003-ZV5-013
Porovná, jak lidé žili dříve a jak žijí dnes.

CJS-CJS-002-ZV5-011
Uvede příklady toho, v čem se shoduje a čím se liší život různých lidí.

UAK-VFV-003-ZV5-007
Uvede příklad kulturní události či kulturní instituce ve svém nejbližším okolí.

UAK-HTD-003-ZV5-007
Uvede příklady hudebních, divadelních nebo tanečních projevů, kulturní tradice, kulturní instituce vztahující se k těmto druhům umění ve svém nejbližším okolí, lokalitě či regionu.

DDS-SLK-000-PV1-003
Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.

Metodická podpora

Komentář

Vycházíme z rozmanitosti dětí a dospělých v naší třídě a mateřské škole. Reflektujeme ji s dětmi jako přirozenou charakteristiku v naší společnosti a zdroj pro náš rozvoj. Vyhledáváme příležitosti pro seznamování dětí s různými aspekty rozmanitostí lidí, rodin, generací, kultur, jazyků, zemí a tradic. Škola vytváří prostředí podporující respekt, porozumění a otevřenost vůči různorodosti každého jeho člena. Přirozeně vzniklé situace využíváme k tomu, abychom u dětí posilovali otevřený a respektující postoj k rozmanitosti.

Příklady

• Všímáme si rozmanitostí, mluvíme s dětmi o jedinečnosti každého z nás.

• Využíváme knihy, pohádky a příběhy a vedeme děti k porovnávání s jejich osobní zkušeností.

• Mateřská škola se může zapojit do meziregionální i mezinárodní spolupráce škol. Tím dává dětem příležitost přímého kontaktu s jinými přístupy a zvyky, podněcuje k hledání společného i uvědomění si odlišností.

• Objevujeme spolu s dětmi naši rozmanitost, rozmanitost lidí ve společnosti v širším kontextu. Využíváme prožitkové a situační učení, spolupracujeme s rodinami dětí.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

UAK-HTD-001-ZV5-002
Využívá jednoduché postupy a prostředky vycházející z hudby, tance, divadla při samostatných i společných interpretačních a tvůrčích činnostech.

CJS-CJS-002-ZV5-011
Uvede příklady toho, v čem se shoduje a čím se liší život různých lidí.

CJS-CJS-001-ZV5-004
Posoudí na základě lokalizace specifika vlastního regionu, krajů ČR, sousedních států ČR a vybraných států v odlišných částech Evropy i světa a vliv těchto specifik na život v nich.

DDS-SLK-000-PV1-004
Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými.

Metodická podpora

Komentář

Využíváme přirozeně vzniklých situací. Pomocí situačního učení a dramatických činností pomáháme dětem porozumět reálným situacím, s nimiž se mohou potkat v běžném životě. Upozorňujeme na možná rizika a diskutujeme o způsobech, jak se zachovat s ohledem na vlastní bezpečí. Spolupracujeme s odborníky zaměřujícími se na bezpečné chování v rizikových situacích.

Příklady

• Využíváme modelové situace, abychom děti připravili na možné varianty při setkání s cizím člověkem.

• Využíváme dětskou literaturu i zkušenosti dětí pro diskusi nad různými způsoby vhodného chování v rizikových situacích.

• Vedeme děti k rozlišení, kdo je cizí člověk a kdo je blízká osoba.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-002-ZV5-008
Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.

CJS-CJS-005-ZV5-030
Uplatňuje respektující chování při navazování vztahů a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování, obrátí se na důvěryhodnou osobu či instituci v případě pocitu ohrožení.

CJS-CJS-005-ZV5-025
Předvede v modelové situaci základní techniky odmítnutí návykových látek a posoudí vliv návykových látek a závislostního chování na zdraví člověka.

DDS-SLK-000-PV1-005
Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu.

Metodická podpora

Komentář
Diskutujeme s dětmi o tom, co jsou citlivé informace a komu je můžeme sdělit. Téma sdílení informací je důležité i v souvislosti s bezpečností ve virtuálním prostředí. Ve spolupráci s rodinou hovoříme o specificích využívání aplikací a sociálních sítí v předškolním věku, seznamujeme děti s možnými riziky.

Příklady

• Vytváříme povědomí o významu soukromí. Uvádíme konkrétní příklady toho, co je vhodné sdílet s druhým a co ne.

• S dětmi si cíleně všímáme situací, které se týkají ochrany soukromí a bezpečí jednotlivých dětí, skupin i blízkých osob. Učíme je být všímaví k sobě navzájem a vytvářet sounáležitost mezi dětmi.

• Modelujeme situace nebo využíváme situační učení a dramatizaci ke zdůraznění významu soukromí.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-002-ZV5-008
Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.

ZKV

Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování

Očekávané výsledky učení:
Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DDS-ZKV-000-PV1-001
Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.

Metodická podpora

Komentář
Vytváříme příležitosti ke hře na tělo. Pro autentické hudební projevy dětí využíváme hudební i improvizované nástroje. Využíváme receptivní činnosti pro poslech říkadel, hudebních skladeb a písní. Propojujeme činnosti vokální, rytmické a hudebně pohybové, instrumentální a poslechové, podporujeme tvořivost dětí. Vybíráme vhodnou hudební produkci pro podporu pohybových činností.

Příklady

• Zařazujeme rytmizace a rytmický přednes dětských veršovaných útvarů s možným doprovodem hrou na tělo zdůrazňující metrum a rytmus, hrou na orffovské nástroje.

• Využíváme rytmické pohyby a taneční prvky založené na metrické chůzi.

• Využíváme obsah pohádky, příběhu k hudebně pohybové dramatizaci.

• Propojujeme dětské písně s pohybovým a instrumentálním doprovodem. Respektujeme charakter písní a doplňujeme je dechovými, artikulačními a hlasovými cvičeními.

• Vybíráme časově přiměřené poslechové skladby seznamující děti s hudebními nástroji, s hudebními žánry, druhy a styly. Hudbu propojujeme s pohybem, výtvarnými činnostmi a relaxací.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

UAK-HTD-002-ZV5-004
Rozvíjí a buduje svůj vztah k hudbě pomocí poslechových činností a propojuje svou zkušenost se základními prvky hudební řeči.

UAK-HTD-001-ZV5-002
Využívá jednoduché postupy a prostředky vycházející z hudby, tance, divadla při samostatných i společných interpretačních a tvůrčích činnostech.

UAK-HTD-001-ZV5-001
Zapojuje se aktivně do her, cvičení a tvořivých činností, v nichž získává, upevňuje a rozvíjí základní reprodukční, interpretační i tvůrčí dovednosti.

DDS-ZKV-000-PV1-002
Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.

Metodická podpora

Komentář
Využíváme činnosti zaměřené na poznávání a rozlišování různých rolí. Vytváříme prostředí inspirující děti k improvizaci a ke spontánní dramatické hře ve skupině.

Příklady

• Nabízíme dětem takové podněty pro dramatickou hru, které jim připraví bezpečné prostředí pro spontánní a tvořivé jednání v nejrůznějších situacích, postavách či rolích.

• Nabízíme jednoduché příběhy a známé situace, ve kterých se děti dobře orientují. V nich mají možnost zažít jednoduché herní akce, počátky vstupu do fiktivních rolí a jednání v nich.

• Podporujeme možnost autenticky reagovat na jednoduché herní a dramatické podněty.

• Využíváme nástroje, předměty, rekvizity, loutky, kostýmy a jejich části, hudební a výtvarné podněty k dramatické hře. Zapojujeme děti do tvorby kulis, využíváme hru světel.

• Podporujeme vlastní aktivní komentář dětí k danému tématu. Využíváme tělo, gesta, mimiku, zvuky a hlas jako nástroje sdělení.

• Propojujeme divadelní zážitky s aktivitami spojenými s rozborem a vytváříme dětem prostor pro hodnocení postav, prostředí, zápletek, dramatických situací a pointy.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

UAK-HTD-001-ZV5-002
Využívá jednoduché postupy a prostředky vycházející z hudby, tance, divadla při samostatných i společných interpretačních a tvůrčích činnostech.

JJK-CJL-001-ZV5-009
Tvořivě pracuje s uměleckým textem.

JJK-CJL-001-ZV5-008
Vyjadřuje svoje prožitky ze čtení nebo poslechu uměleckého textu.

UAK-HTD-001-ZV5-001
Zapojuje se aktivně do her, cvičení a tvořivých činností, v nichž získává, upevňuje a rozvíjí základní reprodukční, interpretační i tvůrčí dovednosti.

DDS-ZKV-000-PV1-003
Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.

Metodická podpora

Komentář

Nabízíme příležitosti pro tvůrčí výtvarné činnosti, podporujeme experimentování s barvami, materiály, technikami a podněcujeme tak různé vyjadřovací možnosti dětí. Využíváme výtvarný projev dětí jako komunikační prostředek. Aktivizujeme smyslovou citlivost, vnímání, myšlení, prožívání, představivost a fantazii. Hledáme estetické hodnoty v běžných životních situacích, přírodě, městech a obcích, v médiích.

Příklady

• Nabízíme dětem činnosti s různými materiály a výtvarnými prostředky, rozvíjíme výtvarně technické dovednosti.

• Zařazujeme rozmanité výtvarné projekty, v nichž děti řeší výtvarné problémy.

• Rozvíjíme výtvarný jazyk, výrazové možnosti různých technik a postupů a vizuální gramotnost, tedy porozumění obrazovým informacím a jejich kritické vnímání.

• Využíváme různé formy a možnosti seznamování dětí s uměním.

• Ověřujeme komunikační účinky výtvarných děl svých vlastních, ostatních dětí a profesionálů. Vedeme reflektivní dialogy, interpretujeme, pěstujeme empatii a otevřenost.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

JJK-CJL-001-ZV5-008
Vyjadřuje svoje prožitky ze čtení nebo poslechu uměleckého textu.

UAK-VFV-001-ZV5-001
Uplatňuje a kombinuje při vlastní výtvarné tvorbě linie, tvary, barvy v ploše i prostoru a objevuje vztahy mezi nimi.

UAK-VFV-001-ZV5-004
Experimentuje s výtvarnými a filmovými prostředky a uplatní je ve vlastní tvorbě a tvořivé hře.

DDS-ZKV-000-PV1-004
Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.

Metodická podpora

Komentář

Nabízíme příležitosti pro tvůrčí činnosti a podporujeme experimentování s rozmanitými materiály. Podporujeme tvoření z improvizovaných, tradičních a přírodních materiálů. Podporujeme fantazii dětí, kultivujeme estetické vnímání a tříbení vkusu.

Příklady

• Využíváme při tvoření přírodní materiály získané při pobytu venku.

• Nabízíme k vytváření jednoduché náměty, a to včetně obrazových návodů.

• Podporujeme experimentování s různými materiály, nabízíme k tvoření dostupné modelovací hmoty a barvy.

• Připravujeme s dětmi vlastní modelovací hmoty a zkoumáme vlastnosti vytvořených výrobků.

• Zařazujeme rozmanité projekty, v nichž děti projevují svoji fantazii a využívají své zkušenosti.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-TCH-001-ZV5-001
Zhotovuje výrobky z technického materiálu s využitím tradičních, inovativních a digitálních technologií za dodržení zásad hygieny a bezpečnosti práce.

UAK-VFV-001-ZV5-004
Experimentuje s výtvarnými a filmovými prostředky a uplatní je ve vlastní tvorbě a tvořivé hře.

DDS-ZKV-000-PV1-005
Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

Metodická podpora

Komentář

Využíváme běžné situace a příležitosti pro rozvoj zručnosti dětí, nabízíme k tomu reálné nástroje a nářadí, dbáme na bezpečnost. Poskytujeme náměty pro konstrukční, robotické a polytechnické činnosti. Využíváme hry, didaktické pomůcky a vhodná robotická zařízení.

Příklady

• Rozvíjíme zručnost při ovládání pracovních nástrojů (nůžky, pinzeta, pilník, šroubovák, kladívko, kleště, pilka).

• Zapojujeme děti do péče o zahradu a okolí a podporujeme jejich schopnost pracovat s vhodným nářadím (hrábě, lopaty, smetáky, motyčky, sázecí kolíky).

• Nabízíme dětem při konstrukčních činnostech kostky, tradiční a kreativní stavebnice.

• Vytváříme objekty s využitím běžných předmětů.

• Při polytechnických a konstrukčních činnostech využíváme podnětné didaktické pomůcky a robotická zařízení.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-TCH-001-ZV5-001
Zhotovuje výrobky z technického materiálu s využitím tradičních, inovativních a digitálních technologií za dodržení zásad hygieny a bezpečnosti práce.

CSP-TCH-002-ZV5-002
Používá běžné nářadí a nástroje pro péči o domácnost, zahradu nebo zeleň v interiéru.

CSP-OSV-003-ZV5-005
Rozpoznává různé druhy profesí ve svém blízkém okolí a sdílí zkušenosti se zapojením do pracovních činností ve svém domácím prostředí.

DAS

Dítě a svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Environmentální oblast je zaměřená na rozvoj povědomí dítěte o světě, jeho proměnách, vlivu člověka na životní prostředí a jeho trvale udržitelný rozvoj. Cílem je podporovat dítě ve vnímání rozmanitosti světa i přírody a vést ho k bezpečnému chování. Očekávané výsledky učení směřují k odpovědnému jednání, pozitivnímu postoji dítěte k životnímu prostředí a kromě základních gramotností i k rozvoji přírodovědné gramotnosti.

PSP

Poznávání světa a přírody

Očekávané výsledky učení: Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DAS-PSP-000-PV1-001

Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.

Metodická podpora

Komentář

Poznáváme školu, její okolí, obec. Seznamujeme děti s místem, kde žijí. Využíváme častý pobyt venku pro přímý kontakt dětí s přírodou.

Příklady

• Seznamujeme děti ve třídě a v mateřské škole se všemi místy, prostory a vybavením, vyvozujeme společně, co k čemu slouží.

• Pozorujeme okolí, komentujeme, co vidíme. Při sdílení zkušeností využíváme to, co už děti znají.

• Pořádáme s dětmi výpravy do okolí, zařazujeme tematicky laděné vycházky, prohlídky, exkurze, návštěvy veřejných míst, kulturních, sportovních a společenských akcí.

• Sestavujeme modely z krabic, kostek, stavebnic, a vytváříme plánky třídy, mateřské školy a jejího okolí.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-003-ZV5-012
Zkoumá lokální historii prostřednictvím vlastního bádání nejméně ve dvou zdrojích.

UAK-VFV-003-ZV5-007
Uvede příklad kulturní události či kulturní instituce ve svém nejbližším okolí.

CJS-CJS-001-ZV5-001
Vymezí hlavní typy krajiny a demonstruje rozdíly mezi nimi z hlediska přírody a lidské společnosti na úrovni lokální, regionální a globální.

CJS-CJS-001-ZV5-004
Posoudí na základě lokalizace specifika vlastního regionu, krajů ČR, sousedních států ČR a vybraných států v odlišných částech Evropy i světa a vliv těchto specifik na život v nich.

DAS-PSP-000-PV1-002

Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy.

Metodická podpora

Komentář

Vytváříme příležitosti pro získávání prožitků a osobních zkušeností dětí. Slovně popisujeme okolí, činnosti, jevy, a tím vytváříme základ pro znalosti a bohatou slovní zásobu.

Příklady

• Podněcujeme děti k poznávání prostřednictvím všech smyslů, nabízíme dětem dostatek příležitostí k manipulaci při objevování živé i neživé přírody.

• Při pobytu v přírodě sbíráme přírodniny, které dále využíváme ke zkoumání a tvoření.

• Vedeme děti k porovnávání svých zkušeností s různými zdroji informací, pracujeme s dětskými encyklopediemi a vzdělávacími materiály.

• Nabízíme a využíváme pro spontánní i řízenou činnost 3D modely zvířat a přírodnin a podporujeme používání jejich správných názvů.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-004-ZV5-018
Oceňuje rozmanitost přírody a způsobů jejího poznávání na základě reflexe společně prožité výukové zkušenosti.

CJS-CJS-004-ZV5-015
Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.

DAS-PSP-000-PV1-003
Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody.

Metodická podpora

Komentář

Zařazujeme poznávací, zážitkové, badatelské, experimentální, projektové i produktivní činnosti zaměřené na poznávání okolního světa a přírody.

Příklady

• Při volné hře venku nabízíme činnosti a pomůcky, které dávají příležitosti pro poznávání přírody.

• Využíváme autentických zážitků a přirozeného zájmu dětí. Pozorujeme objekty z přírody při pobytu venku a zážitky i poznatky dále zpracováváme.

• Pracujeme s encyklopediemi, vyhledáváme informace na internetu, pojmenováváme vlastnosti a jevy, zaznamenáváme poznatky do dětského portfolia.

• Podněcujeme děti k hledání podobností a rozdílů živé i neživé přírody.

• Vytváříme příležitosti pro aktivitu dětí, zvídavost, tvořivost a objevování. Oceňujeme vlastní objevy dětí, podněcujeme je v experimentování.

• Vedeme děti k poznávání přírodních zákonitostí.

• Umožňujeme dětem učit se základům vědeckého pozorování - mapování problému, odhad a posouzení předpokládaného výsledku, pokus, hodnocení, diskuse, závěr a vyhodnocení.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-004-ZV5-017
Porovná jednotlivé organismy z hlediska jejich podobných a odlišných znaků a vzájemné příbuznosti.

CJS-CJS-004-ZV5-015
Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.

INF-INF-001-ZV5-003
Odvodí informace z daného modelu.

DAS-PSP-000-PV1-004
Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.

Metodická podpora

Komentář

Nabízíme dětem badatelské a zážitkové činnosti, které podporují přirozený zájem o pozorování, zkoumání, hledání principu, vlastností a způsobu fungování věcí a jevů. Společně s dětmi hovoříme o procesu a výsledcích naší činnosti, pojmenováváme jevy a děje.

Příklady

• Pravidelně sledujeme počasí, pojmenováváme jevy a proměny v přírodě, následně je zaznamenáváme a navzájem porovnáváme.

- Pozorujeme a popisujeme jevy a informace získané z prostředí či krajiny.
- Využíváme přírodní jevy a děje jako motivaci k aktivitám.
- Spolupracujeme s odborníky, zařazujeme vzdělávací programy.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-004-ZV5-021
Charakterizuje Zemi jako jednu z planet Sluneční soustavy.

CJS-CJS-004-ZV5-018
Oceňuje rozmanitost přírody a způsobů jejího poznávání na základě reflexe společně prožité výukové zkušenosti.

CJS-CJS-004-ZV5-015
Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.

DAS-PSP-000-PV1-005
Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.

Metodická podpora

Komentář

Volíme činnosti pozitivně ovlivňující vztah dětí k vědě, technice a životnímu prostředí. Podporujeme zájem dětí o poznávání přírody a světa techniky. Využíváme přirozené podněty, situace i osobní příklady dospělých. Postupně seznamujeme děti s možnostmi využití digitálních technologií, jejich účelem a přínosem.

Příklady

- Pořádáme s dětmi výpravy do přírody.
- Zajišťujeme přímý kontakt s přírodou a rozlišujeme, co je dílem přírody a co výsledkem činnosti člověka.
- Seznamujeme děti se způsoby využití přírody člověkem.
- Porovnáváme práci našich předků s prací dnes, představujeme dětem řemesla.
- Využíváme návštěv muzeí, výstav, exkurzí k seznámení s významem techniky, spolupracujeme s různými odborníky. Dbáme na to, aby informace byly dětem předávány v přiměřené formě a vždy správně.
- Vybízíme děti, aby na informace reagovaly vyjádřením svého názoru s uplatněním vlastní zkušenosti. Pokud neznáme odpověď na otázku, hledáme ji společně s dětmi pomocí encyklopedií, digitálních technologií nebo odborníků.
- Připomínáme si významné události a svátky spojené s přírodou a technikou.
- Seznamujeme děti se smysluplným využitím technologií. Všímáme si využití techniky a přírodních zdrojů pro náš život, život v obci a okolí.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-004-ZV5-018
Oceňuje rozmanitost přírody a způsobů jejího poznávání na základě reflexe společně prožité výukové zkušenosti.

CJS-CJS-004-ZV5-015
Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.

ZPO

Životní prostředí a jeho ochrana

Očekávané výsledky učení:
Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DAS-ZPO-000-PV1-001
Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim.

Metodická podpora

Komentář

Pozorujeme a objevujeme rozmanitost a změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Porovnáváme různá přírodní prostředí a jejich proměny i v důsledku činnosti člověka. Podporujeme schopnost dětí přizpůsobovat se změnám v přírodě i ve svém okolí.

Příklady

• Pozorujeme a porovnáváme změny v přírodě v průběhu ročních období, při vlivu počasí nebo činnosti člověka.

• Vedeme děti k utváření kladného vztahu ke konkrétnímu místu v přírodě.

• Sledujeme proměny stejného místa v průběhu času.

• Porovnáváme podobu blízkého okolí v současnosti a v historii.

• Všímáme si a diskutujeme s dětmi o tom, jak se lidé přizpůsobovali změnám v přírodě v minulosti a jak se jim přizpůsobujeme my.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-004-ZV5-021
Charakterizuje Zemi jako jednu z planet Sluneční soustavy.

CJS-CJS-004-ZV5-016
Zhodnotí vliv podmínek prostředí na životní funkce a projevy vybraných organismů na základě vlastního pokusu.

CJS-CJS-001-ZV5-003
Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/cba6ef

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DAS-ZPO-000-PV1-002
Udržuje pořádek v blízkém prostředí.

Metodická podpora

Komentář

Vedeme děti k samostatné péči o prostředí v mateřské škole a v blízkém okolí. Dáváme dětem možnost prožít pocit radosti z vlastní i společné práce a jejích výsledků. Zdůvodňujeme význam udržování pořádku pro nás i životní prostředí.

Příklady

• Ukazujeme dětem vlastním příkladem, jak aktivně přistupovat k udržování pořádku a k péči o blízké prostředí.

• Při používání a pojmenovávání pomůcek i nářadí využíváme zkušenosti dětí.

• Diskutujeme s dětmi o tom, co nám udržování pořádku přináší.

• Při pobytu venku dbáme na pořádek, všímáme si případného nepořádku a reagujeme na něj. Používáme ochranné prostředky.

• Pořádáme akce pro děti a rodiče, zapojujeme je do péče o pořádek v blízkém okolí.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CSP-TCH-002-ZV5-002
Používá běžné nářadí a nástroje pro péči o domácnost, zahradu nebo zeleň v interiéru.

CJS-CJS-001-ZV5-003
Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/9cf5b4

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DAS-ZPO-000-PV1-003
Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí.

Metodická podpora

Komentář
Nabízíme činnosti přispívající k péči o životní prostředí a podporujeme porozumění jejich významu.

Příklady

• Vedeme děti vlastním příkladem k citlivému přístupu k přírodě.

• Seznamujeme děti s činnostmi, které pozitivně ovlivňují životní prostředí a upozorňujeme na ty, které životnímu prostředí škodí. Na příkladech dětem ukazujeme důsledky necitlivého zásahu do přírody a naopak šetrné péče.

• Zjišťujeme, experimentujeme, měníme podmínky a pozorujeme, co životnímu prostředí škodí nebo prospívá.

• Zapojujeme děti, rodiče a komunitu do ekologicky zaměřených programů a výzev.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-004-ZV5-015
Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.

CJS-CJS-001-ZV5-003
Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/74213e

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DAS-ZPO-000-PV1-004
Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit.

Metodická podpora

Komentář
Vedeme děti k osobní zodpovědnosti a vytváříme příležitosti k aktivnímu zapojení při udržování a utváření životního prostředí. Spolu s dětmi rozlišujeme, která činnost může zdraví okolního prostředí podporovat a která poškozovat.

Příklady

- Vedeme děti vlastním příkladem k udržitelným přístupům.
- Třídíme odpad, sbíráme suroviny, dáváme dětem příležitost zažít pozitivní dopad těchto činností.
- Využíváme věci opakovaně a zdůvodňujeme s dětmi naše konání. Společně renovujeme a recyklujeme.
- Seznamujeme děti s postupy každodenních činností, které jsou k přírodě šetrné.
- Rozlišujeme s dětmi, které z věcí jsou z obnovitelných zdrojů.
- Šetříme vodu, energie a materiál, společně s dětmi redukujeme jejich spotřebu.
- Zapojujeme děti, rodiče a komunitu do aktivit, které podporují udržitelné přístupy.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-004-ZV5-015
Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.

CJS-CJS-001-ZV5-003
Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/4150f0

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DAS-ZPO-000-PV1-005
Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.

Metodická podpora

Komentář

Vytváříme příležitosti pro pracovní, pěstitelské a chovatelské činnosti. Podporujeme pozitivní vztah a sdílenou radost při péči o rostliny a živočichy.

Příklady

- Pečujeme o volně žijící zvířata, přizpůsobujeme tomu i prostředí zahrady školy.
- Společně s dětmi pěstujeme rostliny, pozorujeme je a zjišťujeme, co pro růst potřebují.
- Ochutnáváme s dětmi výpěstky, využíváme je k dochucování jídel, vaření, zavařování, sušení.
- Chováme živočichy a pečujeme o ně společně s dětmi.
- Spolupracujeme s odborníky při péči o rostliny a živočichy.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-004-ZV5-017
Porovná jednotlivé organismy z hlediska jejich podobných a odlišných znaků a vzájemné příbuznosti.

CJS-CJS-004-ZV5-015
Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.

CSP-TCH-002-ZV5-002
Používá běžné nářadí a nástroje pro péči o domácnost, zahradu nebo zeleň v interiéru.

CJS-CJS-001-ZV5-003
Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/b245b8

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

DAS-ZPO-000-PV1-006
Respektuje různé formy života.

Metodická podpora

Komentář
Vedeme děti k poznávání rozmanitých forem života. Nabízíme činnosti umožňující respektující přístup, přispívající k péči o životní prostředí a podporujeme porozumění jejich významu.

Příklady

• Pozorujeme živočichy a rostliny v jejich přirozeném prostředí.

• Vlastním příkladem ukazujeme dětem respekt ke všem formám života.

• Umožňujeme dětem být příkladem ostatním a s pomocí vrstevníků překonávat případné obavy z přírody a jejích dílčích součástí.

• Vysvětlujeme dětem smysluplnost existence každého tvora, vedeme je ke vnímání životního cyklu.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-001-ZV5-003
Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.

Další metodická podpora

Úroveň Splněno

Ilustrace

Odkaz

https://uloziste.rvp.cz/material/0a5aed

Krátký textový popis

Příloha v odkazu na úložišti obsahuje několik důkazů o učení vztahujících se k očekávanému výsledku učení.

BCH

Bezpečné chování

Očekávané výsledky učení:
Ukončení předškolního vzdělávání (PV1)

DAS-BCH-000-PV1-001
Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.

Metodická podpora

Komentář
V modelových situacích a rozmanitých činnostech se děti učí rozeznávat možná rizika, seznamovat se s bezpečnostními pokyny a správně na ně reagovat.

Příklady

• Pozorujeme chování dětí, popisujeme a diskutujeme s nimi o tom, které situace jsou rizikové a kdy je třeba dbát zvýšené opatrnosti.

• V rizikových situacích komentujeme, pozitivně hodnotíme a posilujeme správné reakce a chování.

• Společně s dětmi domlouváme signály a pokyny pro rizikové situace.

• Ověřujeme porozumění a reakce dětí při modelových rizikových situacích.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-002-ZV5-008
Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.

CJS-CJS-005-ZV5-023
Předvede v modelové situaci správné chování podle pravidel silničního provozu, pohybuje se bezpečně a samostatně v reálném silničním provozu v roli chodce i cyklisty.

CJS-CJS-005-ZV5-026
Vysvětlí funkci základních složek Integrovaného záchranného systému a uplatňuje v modelových situacích účelné způsoby chování při mimořádných událostech.

CJS-CJS-005-ZV5-027
Zdůvodní význam bezpečného chování při styku s hořlavými látkami a zábavní pyrotechnikou, aplikuje pravidla protipožární ochrany v modelových situacích.

CJS-CJS-005-ZV5-022
Dodržuje pravidla bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí, prokáže zodpovědné jednání při styku s neznámými osobami, předměty a látkami.

DAS-BCH-000-PV1-002
Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.

Metodická podpora

Komentář

Vytváříme různé modelové situace, ve kterých se děti učí rozeznávat nebezpečí. Diskutujeme, jak je vhodné se v konkrétní situaci chovat a vyhnout se nebezpečí.

Příklady

• Při setkání s nebezpečnou situací vlastním příkladem ukazujeme správné chování.

• Pohybujeme se s dětmi v různém prostředí a diskutujeme o tom, s jakým nebezpečím se mohou setkat a jak na ně reagovat.

• Zkoušíme s dětmi v modelových situacích jak se pohybovat, jak se nezranit, co nejíst, jak se neztratit, co dělat, když se ztratím.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-002-ZV5-008
Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.

CJS-CJS-005-ZV5-023
Předvede v modelové situaci správné chování podle pravidel silničního provozu, pohybuje se bezpečně a samostatně v reálném silničním provozu v roli chodce i cyklisty.

CJS-CJS-005-ZV5-027
Zdůvodní význam bezpečného chování při styku s hořlavými látkami a zábavní pyrotechnikou, aplikuje pravidla protipožární ochrany v modelových situacích.

CJS-CJS-005-ZV5-022
Dodržuje pravidla bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí, prokáže zodpovědné jednání při styku s neznámými osobami, předměty a látkami.

CJS-CJS-005-ZV5-030
Uplatňuje respektující chování při navazování vztahů a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování, obrátí se na důvěryhodnou osobu či instituci v případě pocitu ohrožení.

CJS-CJS-005-ZV5-025
Předvede v modelové situaci základní techniky odmítnutí návykových látek a posoudí vliv návykových látek a závislostního chování na zdraví člověka.

INF-INF-004-ZV5-010
Rozpoznává rizika ztráty, poškození či zneužití dat při práci s digitálními technologiemi.

DAS-BCH-000-PV1-003
Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.

Metodická podpora

Komentář
Při pohybu mimo mateřskou školu učíme děti se chovat bezpečně. Nabízíme činnosti a modelové situace na téma dopravy a dopravních situací.

Příklady

• Seznámíme děti s pravidly při pohybu na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání. Pozorujeme a oceňujeme bezpečné jednání.

• Diskutujeme s dětmi o ochranných prostředcích a společně vyhodnocujeme, proč a jaké ochranné prostředky používáme při přepravě a pohybu na komunikacích.

• Umožňujeme dětem pohyb na koloběžkách, odrážedlech a kolech a dbáme při tom na používání ochranných pomůcek.

• Cestujeme s dětmi hromadnou dopravou.

• Navštívíme dopravní hřiště, kde si děti prakticky vyzkouší samostatný a bezpečný pohyb na komunikacích.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-005-ZV5-023
Předvede v modelové situaci správné chování podle pravidel silničního provozu, pohybuje se bezpečně a samostatně v reálném silničním provozu v roli chodce i cyklisty.

DAS-BCH-000-PV1-004
Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

Metodická podpora

Komentář
Seznamujeme děti s možnými riziky, způsoby ochrany, přivolání a poskytnutí pomoci. Využíváme znalosti a zkušenosti dětí.

Příklady

• Diskutujeme s dětmi o způsobech ochrany při některých nebezpečných situacích.

• Seznamujeme děti se složkami integrovaného záchranného systému a způsobem, jak je přivolat a jak s nimi komunikovat.

• Modelujeme situace, v nichž děti poskytují pomoc druhému.

Vazby

Následující očekávané výsledky učení

Základní vzdělávání

CJS-CJS-005-ZV5-026
Vysvětlí funkci základních složek Integrovaného záchranného systému a uplatňuje v modelových situacích účelné způsoby chování při mimořádných událostech.

CJS-CJS-005-ZV5-027
Zdůvodní význam bezpečného chování při styku s hořlavými látkami a zábavní pyrotechnikou, aplikuje pravidla protipožární ochrany v modelových situacích.

CJS-CJS-005-ZV5-022
Dodržuje pravidla bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí, prokáže zodpovědné jednání při styku s neznámými osobami, předměty a látkami.

CJS-CJS-005-ZV5-029
V modelové situaci ošetří drobná poranění a poranění menšího rozsahu, odliší je od závažných úrazů a život ohrožujících stavů a přivolá první pomoc.

CJS-CJS-005-ZV5-030
Uplatňuje respektující chování při navazování vztahů a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování, obrátí se na důvěryhodnou osobu či instituci v případě pocitu ohrožení.